

۹۵۹ لا م
۹۵۹ لا م

وهر گیرانی سه لمان کانه بی

۷۰

وه لآمه ده مكوټكه ره گان

وه رگيړان و ناماده كړدني:
سه مان كانه بي

طه

چاپي يه كهم

۲۰۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشہ کی

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَبَعْدُ:

هونہری وہ لّام دانہ وہ یہ کیکہ لہ ہونہرہ کان، ئہ ویش ئہ وہیہ وہ لّامیکی بہ ہیژی بہ رامبہرہ کت بدہیتہ وہو وای لییکہیت کہ بیڈہنگی بکہیت، بہ های ئہم ہونہرہ لہ خیرایہ کہی دایہ، بہم ہونہرہ دہ توانیت سہرنجی دہ وروبہر بۆ لای خۆت رابکیشیت، جوانترین وہ لّامیش ئہ وہیہ کہ ئہو کہ سہ دہ مکوت بکات کہ ناحہ قہو ئہو کہ سہ سہ رسام بکات کہ لہ سہر حہ قہ.

وہ جوانترین وہ لّام بۆ کہ سی دہ مپیس، یان ئہو کہ سہی دہیہ ویت گالتہ بہ خہ لک بکات، وہ لّامی دہ مکوتکہرہ، کہ بی دہنگی دہکات و پہ شیمانی دہکاتہ وہ لہ وہی کہ ئہم پرسیارہی کردوہو دہ بیٹہ وانہیہ ک بۆی. مہروہا دہ بیٹہ پہندیکیش بۆ کہ سانی تر ہر وہ ک چۆن جاریک

"نہ صری کوپی یہ سار" پیاویکی دہشتہ کی بینی زور بہ تامہ زروییہ وہ نان دہ خوات، پرسپاری لی کرد: ئە ی پیاوی دہشتہ کی تا ئیستا تیر نانت خواردوہ؟ دہشتہ کیہ کہ وتی: لە مائی توو باوکی توو نہ خیر.. نہ صر زور تہریق بوویہ وہ وتی: خوژگہ لال دہ بووم بہ س ئە و پرسپارہم نہ دہ کرد.

لہ چہ ندین کات و شویندا پیوستیت بہ وہ دہ بیت وہ لامیکی دہمکوئلہ رو بیڈہنگکەرت پی بیت. بۆ نمونہ کاتیکی یہ کیکی دہ یہ ویت گالتہت پی بکات و خەلک پیٹ پی بکەتیت. ہەر وہک چۆن پیاویک بہ "موتہ نہ بی" شاعیری وت: لە دورہ وہ بینیمیت وامزانی کہ ژنیت! ئەویش وہ لامی دایہ وہ منیش لە دورہ وہ تۆم بینی وامزانی کہ پیاویت!! ہەر وہا کاتیکی یہ کیکی دہ یہ ویت خوٹ بہ سہردا ہەلبکیشتیت و خوئی زال بکات بہ سہرتدا، ہەر وہک چۆن نوسہریک بہ "بہرناشو"ی نوسہری بہ ناویانگی وت: من باشترم لە تو، تو لە پیناوی پارہدا دہنوسیت منیش لە پیناوی شہرہ فدا!

ئەویش وہ لامی دایہ وہ "پاست دہکەیت، ہەریہک لە ئیمہ بۆ ئەو شتہ دہنوسین کہ نیمانہ!! ہەر وہا زور جار بۆ خو دہربازکردن لە مہوقیفیک کہ توشی دہبیت، بۆ نمونہ... پیاویک لە گوندیک وتاریکی خویندہ وہ بۆ پشتیوانی کردن لە حیزبی کریکاران، لە کوٹاییدا وتی: ئایا لەدوای ئەوہ هیچ کہسیک ہە یہ بہرپەرچی ئەوہ بداتہ وہ کہ حیزبی کریکاران باشترہ لە پاریزگاران؟ دوای ئەوہ ی ئەو قسہ یہ ی کرد یہ کسەر کریک زہ پاندی ہەموو ئامادہ بووان پیکہنن... پیاوہ کہ وتی: ئیستا بوٹان سہلما کہ تہنہا کەرہکان بہرپەرچی ئەوہ دہدہنہ وہ.

وہ ھەرۋەھا کاتیک دادۋەری لە نیوان دوو کەسدا دەکەیت، دەبیّت
 وەلامیکی وات پئی بیّت قەناعەتیان پئی بکەیت. بۆ نمونە، دوو کەس بوو
 بە مشتومریان و چوونە لای قازییەک، یەکیکیان وتی: ئەو پیاوێ کۆلیکی
 قورسی ھەلگرتبوو، کەوتە سەر زەوی و داوای لە من کرد یارمەتی بدەم،
 منیش وتم چیم دەدەیت ئێگەر یارمەتیت بدەم؟ وتی: هیچ، منیش پازی
 بووم و کۆلەکەم ھەلگرت، ئیستا دەمەوی ھیچەکەم بداتی... قازی وتی
 سکاڵاکەت تەواوێ کورم، نزیک بەرەوێ لیم و ئەو کتیبە بەرز بکەرەوێ.
 کاتیک بەرز کردەوێ، پئی وت: چیت دۆزیوێ لە ژیری؟ پیاوێکە وتی:
 هیچ.. قازی وتی دەی ھەلی گرە بۆ خۆت و بڕۆ!!.. ھەرۋەھا لە چەندین
 کات و شوین و بارودۆخی تری ژياندا، پئیویستت بەوێ دەبیّت وەلامیکی
 دەمکوتکەرۆ بیّدەنگەرت پئی بیّت.

مەبەست لە کوکردنەوێ وەرگێرانی ئەم وەلامێ جوان و دەگمەنانەش بۆ
 چیژ وەرگرتن و سود وەرگرتنە لە ئەدەبی پێشینان، لە کۆندا وتویانە دانا
 ئەو کەسە یە پەند لە ئەزمونی کەسانی تر وەر دەگریت، بۆیە پئیویستە
 سود لە ئەزمونی کەسانی تر وەر بگرین بۆ پەرەپێدانی تواناکانمان و
 تیگە یشتنمان لە ژیان.

لە کۆتاییدا دەلیم: مەھیڵە ھیچ کەسێک سواری پشنت بیّت، تۆ لەبەر
 دەستی خۆتدایت، ئەو کەسە ی دەبینیت کە ناتوانیت وەلامی بدەیتەوێ،
 وا دەزانیت شتیکی گەرە ی کردوێ زال بوو بەسەرتدا، مەھیڵە تامی

سہرکہ و تن بکات و لہ سہر حیسابی تو دلخوش بیت، بہ لکو نیشانی بدہ کہ
تہ و زہرہ رمہ ندی گہ ورہیہ لہ و قسہ یہ ی کہ کردوویہ تی.

سہ لمان کانہ بی

وہ لامہ دہ مکو تکہ رەکان

* پیاویکی ئیسک قورس چوو بۆ لای زانایەکی نەخۆش ماوہیەکی زۆر لای دانیشت پاشان وتی: ئە ی شیخ ئامۆژگاریم بکە. زاناکە وتی: ئەگەر چویتە لای نەخۆش زۆر لای دامەنیشە.

* پیاویک زۆر رقی لە زۆر بلییی بوو لەلای سەرتاشیک دانیشتبوو سەرتاشەکە ئەوەندە قسە ی کرد بیزار بوو کاتیک سەرە ی سەرتاشینی پیاوہکە هات سەرتاشەکە وتی: چۆن سەرت بۆ بتاشم؟ پیاوہکە وتی: بە بیدەنگی.

* ئەکتەریک لەسەر تەختی شانۆ وتی: ئەو ئاواتە ی من ھەمە ئەوہیە ئەسپیکی رەسەن بە دەست بەینم، ئامادەم ھەموو سەروەت و سامانەکەم ببەخشم لە پیناوی ئەوہدا. یەکیک لە تەماشاکاران بە گالڤەوہ وتی: ئەگەر کەر بیّت نابیت؟ ئەکتەرەکە وتی: با وەرە.

* پیاویک بە گالتەوہ بە دکتۆریکی وت: پیدەچیت دکتۆری ئازەلان بیت.
وہلامی دایەوہ: بەلی... بۆچی؟ نەخۆشیت؟

* ئافەرەتیک بە رینگە یەکدا دەپۆشت چەند کەریکی لە پیش بوون لیی
دەخوڕین، دوو گەنج پێی گەشتن وتیان: سلاو دایکی کەرەکان.
ئەویش وەلامی دانەوہ وتی: سلاو کوپەرەکانم.

* خانمیکی زۆرقەلەو سواری پاسیک بوو.
یەکیک لەسەر نشینانی پاسەکە وتی: نەمزانی ئەم ئۆتۆمبیلە تاییبەتە بە
فیل.

خانمەکە بە هیمنی وەلامی دایەوہ: نەخیر بەپێزەکەم، ئەم ئۆتۆمبیلە
وەک کەشتی نوح وایە، فیلێش سوار دەبیت و کەریش سوار دەبیت.

* پۆژیکیان ئیبراھیمی گۆرانییژی پەشید گۆرانی بۆ پەشید دەوت کاتیک
تەواو بوو پێی وت: بەراستی چاکت کرد خوا چاکەت لەگەڵ بکات.
ئیبراھیم وتی: خوا لە پێگە ی تۆوہ چاکە لەگەڵ مندا دەکات.
پەشید فەرمانی کرد سەد ھەزار درھەمی بدەنی.

* پیاویک وتی: ھەركاتیك كەوتبمە ناو كیشە یەكەو ە ئەو ەندە ئاسان خۆم
لێی پزگار کردوو ەو ەاتوو مەتە ەەرەو ە وەك چۆن مویەك لە ناو ماست
دینیتە ەەرەو ە.

یەكێك وەلامی دایەو ە: من ەەرگیز نەكەوتوو مە ناو كیشەو ە.

* ەەژاریك لە ەەرگای مالی پەزیلیکی داو داوای كرد شتیکی بدەنی.

پیاو ەكە وتی: خانمەكان لە مال نین خوا پزقت بدات.

ەەژار ەكە وتی: من داوای ژنم نەكردوو ە بەلكو داوای كولی ە یەكەم كردوو ە.

* كاتیك پیاویکی پەزا قورس بە شاعیری بەناوبانگی ەەرەب (بشار بن

برد) ی نابینای وت: ھیچ نابینایەك نیە ئیلا خوا بە شتیکی تر قەرەبووی

كردو ەتەو ە، تۆی بەچی قەرەبوو كردو ەتەو ە؟

وەلامی دایەو ە: منی بەو ە قەرەبوو كردو ەتەو ە كە نمونە ی وەك تۆ نەبینم.

* پیاویك سەیری دوو ئافرەتی كرد كە یارییان دەكرد پێی وتن: نەفرەتی

خواتان لێ بیت ئێو ە بوون خەريك بوو یوسف پیغەمبەر لە خشتە بەرن.

یەكێکیان وتی: ئە ی كێ بوو خستیە ناو بیرەو ە، ئیمە یان ئێو ە؟!

* نابینایەك ەاوسەرگیری لەگەل كچێك كرد

كچەكە وتی: ئەگەر جوانی و سپیەتی منت دەبینی سەرسام دەبویت.

نابیناکہ وتی: ئەگەر بەم شیوہیە بای کە دەلییت، چاوساغان بۆ منیان
جی ئەدە هیشتیت.

* ئافرەتییکی زۆر ناشیرین بە پیاویکی وت: ئەگەر میردی من بوایت
ژەهرم دەکردە ناو قاوہ کەتەوہ.
پیاوہ کە وتی: ئەگەر خیزانی من بوای یەک دەقە ئەدەوہ ستام یە کسەر
دەمخواردەوہ.

* جوحا چووہ ناو گوندیکەوہ یەکیک پیتی وت: ئەی جوحا ئەمناسیتەوہ
بە کەرەکەت ئەبیّت.
جوحا وتی: دەی کەرەکان یە کتر دەناسنەوہ.

* وەزیریکی قەلەوی بەریتانی بە بەرنادشۆی لاوازی وت: ئەوہی تۆ
ببینیت وا گومان دەبات کە بەریتانیا لە ئەزمەیی خۆراکدایە.
بەرنادشۆ وتی: وە ئەوہی تۆش ببینیت دەزانیت ھۆکاری ئەزمە کە چیه.

* پرسیار لە مەلیک فەیسەل کرا: دەبینین مووہکانی پریشت پەشن و
مووہکانی سەریشت سپین؟
وہ لاما دایەوہ: مووہکانی سەرم بیست سال پێش مووہکانی پریشم
ھاتوون.

* پیاویک ژنیکی بینی پیی وت: ئای چەند جوانیت!
ژنەكە وتی: خۆزگە تۆش جوان بوایت بۆ ئەوەی هەمان قسەت پیی بلیم.
پیاوەكە وتی: كێشه نیه تۆش وەكو من درۆ بكە.

* چەند كەسێك لای موزەبید وەستا بوون كە مەنجەلێکی لەسەر ئاگر دانا
بوو گوشتی تیدا بوو دەیکولاند، یەکیکیان پارچە گوشتیکی هەلگرت و
خواردی و وتی: مەنجەلەكە پیویستی بە خوییه، پاش كەمیکی تر یەکیکی
تر پارچە گوشتیکی دەرھیناو خواردی وتی: مەنجەلەكە پیویستی بە
بەھاراتە، پاش كەمیکی تر یەکیکی تر پارچە گوشتیکی دەرھیناو خواردی
وتی: مەنجەلەكە پیویستی بە بیبەرە، موزەبیدیش پارچە گوشتیکی
دەرھیناو خواردی وتی: مەنجەلەكە پیویستی بە گوشتە.

* دەشتەکیەکی نەوسن و زۆرخۆر لای فەرمانرەوایەك بوو، فەرمانرەواكە
وتی: چیه وا ئەو بەرخە دەخۆیت دەلێی دایکی قۆچی لیئاویت؟
وہلامی دایەوہ: ئەی تۆ چیتە بەزەیت پێدا دیتەوہ دەلێی دایکی شیری
پیداویت؟

* پیاویک بە بەرنادشوی وت: ئایا چیشتلینەر سودی زیاتر نیه بۆ گەل لە
شاعیر و نوسەر؟

به رنانشو وتی: سه گه كان باوه پيان وايه.

* ده گيرنه وه كه پوژيک وه زير به په هلولی وت: ئه ی په هلول خوټ ئاماده بکه خهليفه توئی کردوه به فرمانپه وا به سه ر به رازو سه گه كاندا ؟ په هلول وتی: كه واته گوی بگره و گویپایه ل به له به رنه وه ی له ژیر فرمانپه وایه تی من دایت.

* ئه ستیره یه کی ئینگلیزی به هنری جانسونی فهره نسی وت: شتیکی بیزاركه ره من ناتوانم له پاریس نینوكه كانم به پاکی بهیلمه وه. وتی: له به رنه وه ی زور خوټ ده خورینیت.

* هه ژاریک داوای له پیاویکی ده شته کی کرد كه یارمه تی بدات و خیری پی بکات.

پیاوه كه وتی: هیچم نییه بیده م به كه س ئه وه ی هه مه له هه موو كه س زیاتر پیویستیم پییه تی.

هه ژاره كه وتی: باشه ئه و كه سانه له کوین چاكه و پیاوه تییان له ده ست دیت؟

پیاوه كه وتی: له گه ل ئه و كه سانه دا پویشتن كه داوا له كه س ناكهن.

* پیاویک خانویکی کوئی به کری گرت که داره کانی سه قفه که ی پزی بوون و هر قرچه قرچیان بوو.

کاتیک خاوه نی خانوه که هات کریچیه که وتی: ئەم سه قفه چاک بکه هر قرچه قرچیه تی خه ریکه ده که ویت.

خاوه نی خانوه که وتی: مه ترسه هیچ نییه ئەوه زیکی خوا ده کات. کریچیه که وتی: ئاخر ده ترسم له ناکاو کرنوش به ریت.

* ده شته کیه کی دهم خوار له بهرام بهر فرمانره وایه که وه ستاو هوئراوه یه کی جوانی به سهر دا خوینده وه که هه مووی ستایش و پیا هه لدان بوو به سهر فرمانره واکه دا بو ئەوه ی پاداشتی بکات، به لام فرمانره واکه هیچی نه دایه.

پاشان فرمانره واکه وتی: ئەوه دهمت به چی خوار بووه. شاعیره که وتی: له وانه یه سزایه که بیت له لایه ن خاوه له بهر ئەوه ی زۆرم به درۆ مه دح و ستایشی هه ندیک که س پی کردووه.

* دوو که س کی شه یان هه بوو له سهر باخیک و هه ریه که یان ده یوت هی منه، پیاویک هاتبوو بو ئەوه ی شاهیدی بو به کیکیان بدات به وه ی که باخه که هی ئەوه .. قازی پرسیری لی کرد ئەو باخه چهند داری تیدایه؟ پیاوه که وتی: نازانم به دیاری کراوی چهند داری تیدایه.

قازی وتی: ئەی چۆن شاهیدی ده دهیت؟

پیاوہ کہ وتی: ئی جہ نابی قازی تو چہند سالہ لیڑہ دا دادوہری
دہ کہیت؟

وتی: نزیکہ ی بیست سالہ.

پیاوہ کہ سہری بہرز کردہ وہو سہیریکی سہ قفی ژورہ کہی کردو وتی: ئم
سہ قفہ چہند داری تیدایہ؟

قازی وتی: نازانم.

پیاوہ کہ وتی: ئی تو بیست سالہ لیڑہ دا دادوہری دہ کہیت چوں نازانیت
چہند داری تیدایہ؟!

قازی قسہ ی پی نہ ماو ناچار بوو شایہ تہ کہی وەر بگریٹ.

* عہمپی کوپی عاص دہ لیت: سہ رسام بووم بہ قسہ ی ئافرہ تیگ کہ
مہنجہ لیک ی پی بوو بہ پە پویہک داپوشرا بوو وتم: ئوہ چی تیدایہ؟
وتی: ئی بوچی دامان پوشیوہ؟!

* فہرہ زدہ قی شاعیر دہ لیت: جاریکیان هوئراوہ ی کم دہ خویندہ وہ
ہستم کرد مندالیک زور سہ رسامہ پیّم.. کاتیک هوئراوہ کہم تہ واو
خویندہ وہ چوومہ لای مندالہ کہ و پیّم وت: حہز دہ کہی من باوکت بام؟
مندالہ کہ وتی: نہ خیر حہز دہ کہم دایکم بوای.

* شه دادی حارثی ده گنځپښته وه ده لیت: جاریکیان به پیاوړکی رهش پیست گه یستم که مه پری ده له وه پاند پیم وت: ئه م مه پانه هی کښی نهی پیاوړی رهش؟

وتی: هی گه وره ی ناوچه که ن نهی پیاوړی که چهل!

وتم: جا بو توړه ده بیت ئایا رهش نیت؟

وتی: نهی تو بو توړه ده بیت ئایا که چهل نیت؟

* فه رمانږه وایه که له دواي مه لایه که نویژی ده کرد که نویژی زور دریز ده کرده وه و قورئانی زوری تیدا ده خویند.

فه رمانږه واکه له به رده م خه لک لئی تووړه بوو پتی وت: له پکاتی کدا ته نها یه که ئایه تی تیدا بخوینه.

بو نویژی دواتر دواي نه وهی سوړه تی (الفاحة) ی خویند ئه م ئایه ته ی خویند: ﴿وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا﴾. الأحزاب: ۶۷

واته: وه ده لین: نهی په روه ردیگارمان به پاستی ئیمه به گوئی سهران و گه وره کانمان کرد، ئیتر له ریگای پاست گومرایان کردین.

وه له پکاتی دوه مدا ئه م ئایه ته ی خویند: ﴿رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنَهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا﴾. الأحزاب: ۶۸

واته: نهی په روه ردیگار دوو به رامبه ر سزایان بده و به ر نه فرینی گه وره ی خوئیان بخهیت.

فرمانپره واکه وتی: چه ندی هزت لییه نویژه که ت دریژ بکه ره وه وه چیت
هز لییه بیخوینه جگه له م دوو ئایه ته.

* عومهری کوری خه تتاب به لای هه ندیک مندا لدا تیپه پری که یارییان
ده کرد، هه موویان هه لاتن ته نها عه بدوللای کوری زوبه یر نه بیت.

عومهر وتی: بو له گه ل هاورپیکانت پات نه کرد؟
وتی: هیچ تاوانیکم نه کردووه لیت را بکه م نه ریگهش ته سکه بو ت فراوان
بکه م و له سه ر ریگه که ت لاجم.

* چه ند که سیک خه ریکی خویندنی کتیبی بوخاری و موسلیم بوون پیاویک
هات وتی: خه لک گه یشته سه ر مانگ ئیوه هه ر لی ره ن؟
وتیان: شتیکی سه یر نییه دروستکراویک گه یشتووه به دروستکراویکی تر
ئییمه ده مانه ویت بگه ین به دروستکار (الخالق).

* دوا ی ئه وه ی بیل گیتس له چیشته خانه یه ک نانی خوارد، پینج دولاری
به خشی به شاگرد ده که، بینی شاگرد ده که سه رسامه.
وتی: چییه؟

شاگرد ده که وتی: کور ده که ت ماوه یه ک له مه و به ر له سه ر هه مان میژ دانیشته
۵۰۰ دولاری به خشش دامی، که چی تو له گه ل ئه وه ی باوکی وه
ده و له مه ندرین پیاوی جیهانی ته نها پینج دولارم ده ده یتی؟!

بیل گیتس زہردہ خہنہ یه کی کرد و وتی: ئەو کورپی دہولہ مہندترین پیایوی جیہانہ، بەلام من کورپی دارفرۆشیکم.

* فەرمانرہ وایه کی سته مکار هه بوو که زولمی زۆری له خه لک ده کرد به شیوه یه که هه موو خه لک ئاواته خوازی مردنی بوون، پۆژیکیان له پوباریکدا خووی دهرده له ناکاو که و ته ناو پوباره که و خه ریک بوو بخینکیت پیایوی که له ویوه تیده په پی پزگاری کرد.

کاتی که پزگاری کرد و هیئایه دهره وه فەرمانرہ واکه وتی: چیت ده ویت داوا بکه پیت ده ده م.

پیاهه که وتی: تو کیتیت تا هه رچیه کم بویت پیتم بدهیت؟
وتی: من فەرمانرہ وای ئەم شارهم.

پیاهه که وتی: ته نها داوام ئەوه یه به که س نه لیتیت من پزگارم کردویت.

* پرسیار کرا له (ابن عثیمین) : کاتی که یه کیک له نزا کردن ته و او بوو ده بی چی بکات؟
وتی: ده سته کانی داده گریت.

* پیایوی که هاته لای شه عبی و پیی وت: من هاوسه رگیریم له که ل ئافره تی که کردوه ئیستا بۆم دهرکه وتوو که شه له ئایا ده توانم لیتی جیا بیه وه.

وتی: ئه گەر ده ته ویت پیشبرکیی راکردنی پی بکهیت بهائی.

* پیاویک به ئه بو حه نیفه ی وت: ئه گەر له تاو پوباریکدا مه له بکه م پیویسته پوو بکه مه قیبله یان به پیچه وانه وه.

ئه بو حه نیفه وتی: پیویسته پوو بکه یته جله کانت بو ئه وه ی نه دزین.

* حاجیه ک پرسیری کرد ئایا ده توانم له کاتی ئیحرامدا خوّم بخورینم؟
وتی: بهائی.

وتی: تا چهند ده توانم؟

وتی: تا ئیسکه کانت ده رده که ون.

* دل ته نگ بوو پیی وت: تو دووه مین جواترین کچیت که بینیومه.

وتی: ئه ی یه که م کییه؟

وتی: تویت کاتیك زه رده خه نه ت له سه رلیوه.

* پیاویکی پیر که پشتی چه مابوو یه وه به ریگه یه کدا ده پویشت، گه نجیک

به گالته وه پیی وت: مامه ئه و که وانه یه ی پشتت به چهند ده فروشیت؟

پیاوه پیره که وتی: ئه گەر خوا ته مه نت دریژ بکات به خو پایی به دهستی ده هیئت.

* پياويك به پيشهوا عه لي وت: باشه بو ئه و فیتنه یه ی له سه رده می توډا
هه یه له سه رده می ئه بوبه کړو عومهر دا نه بوو؟
پيشهوا عه لي وتی: له بهر نه وه ی ئه وان پياوی وه ک منیان له گه ل بوو منیش
پياوی وه ک ئیوه م له گه له.

* پياويکی به ته مه ن له نیوان دوو گه نج دانیشتبوو که ده یانه ویست گالته ی
پی بکه یین وتیان: خاله تو گیلیت یان نه زانیت؟
پیاوه که وتی: له نیوان هه ردووکیاندام.

* پياويك به ئیبن شو برومه ی وت: زانست له لای نیمه وه هات بو لای ئیوه.
وتی: به لای به لام هه رگیز نه گه رایه وه بو لای ئیوه.

* پياويك به یه کیکی وت: شهرم ناکه یت له به خشیني که م؟
وتی: نه به خشین له و که متره.

* دوو پیاو قسه یان ده کرد یه کیکی تر هات وتی: نه وه باسی چی ده که ن
دلنیا م ئه وه ی ده یلین درویه.
وتیان: به چاکه باسی تو مان ده کرد.

* یه کیك وتی: چوئیت؟

وتی: ھەر وەك جارەنم.

وتی: بۆ جارەن چۆن بویەت؟

وتی: ھەر وەك ئیستە بوم.

* شەعبی دەلیت: پۆژیک لای شورەیحی قازی دانیشتبوم ژنیك ھاتە ژورەو بە كول دەگریا سكالای لە میژدەكەى ھەبوو، وتم: پیم وایە ئەو ئافرەتە ستەمى لى كراوە.

شورەیح وتی: چۆن دەزانیت؟

وتم: لەخۆمەو وە وتم ھەر لەبەر ئەوەى كە دەگرییت.

شورەیح وتی: براكانى یوسفیش بە گریانەو ھاتنە لای باوكیان ستەمكاریش بوون.

* ئەسكەندەر لای دوجانس وەستا بوو پێى وت: لیم ناترسیت؟

دوجانس وتی: تۆ كەسیكى باشیت یان خراپیت؟

ئەسكەندەر وتی: كەسیكى باشم.

دوجانس وتی: من لە كەسى باش ناترسم بەلكو. خوشم دەوێت.

* پیاویك بە ھەژاریكى وت: ئەگەر جەلەكانى منت بۆ بووبا ئەوا پیم دەداى.

ھەژارەكە وتی: ئەگەر جەلەكانیش بۆ من نەبێت پارەكەت بۆ من دەبێت.

* پياويكى دەشتەكى لە ناوہ راستى پيگايە كدا مىزى دە كرد، يە كيك پيى
وت: بو لە ناوہ راستى پيگاي مىسولمانان مىز دە كەيت؟
دەشتە كىە كە وتى: منيش مىسولمانم لە بەشى خوّم لەم پيگايە دا مىز
دە كەم.

* بە ئەبو تەمام يان وت: بو شتيك نالييت كە تىي بگەين؟
وتى: بو تيناگەن لە شتيك كە دە يلىم؟

* پاشاي پوّم بو پاشاي فارسى نوسى: هەرچى تو بىالييت درويە.
ئەويش بوى نوسى راست دە كەيت. (واتا لە بە راست دانانى تودا دروژنم)

* كۆمەلّيك دار دانرا بوون پياويك هەندىك دارى هەلگرتن ويستى بيانبات
لەو كاتە دا خاوەنى دارەكان هات، پياوہ كە وتى: بمبوره نە مزانى ئەو
دارانە هى تون.

خاوەنى دارەكان وتى: باشە ئەگەر نەشت زانى بيت ئەو دارانە هى منن
خو دەزانيت هى خوّت نين.

* مەنصور وتى: لە بەرە كەتى ئيمە لە سەر مىسولمانان ئەو ديه كە تاعون
لە سەردەمى ئيمە هەلگيراوہ لە سەريان.

ئین عە یاش وتی: خوا ئیوہو تاعون بە یە کەوہ لە سەر ئیمە کو ناکاتەوہ.

* وتیان کی خرابترینی خەلکە؟

وتی: ئەوہی پی وایە باشترینی خەلکە.

* حە جاج لە گەل پیاویک هیلکە ی کوللایان دەخوارد، حە جاج

زەردینەکانی دەخواردو سپیپنەکانیشی دەدا بە کابرا.

کابرا وتی: ئای هیلکە وپۆن چەند دادپەرەرانە ترە.

* پیاویک بە شاعیریکی وت: لە هۆنراوەیە کدا بە چاکە باسم بکە.

شاعیرە کە وتی: چاک بە با باست بکەم.

* وتیان: تو کێیت؟

وتی: ئەوہم کە دەمبینن.

* پیاویک بالای زۆر بەرز بوو ویستی هەندیک هەنار بکریت بە خاوەنی

هەنارەکانی وت: ئەم هەنارە زۆر بچوکن.

خاوەنی هەنارەکان وتی: ئاخر تو لە ئاسمانەوہ سەیریان دەکەیت هەر

باشە وا نازانیت کە مازون.

* فالگرەۋەيەك بە پياۋيكي وت: دەزانم لە داھاتودا چیت بەسەر دیت.

پياۋەكە وتى: چىم بەسەر دیت.

فالگرەۋەكە وتى: دوو درھەم بەدەيە پىت دەلیم.

پياۋەكە وتى: ئەگەر راستت كردبا دەتزانى كە من تەنھا يەك درھەم ھەيە.

* كاتىك پزىشكىكى بەناوبانگى نەشتەرگەرى دل ئۆتۆمبىلەكەى لای

فیتەر چاك دەكردەۋە، فیتەرەكە مەكىنەى ئۆتۆمبىلەكەى كرددەۋەو

ھەندىك شتى لى دەردەھىناۋ ھەندىك شتى چاك دەكردەۋە لەناكاۋ ئاۋپى

دايەۋە لای پزىشكەكەۋ پىى وت: پىگە دەدەيت پرسىارىك بكەم؟

پزىشكەكە سەرسام بوو بە داۋاكەى وتى: فەرموو بپرسە.

فیتەرەكە وتى: تۆ نەشتەرگەرى بۆ دلى مروفەكان دەكەيت و منىش

نەشتەرگەرى بۆ دلى ئۆتۆمبىلەكان دەكەم پىك ۋەك تۆ، باشە بۆچى تۆ

پارەى زۆرت دەست دەكەۋىت و منىش پارەى زۆر كەمتر لە تۆ؟

پزىشكەكە لە فیتەرەكە نىك بويەۋەو بە ھىمىنەۋە وتى: ئەگەر دەتوانىت

ھەول بەدە بى ئەۋەى ئۆتۆمبىلەكە بكوژىنیتەۋە چاكى بكەۋە.

* كۆمەللىك كەس پىككەۋتن كە جۈھا لەگەل خويان ببەن بۆ ھەمام و

لەۋى گالتەى پى بكەن و پى پىكەنن.

ہریہ کەیان ھیلکە یەکی لە گەل خوی بردو کاتیك پویشتنە ناو حەمامە کە
وتیان: وەرن با ھیلکە بکەین وە ئەوێ نەیتوانی ھیلکە بکات ئەوا دەبیئت
کرێی خوشردنی ھەمووان بدات.

ہریہ کەیان وەک مریشک دەستی دەکرد بە گارەگارو پاشان ھیلکە یەکی
لە بن خوی دەردەھێنا ھەتا سەرە ی جوحا ھات، جوحا ھەستاو وەکو
کە لە شیر دە یخویندو بە دەوریاندا دەسوراپیە وە.

پێیان وت: ئەو چییە جوحا بوو وە کە ی؟
جوحا وەلامی دانەوہ: ئایا نابیی کۆمەلێک مریشک کە لە شیرێکیان ھەبیئت؟

* ئافرەتێک بە بەشاری شاعیری نابینای وت: نازانم بوچی خەلک پێزت لی
دەگریئت سەرەپای ناشیرینی پوخسارت.
بەشاری وەلامی دایەوہ: لەبەر جوانیە کە ی پێز لە شیر ناگیرئی.

* دوو کەسی بێ دین لای پیاویکی مسولمان دانیشتبوون ویستیان تورپی
بکەن، یەکیکیان چاوی لەوێ تریان نوقاند پاشان وتی: ویستم پشوو کەم
لە ئەفەریقا بەسەر ببەم بەلام کاتیك زانیم نیوہی دانیشتوانە کە ی
مسولمانە پەشیمان بومەوہ.

ھاوپی کە ی وتی: بوچی ناچیت بو ئەوروپا؟

وتى: ئەوروپاش مەسولمانى زۆرى تىدا بىلاۋبۇنەتەۋە بە ھەر شەقامىدا
بىرۆيت بە مەسولماننىڭ دەگەيت دەمەۋىت بىچم بۇ شۆيىنىڭ ھىچ مەسولماننىكى
تىدا نەبىت.

مەسولمانەكە ئاۋرى دايەۋە بۇ لايان و وتى: بۇچى بىر لە گەشتىك
ناكەيتەۋە بۇ دۆزەخ بىستومە تەنھا شۆيىنىكەكە مەسولمانى تىدا نىيە.

* جارىكىيان پىاۋىك لەگەل قازى يەك كە پىدەچوۋ پىشېركى و
بەربەرەكانى لە نىۋانىاندا ھەبۇبىت بەلای بىستانىكدا دەرۋىشتىن كە
گۆرانى بىژى ئافرەت گۆرانىيان تىدا دەۋت، كاتىك گۆرانى بىژەكان
بىدەنگ بوون و وازيان لە گۆرانى وتن ھىنا پىاۋەكە وتى: بەراستى
كارىكى باشتان كىرد.

پاش ماۋەيەك پىاۋەكە بۇ كىشەيەك ۋەك شايت چوۋ بۇ لاي قازى يەكە.
قازى وتى: شايدەدى تۇقبول نىە!

پىاۋەكە وتى: بۇچى؟

قازى وتى: لەبەر ئەۋ قەسەيەى كە ئەۋ پۇژە بە گۆرانىبىژەكانت وت
(بەراستى كارىكى باشتان كىرد).. ئەۋە ماناى ئەۋە دەگەيەنئىت كە تۇ
پازىت بە سەرپىچى كىردنى فەرمانەكانى خۋاى بالادەست.

پىاۋەكە پىرسىارى لى كىرد: كەى پىم وتن بەراستى كارىكى باشتان كىرد،
كاتىك كە گۆرانىيان دەۋت يان كاتىك بىدەنگ بوون و وازيان لە گۆرانى وتن
ھىنا؟

قازی وتی: کاتیك بی دہنگ بوون و وازیان له گۆرانی وتن هیئا.
 پیاوہکە وتی: دەی من مەبەستم له قسەکەم ئەوہ بوو کاریکی باشتان
 کرد کہ وازتان له گۆرانی وتن هیئاو بی دەنگ بوون نەك بو گۆرانی
 وتنەکیان.

قازی نەیتوانی هیچ بکات و ناچار بوو شایەتیەکی وەرگریت.

* پیاویك پویشتە لای فەرمانرەوايەك، فەرمانرەواکە وتی: چیت ئامادە
 کردووە بۆزستان لەبەری بکەیت؟
 پیاوہکە وتی: ئەوہی تو دہمدەیتی.
 فەرمانرەوا فەرمانی کرد جلیکی باشی بو بینن.

* بە یوسف پیغەمبەریان وت (سەلامی خوای لی بیئت): بوچی خۆت برسی
 دەکەیت له کاتیكدە خەزینەکانی دنیا لەبەردەستی تۆدان؟
 وتی: لەبەرئەوہی دەرسم تیریم هەزارەکانم بیر بجیتەوہ.

* پاشایەك وتی: پاشایەتی چەند خوشە بەلام خۆزگە تا هەتایە بەردەوام
 دەبوو.

یەکیك وتی: ئەگەر تا هەتایە بەردەوام بوایە ئەوا نەدەگەیشت بە تۆ.

* پیاویکی کورتہ بالّا ہاتہ لای کیسرا و ہاوری دہکرد من ستہم لی
کراوم، یہ کیک وتی: دادوہری بوّ ئەم کورتہ بالّا یہ بکہ.
وتی: باوہ پناکەم کەس ستہم لە کورتہ بالّا بکات.
کورتہ بالاکە وتی: ئەوہی ستہمی لی کردووم لە خوّم بالای کورتترە.
پیکیەنی و فەرمانی کرد دادوہری بکریّت.

* پیاویک ہاتہ لای خەلیفە مەئمون وتی: ئەی پیشەوای باوہ پداران من
پیاویکی عەرہبم.
مەئمون وتی: ئەوہ هیچی سەر سوپھینەری تیدا نییە.
پیاوہکە وتی: من دہمە ویت حەج بکہم.
مەئمون وتی: ئەوہ پینگە یە فەرموو.
پیاوہکە وتی: ئاخەر پارەم نیە.
مەئمون وتی: کەواتە حەجّت لە سەر نیە.
پیاوہکە وتی: من بوّ ئەوہ ہاتووم یارمەتیم بدەیت نەک فەتوام بوّ بدەیت.
ئەویش یارمەتی دا.

* سوّفیەک ہەندیک گەنمی برد بوّ ئاش بوّ ئەوہی بیہاریّت، ئاشەوانەکە
وتی: من سەرقالم کاتم نیە ناتوانم بوّتی بہارم.
سوّفیەکە وتی: بوّم بہارە دەنا نزا لە خوّت و لە ئاشەکەت دہکەم.
ئاشەوانەکە وتی: بوّ نزاکانی توّ گیرا دہبن؟

سوقیہ کہ وتی: بہ لئی.

ئاشہ وانہ کہ وتی: دە ی نزا بکہ کہ خوا گەنمە کەت بو بکات بە ئارد، ئەمە
سودی زیاترە بو تو.

* شیعە یە ک بە پیاویکی سونە ی وت: تو ڤقت لە منە لە کاتی کدا نوێژە کەت
قبول نیه تا صە لە وات لە سەر من لێنە دەیت و نە لئیت (اللهم صل علی محمد
وعلی آلہ).

پیاوہ کہ وتی: ئە گەر بلیم (آلہ الطیبین) ئە وا تو ی لئ دە چی تە دەرەوہ.

* پیاویک کە ریکی پی بوو تازە کپی بووی، دراوسی کە ی کە چاویکی کویر
بوو پرسیری لئ کرد ئە م کەرەت بە چەند کپیوہ.

وتی: چەند باشە؟

وتی: پەنجا دینار.

پیاوہ کہ بە سەد دینار کپی بووی وتی: سبحان اللہ یە ک دینارت هەلە
نە کرد بە سەد دینار کپیوہ تو یە کسەر نیوہ کەت بینی.

* قورەیشیەکان هاتنە لای ئە بو طالیب وتیان: موخەمەد بدە بە ئیمە
بیکوژین ئیمەش عەمارە دە دەین بە تو ببیت بە کورپ لە جیگە ی ئەو.
ئە بو طالیب وتی: کورپە کەمتان بدەمی بیکوژن و کورپە کە ی ئیوہ وەر بگرم
خواردنی بدەمی بو تان.

* ئېين جهوزى عاده تى وا بوو كه له سهر كورسى وتار خويندنه كې هاتبايه خواره وه وهلامى كه سى نه ده دايه وه، پوژيكيان پرسىاريان لى كرد: ئايا كاميان باستره و پله ي به رزتره نه بوبه كريان عه لى؟

ئېين جهوزى ترسا له وهى فيتنه له نيوان سونه و شيعه كان دروست ببيت نه گهر به كيكيان هه لېژيترىت بويه وتى: نه وهى كچه كې خواست، پاشان به كسهر له سهر كورسيه كې هاته خواره وه.

وهلامه كې دوو واتاي هه لده گرت، به كه ميان نه وهى كه عه لى كچه كې پيغه مبهري خواست (صلى الله عليه وسلم) دوه ميشيان پيغه مبهري (صلى الله عليه وسلم) كچه كې نه بوبه كرى خواست.

* ده شته كييه ك براكه ي مرد، پرسىاريان لى كرد هوكرى مردنه كې چى بوو؟
وتى: بوونى.

* سوالكه ريك له ده رگاي مالىكى دا، خاوه ن ماله كه وتى: كه سى لى نيه.
سوالكه ره كه وتى: تو كه سيكى نه گهر خوا به ره كه تى تى خستبى.

* پياويكى پيشدار منداله كې خوى هه لگرتبوو كه به دهنگى به رز ده گريا، پياويكى بى پيش كاريگر بوو به گريانه كې پويشت منداله كې

له پياوه كه وهرگرت و منداله كه بى دهنگ بو، پياوه بى پيشه كه وتى:
ئيوه پيشدار ترسناكن ته نانه ت منداليش ليتان ده ترسيت، سه ير كه چون
لاى من بیدهنگ بو.

پياوه پيشداره كه وتى: بويه لای تو بیدهنگ بو چونكه واى زانى كه
دايكى ته ویت.

* يه كيك پرسىارى له ئيب خهراط كرد: وشه ي كه موج به مانای چى
دیت؟

ئيب خهراط سه رى سوپما له بهرئه وهى له زيانى دا ئه م وشه يه ي
نه بيستبو بويه پرسىارى له پياوه كه كرد: ئه م وشه يه ت له كوى بينيوه ؟
پياوه كه زور به متمانه وه وتى: له وشيعره ي (امرؤ القيس) كه ده لیت "
ولیل كموج البحر أرخی سُدوله "

ئيب خهراط وتى: كه موج زینده وه ریكه ده خوینیتته وه وتی ناگات.

* ده لیت عه نته ره پياویكى زور ئازا بوو پوژيکیان گایه ك به دواى كه وت و
ئویش پای كرد، پرسىاریان لى كرد: ئایا له گایه ك ده ترسیت له كاتیكدا
تو عه نته ره ی پاله وانیت.. ئه ی كوا ئازایه تییه كه ت؟

ئویش وه لامى دانه وه وتى: ئاخىر گایه كه نازانیت من عه نته ره م.

* ئەبو ئەسود دراوسىيەكى ھەبوو زۆر ئازارى دەداو شەوانە بەردى دەگرتە مالەكەى و بو بەيانىش بلاوى دەكردهو دەيوت خوا بەرد بارانى كردهو، ئەويش دەيوت: درۆ دەكەى ئەگەر خوا بەرد بارانى كردهام بەردىكم پى دەكەوت.. پاشان خانووەكەى فروشت، پرسىاريان لى كرد: خانووەكەت فروشت؟

وتى: نەخىر دراوسىكەمم فروشت.

* پىاوئىكى مسولمان لەسەر مەغسەلەيك دەستنوئىزى دەگرت، پىاوئىكى بى دىن ھاوارى كرد چۆن قاچت لەسەر مەغسەلە دەشوئىت؟ پىاووەكە وتى: تو پوژى چەند جار دەم و چاوت دەشوئىت؟ وتى: پوژى جارێك كە لەخەو ھەل دەستم.

مسولمانەكە وتى: دەى من پوژى بەلایەنى كەمەو پىنج جار قاچم دەشووم، بو خۆت دادوەر بە قاچى من خاوينترە يان دەم و چاوى تو؟!

* نەصرى كوپى يەسار بىنى پىاوئىكى دەشتەكى زۆر بە تامەزىوئىيەو نەن دەخوات، پرسىارى لى كرد: ئەى پىاوئى دەشتەكى تا ئىستا تىر نانت خواردووە؟

وتى: لە مالى توو باوكى تو نەخىر.

نصر زۆر تەرىق بووئىو وە وتى: خۆزگە لال دەبووم بەس ئەو پرسىارەم نەدەكرد.

* پياويك به مه جوسيه كي وت: تو باوكي كي؟

مه جوسيه كه وتي: ئيمه له وه گه وره ترين بدرينه پال منداله كانمان به لكو ده درينه پال باوكانمان.

پياوه كه وتي: منداله كانمان كرده وهي خويمان وه باوكانمان كرده وهي كه ساني ترن نه گه ر بدرينه پال كرده وه كانی خويمان باشتره له وهي بدرينه پال كرده وهي كه ساني تر.

* پرسيار كرا له شه عبي دهر باره ي شتيك وتي: نازانم.

پييان وت: شهرم ناكه يت ده لئيت نازانم له كاتيكا تو زاناي عيراقيت؟
وتي: فريشته كان شهرميان نه كرد كاتيكا وتيان: ﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا﴾

* پياويك له يه مامه وه هاتبوو پييان وت: باشترين شتيك كه بينيبييت

تييدا چي بوو؟

وتي: هاتنه دهره وه م له وي باشترين شتيكه كه بينيبييتم تييدا.

* فهره زده ق سوارى ولاخيك بوو به لاي ئافره تيكا تيپه پري كاتيكا

كه يشته لاي ئافره ته كه ولاخه كه ي تريكي لي به ربوو ئافره ته كه پيكه ني،

فهره زده ق ئاوپي دايه وه بو لاي ئافره ته كه و وتي: به چي پيده كه نيت..

سویند بہ خوا تا نیستا هیچ مینہ یہک ہلی نہ گرتووم ئیلا تریکی لی
بہ ربوہ.

ٹافرہ تہ کہ وتی: دایکت نو مانگ ہلی گرتوی تہ ی کوری ترکہ نہ کہ.

* پرسیار لہ ئین عومہر کرا ئایا پیغہ مہر (صلی اللہ علیہ وسلم) لہ
نوئژدا ناوری دہ دایہ وہ؟

وتی: نہ خیر نہ لہ نوئژدا نہ لہ غیری نوئژدا.

* کوہ لیک کہ س باسی خراپی حہ جاجیان دہ کرد کہ چہ ند کہ سیکی
خراب و خوینرپیژ بوہ، یہ کیک وتی: تہ لاقم کہ وتبیٹ خوا لہ حہ جاج
خوش نابیت.

وتیان: چون تہ لاق لہ سہر شتیکی نادیار دہ خویت تہ لاق ت دہ کہ ویت
پیویستہ لہ خیزانہ کہ ت دور بکہ ویتہ وہ.

یہ کیک وتی: کیشت نیہ تہ گہر خوا لہ و ہموو تاوانہ ی حہ جاج خوش
بیٹ لہ و تاوانہ ی توش خوش دہ بیٹ، تاوانہ کہ ی تو لہ چاو تاوانہ کانی
تہ ودا زور بچو کہ.

* پوژیکیان حہ جاج بینی لہ سہر مینہ رہ کہ ی نوسراوہ: ﴿قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ
قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ﴾ الزمر: ۸.

واته: بلی که میك به خوانه ناسی رابویره، به لام دلتیابه که تو نیشته جیی
ناو ئاگری دوزه خیت.

ئه ویش له ژیره وه نوسی: ﴿قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴾
﴿آل عمران: ۱۱۹﴾.

واته: بلی بمرن به داخ و رقی خوئانه وه به راستی خوا زانایه به وهی له ناو
دله کاندایه.

* پیاویك ده لیت ئیبراهیمی کوری ئه دهه م وتی: هه والم پی بده ده رباره ی
ئه وهی تییدایت.

وتم: ئه گهر پزق و پوزیم هه بوو ده یخوم وه ئه گهر نه مبوو ئه وا ئارام
ده گرم.

وتی: سه گه کانی به لخیص وا ده که ن.

وتم: تو چی ده کهیت؟

وتی: ئه گهر پزق و پوزیم هه بوو ئه وا لی ده به خشم وه ئه گهر نه مبوو ئه وا
سوپاسی خوا ده که م.

* پرسیار کرا له شه عبی: ئایا گوشتی میش هه لاله؟

وتی: ئه گهر هه زت بووی چوو بیخو.

* پیاویک به ناوی خوئی بانگی فه رمانپه وایه کی کرد ئه ویش تورپه بوو
وتی: بو به کونیه که م بانگم ناکه ی نالییت ئه بو فلان؟
پیاوه که وتی: خوای بالاده ست خوشه ویستریں دروسکراوی خوئی به ناوی
خویه وه بانگ کرد که فه رموی: ﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ﴾ وه خرابترینی
خه لکی به کونیه که ی بانگ کرد که فه رموی: ﴿تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ﴾.

* قه شهیه ک پرسپاری له خالیدی کورپی به زید کرد: تو مسولمانیت؟
خالید وتی: به لئی.

قه شهیه که وتی: له زانا کانیانی یان له نه زانه کانیان؟
خالید وتی: نه له زانا کانیانم وه نه له نه زانه کانیشیانم.
قه شهیه که وتی: ئیوه ده لئین به هه شتییه کان ده خوئن و ده خوئنه وه و میزو
پیسایش ناکه ن شتی وا چوئن ده بیئت؟!

خالید وتی: به لئی وا ده لئین و هه ر به م شیوهیه شه، ئه وه وه کو نمونه ی
مندالیک وایه که له سکی دایکی دایه و به رده وام له پرزقی خوای بو دیت له
خواردن و خواردنه وه میزو پیسایش ناکات.. قه شهیه که زور سه رسام بوو به
وه لآمه که ی پاشان وتی: ئه ی ئیوه ده لئین به رده وام له خواردن و
خواردنه وه ی به هه شت ده خوین و هیچیشی لی که م ناکات؟!

خالید وتی: به لئی وا ده لئین و هه ر به م شیوهیه شه، ئه وه وه کو نمونه ی
پیاویکه که خوا زانست و زانیاری پی دابیئت له دونیادا، ئه گه ره هه موو

خەلکی دونیا زانست و زانیاری لی وەرښگرڼ هیچ شتیک له زانست و زانیاریه که ی ئه و که م ناکات.

قه شه که زور سهرسام بوو به وهلامه که ی پاشان وتی: ئایا تو نه توت من نه له زاناکانیانم وه نه له نه زانه کانیشیانم.

خالد وتی: به لئ نه له زاناکانیانم وه نه له نه زانه کانیشیانم.

قه شه که وتی: تا ئیستا که سم له تو زانترم نه بینووه.

* پیاویک هاته لای شیخ ئه لبانی په حمه تی خوی لی بیت دهیوت عیلمی

غهب ده زانم، داوای له شیخ کرد وتووێژی له گهل بکات.

شیخ وتی: به یه ک مه رج وتووێژت له گهلدا ده که م.

پیاوه که وتی: مه رجه که ت چیه؟

شیخ وتی: چون ده لئیت غهب ده زانم که چی مه رجه که ی من نازانیت؟!

به مه وتووێژه که کو تایی هات.

* ئافره تیکی جوان و پازاوه به پوزه وه به گه نجیکی بروداری وت: بوچی

تو گرنگی به من نادهیت؟

که نجیکم نه بیننی ئیلا به رامبه رم سه ری دانه واندووه.

که نجه بروداره که وهلامی دایه وه وتی: ئه گه ر یه کیك جاریک خوی بو

دانه واندی مانای نه وه نیه که تو که سیکی گرنگ و پیروزی، من هه موو

بہ یانیہك دواى نان خواردن جله كانم له بهر ده كه م پاشان خوم داده نه وینم
بو نه وهى پیلأوه كانم له بهر بكه م.

* حه جاج به پیاویكى وت: به خوا رقم لیته.

پیاوه كه وتی: خوا نه وه مان بخاته به هه شته وه كه زیاتر رقى له وهى تره.

* پیاویك پرسىارى له شه عى كرد: ئایا سه لام له كو مه لیك بكه م كاتیك
خه رىكى نان خواردنن؟

وتی: نه گهر ویستت نانیان له گهل بخویت به لی.

* پیاویكى زور ناشیرین خیزانه كه ی دووگیان بوو، خیزانه كه ی پیى وت:

وهى له حالت نه گهر مندا له كه مان له تو بچیته:

پیاوه كه وتی: وهى له حالت نه گهر له من نه چیته.

* پیاویكى ده شته كى نویژی زور كورت كرده وه، فه رمانپره وایهك گوچانى

لی پاست كردو وتی: نویژه كه ت دووباره بكه وه:

دواى نه وهى نویژه كه ی به هیمنی و له سه رخویى دووباره كرده وه

فه رمانپره واکه وتی: نه م نویژه باشتو بو یان نه وهى پیشتو كردت؟

ده شته كیه كه وتی: نه وهى پیشتو كردم.

فه رمانپره واکه وتی: بوچی؟

دہشتہ کیہ کہ وتی: لہ بہرئہ وہی نویژی یہ کہ مم بو خوا کرد بہ لام ئہ وہی
دو وہ مم لہ ترسی گوچانہ کہی تو کرد.

* کاتیك حمادہ کچی مامی مہ تصور کوچی دواپی کرد، مہ تصور لہ کاتی
ناشتہ کہ یدا نامادہ بو، کاتیك لہ سہر گوپرہ کہ وہ ستا بوون پیش ئہ وہی
مردو وہ کہ بنیژن بہ ئہ بو دولامہی وت: چیت بو ئہ م گوپرہ نامادہ کردو وہ؟
وتی: (حمادہ) ی کچی مامت ئہی پیشہ وای باوہ پداران.
مہ تصور ئہ وہ ندہ پیکہ نی کہ ناچار بوو دہم و چاری داپوشی.

* پیاویك ویستی گالتہ بہ پہلول بکات وتی: ئہی پہلول تو ئیستا ہر
لیرہی برو فہرمانپرہ وا دوو درہم دہدات بہ ہموو شیئہ کان .
پہلول وتی: دہ تو دوو درہم مہ کہی خوٹ بدہ بہ من.

* فہرمانپرہ وایہ ک بہ پیاویکی ہہ ژاری وت: حالت چوئہ؟
ہہ ژارہ کہ وتی: تو حالی ئیمہیت، سہیر بکہ بزائہ تو چوئیت بو ئیمہ.
فہرمانپرہ واکہ فہرمانی کرد پارہیہ کی باشی پی بدہن.

* دہشتہ کیہ کہ بہ پیاویکی وت: بیست درہم بہ قہرز بدہیہ بو ماوہی
مانگیك.

پياۋەكە وتى: جا مانگىك چيە تۆ بلى بۆ ماۋەى سالىك، بەلام بەخوا پارەم نىيە.

* لە كۆندا خەلك بە كۆمەل لە ھەمام خويان دەشرد، پياۋىكى شىت بە پوتى كە ھىچ جلىكى لەبەر نەبوو ھاتە ناو ھەمامەكە، پياۋىك كە لەناو ھەمامەكە بوو چاۋى نوقاند.

شىتەكە وتى: ئەۋە لە كەيەۋە چاۋت كۆيىر بوۋە؟
پياۋەكە وتى: لەو كاتەۋەى عەۋپەتى تۆ دەرگە وتوۋە.

* پياۋىك پرسىياري لە دەرياۋانىك كرد: باۋكت لەكۆيى مرد؟
وتى: لەناو دەريا.

پاشان پرسىياري لى كرد: ئەي باپىرت لەكۆيى مرد؟
وتى: لەناو دەريا.

پياۋەكە بەسەرسورمانەۋە ھاۋارى كرد: سەرەپاي ئەۋەش تۆ ھەر دەرياۋانى دەكەيت؟!

دەرياۋانەكە زەردەخەنەپەكى كردو ھەمان پرسىياري ئاراستەي پياۋەكە كردنەۋەۋ پىيى وت: باۋكت لەكۆيى مرد؟

وتى: لەسەر جىگە.

پاشان پرسىياري لى كرد: ئەي باپىرت لەكۆيى مرد؟
وتى: لەسەر جىگە.

ده ریاوانه که به ره و لای به له مه که ی پویشته و وتی: له گهل نه وه شدا هه ر
له سه ر جیگه که ت ده خه ویت؟!

* پوژیک نه صمه عی مندالیک بی بی ویستی که میك گالته ی له گهل بکات
پی وت: کورم حه ز ده که یت سه د هه زار دیناری زیرت هه بیت به لام گیل
بیت؟

منداله که وتی: نه به خوا حه ز ناکه م.

وتی: بوچی؟

منداله که وتی: له به ره وه ی ده ترسم به هو ی نه م گیلیه وه کاریکی وا بکه م
که هه موو پاره که م له ده ست بده م و ته نها گیلیه که م بو بمینیتته وه.
نه صمه عی زور سه رسام بوو به زیره کی نه م منداله و پاشان پویشته.

* جاحظ له یه کیك له دوکانه کانی به غدا به ئافره تیکی ناشیرین گه یشته،
سه یریکی کردو وتی: ﴿وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ﴾.

ئافره ته که ش سه یری کردو وتی: ﴿وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ﴾.

* یه کیك به شیتتیکی وت: تو ئاقلتری یان که ر؟

وتی: له وانه یه تو.

* پياۋىك بە خىزانەكەى وت: خوا ھىچ شىتېكى دروست نەكردوۋە لە تۆ
خوشەويستىر بىت لام.

ئافىرەتەكەش وتى: ۋە ھىچ شىتېكىشى دروست نەكردوۋە لە تۆ زياتر رقم
لىي بىت.

پياۋەكە وتى: سوپاس بۆ ئەو خوايەى كە ئەۋەى پى بەخشىم كە حەزم
لىيەتى ۋە توشى ئەۋەى كەردى كە رقت لىيەتى.

* ئافىرەتېك لاي پياۋىك خۆى ھەلدەكىشا بەۋەى كە خەلك تۆر پىي
سەرسامە ئەۋەش بوۋەتە ھۆى ئەۋەى بىزارى بكن.

پياۋەكە وتى: بە ئاسانى دەتوانى لە خوتيان دورر بخەيتەۋە، تەنھا
بەۋەى قسە بكەيت لايان.

* نوسەرىك بە بەرنادشۆى نوسەرى بەناوبانگى وت: من باشترم لە تۆ، تۆ
لە پىناۋى پارەدا دەنوسىت، منىش لە پىناۋى شەپەفدا.
يەكسەر ۋەلامى دايەۋە: راست دەكەيت، ھەريەك لە ئىمە بۆ ئەۋ شتە
دەنوسىن كە نىمانە.

* پرسىيار كرا لە شەعبى: خىزانى شەيتان ناۋى چىيە؟
وتى: ئەۋ ھاۋسەرگىرىيە مان نەبىنيۋە.

* پیاویک پرسپاری لہ یه کیک کرد: کامه ریگه ی کهره کانه؟
وتی: کام ریگه یه ت حه ز لییه له ویوه برۆ.

* یه کیک پرسپاری لہ یوسفی کوپی ئه سباط کرد: چۆن بتوانم که سیکی
خوبه که مزان بم؟
وتی: به هر که سیك گه یشتیت وابزانہ چاکه ی به سهرته وه هه یه.

* به پیاویکیان وت که هر له زگماکه وه نابینا بوو: بوچی نابیناکان
زیره کترو هوشیار ترن له چاوساغان؟
وتی: له بهرئه وه ی چاویان گواستراوه ته وه بو ناو دلایان.

* ئافره تیکی خواناس نینوکیکی شکا پییان وت: ئایا هه ست به ئازار
ناکهیت؟
وتی: تامی پادا شته که ی تالی ئازاره که ی له دلما لابرده.

* یه کیک پرسپاری لہ ئه حنه فی کوپی قه یس کرد: به چی بووی به
گهره ی هۆزه که ت... نه ئازاترینیانی وه نه دهوله مندترینیانی وه نه
به خشنده ترینانی وه نه جوانترینیشیانی؟
ئه حنه ف وه لامي دایه وه و وتی: من گهره ی هۆزه که مم له بهرئه وه ی ته واه
پیچه وانه ی توّم؟

وتی: چوں پیچہ وانہی منی؟

ئەحنەف وتی: واز لەو شتە دەهینم کە پەیوەندی بە منەووە نییە..
پیچە وانەیی توو کە خووت لە کاری من هەڵدەقورتینی کە پەیوەندی بە توووە
نییە.

* بە پیاویکیان وت: ئێوە بە گوشتاوە لێن چی؟

وتی: (سخین) واتا: گەرم.

وتیان: ئەو ئەگەر سارد بوویەووە؟

وتی: لای ئێمە سارد نابێتەووە.

* لە لوقمانی حەکیمیان پرسى: ئەم داناییەت لە کى فێر بوویت؟

وتی: لە نەزانەکان، هەر عەیبێکم لى بینی بن لێی دوور کە وتومەتەووە.

* لە دانایەکیان پرسى: ئایا هیچ شتێک هەیە لە دینار و درەم باشتەر بیت؟

وتی: بەلێ ئەوێ دەیبەخشیت.

* بە ئیمام ئەحمەدیان وت: کەو بەندە تامی ئاسودەیی دەکات؟

وتی: کاتێک پێی خستە ناو بەهەشت.

* مەروان بە پیاویکی وت: گومان دەبەم توو گەمژە بیت.

پیاوہ کہ وتی: گہ مژہ پیاویکے کار بہ گومانہ کہی بکات.

* پوژیکیان خلیفہ موعتہ صیم لہ گہل ہندیک لہ راوچیہ کان پویشتہ
دہرہ وہو چاویان بہ شیریک کہوت، خلیفہ سہ رسام بوو بہ بہ ژن و بالاو
شمشیری یہ کیک لہ پیاوہکانی پیی وت: ئہی پیاو ئایا خیرت تیدایہ؟
پیاوہ کہ زانی کہ دہیہ ویت لہ گہل شیرہ کہ پوبہ پوی بکاتہ وہ وتی: نہ خیر
ئہی پیشہ وای باوہ پداران.

خلیفہ پیکہنی و وتی: پووی رہش بیت پیاوی ترسنوک.

* پیاویک ناوی مزید بوو شتیکی لہ بن باخہلی نابوو پییان وت: ئہ وہ
چیہ لہ ژیر باخہلتہ؟
وتی: بوچی خستومہ تہ ژیر باخہلم؟

* ئہ صمہ عی دہلیت پہلولم بینی کہ یہ کیک بوو لہ شیتہکانی کوفہ
ہندیک شیرینی پی بوو پیم وت: ئہ وہ چیہ پیٹہ؟
وتی: شیرینیہ.
وتم: بہ شم بدہ.
وتی: ہی خوّم نیہ.
وتم: ہی کیئہ؟

وتی: ہی کوپی رہشیدہ داویہ تی بہ من بو ئہ وہی بوی بخوّم.

* پياويك به دواي ئيمامي شه عبي دا ده گه را پرسياړي له چهند كه سيك
كرد وتيان: نه وه يه كه له گهل خيزانه كه ي له وي دانيسنه وه، پياوه كه
پويشته لايان و سهلامي لي كردن پاشان وتي: كامه تان ئيمامي شه عبي
يه؟

شه عبي وتي: نه وه يان (نامارهي به خيزانه كه ي كرد).

* ده شته كيك له سهر خواني يه زيدي كوپي مه زيد ناماده بوو، يه زيد به
هاوه له كاني وت: جيگه بو براكه تان بكه نه وه.

پياوه كه وتي: پيويست ناكات خوتان تيك بدن قولله كانم دريژن دهستم
پيي ده گات.

كاتيك ده ستي دريژ كرد تريكي لي به ربوو، يه زيد پيكني و وتي: نه ي براي
عهره ب و ابرانم يه كيك له قولله كانت پچرا.

* پوژيكيان چه جاج به تنها پويشته دهره وه و له شويينيك دانيسنه،
پياويكي پير هاته لاي و چه جاج پيي وت: له كويوه هاتويت نه ي پياو؟
پياوه كه وتي: له و گونده وه.

چه جاج وتي: رات چونه به رامبه ر به چه جاج؟

پياوه كه وتي: خوا له ناوي به ريت هيچ كه سيكي له و خرابتر حوكمي
عيراق ي نه كردوه.

حەجاج وتی: دەرزانیت من کیم؟

پیاوہ کہ وتی: نہ خیر.

حەجاج وتی: من حەجاجم.

پیاوہ کہ وتی: گیانم فیدات بیت، ئەی تو دەرزانیت من کیم؟

حەجاج وتی: نہ خیر.

پیاوہ کہ وتی: من شیتیککی ھۆزی عیجلم پۆژی دوو جار توشی پەرکەم
دەبم.

حەجاج پیکەنی و بریاریدا خەلات بکریت.

* گەرەبەکی بەصرە ویستی خانوہکە ی تیک بدات و خانوئیکی گەرەترو
باشتر دروست بکات، لە تەنیشتیەوہ خانوئیک ھەبوو کہ ھی پیرەژنەبەک
بوو ویستی لێی بکریت و لەگەڵ خانوہکە ی خۆی تیکەلی بکات، خانوہکە
بیست دیاری دەکرد بەلام ئەو دووسەد دیناری دا بە پیرەژنەکە بەلام
پازی نەبوو بيفروشتیت.

وتیان: حەق وایە زیندانی بکریت لەبەر گەرەبەییەکەت لەبەرئەوہی
دووسەد دینارت لەدەست خۆتدا بەرامبەر بە خانوویەک کہ بایی بیست
دینارە.

پیرەژنەکە وتی: حەق وایە ئەو پیاوہ زیندانی بکریت کہ خانوویەک بە
دووسەد دینار دەکریت کہ بایی بیست دینارە.
بەم قسەبە ھەموانی بیدەنگ کرد.

* پیاویک کورپکی زور ناشیرینی هه بور داوای ژنی بو کرد، کورپه که به باوکی وت: وایزانه و کچه چاوکی کویره.
پیاوه که وتی: حه زم ده کرد هه ردو چاوی کویر بوونایه بو ووهی پوخساری ناشیرینی تو نه بینیت.

* شاعیریک شعریکی لای چهند که سیک خوینده وه، پیاویکی حه سود باسی جوانیه کانی شعره که ی نه کرد به لکو ره خنه ی له دیرپکی شعره که گرت.

شاعیره که وتی: ده زانی وه ک میثوله ده تبینم واز له نه دامه ساغه کان دینیت و ده گه ریت بو ووهی بزانیته له کوئی برینیک هه یه له وی بنیشیت.

* پیاویک که تازه باوکی مردبور به زیادی کوری نه بو سوفیانی وت: نه ی فه رمانره وا باوکمان مردووه و براکه مان دهستی به سهر میراته که ماندا گرتووه که له باوکمانه وه بو ما جیماوه.

زیاد وتی: وا دیاره که تو هیچ شتیکت له دست نه داوه بو ی به په روش بیت زیاتر له میراتی باوکت، خوا به زهیی به باوکتدا نه یه ته وه که کوری وه ک تو ی له دوا ی خو ی جیهیشتووه.

* به زیدی کوری مه‌نصور پویشته لای مه‌هدی که به‌شاری شاعیری نابینای لا بوو. به‌شار هوئراوه‌یه‌کی به‌سهردا مه‌هدیدا خوینده‌وه که مه‌مووی مه‌دح و ستایشی ئه‌و بوو، کاتیك هوئراوه‌که‌ی خویندنه‌وه به‌زید به‌به‌شاری وت: ئه‌ی شیخ ئیشت چییه؟
وتی: ئیشتی مرواری کون کردن ده‌که‌م.

مه‌هدی پیکه‌نی و پاشان وتی: وه‌ی له‌حالت گالته به‌خالم ده‌که‌یت؟
به‌شار وتی: چی لی بکه‌م پیاویکی پیری نابینا ده‌بینیت هوئراوه به‌سهر خه‌لیفه‌دا ده‌خوینیت‌ه‌وه‌و مه‌دح و ستایشی ده‌کات ئه‌ویش پرسیاری لی ده‌کات ئیشت چییه!

* پیاویك به‌ره‌زیلیکی وت: بوچی بانگم ناکه‌یت بو ئه‌وه‌ی نانت له‌گه‌ل بخوم؟

ره‌زیله‌که‌ وتی: له‌به‌ره‌وه‌ی تو ژور خیرایت له‌نان خواردن وه به‌خیرایی پاروه‌کانت قوت ده‌ده‌یت، پارویك قوت ناده‌ی خیرا دانه‌یه‌کی تر ئاماده ده‌که‌یت.

پیاوه‌که‌ وتی: ئه‌ی ده‌ته‌ویت ئه‌گه‌ر نانم لا خواردیت له‌نیوان هه‌ر دوو پارودا دوو رکات نوێژ بکه‌م؟

* پوژیکیان ره‌شید بانگی په‌هلولی کرد بو ئه‌وه‌ی به‌قسه‌کانی پیبکه‌نیت، کاتیك په‌هلول هات ره‌شید وتی: خواردنی بو بینن، ئه‌وانیش ته‌نها نانیان

بۇ ھېنا.. پەھلول بەپاكردن بەرەو دەرەو پویشت، پەشید وتی: بۇ
كوی؟

پەھلول وتی: جەژنی قوربان دیمەو لاتان بەلكو گوشتان ھەبیت.

* پیاویك لەھەر شوینیک بیزانیایە دەعوەتیک ھەیە دەچوو بی ئەوہی
بانگی بکەن، پوژیکیان بینی کۆمەلێك کەس جلی جوانیان لەبەر کردوہو
بەیەکەوہ دەپوژن، دلنیا بوو کە بۆ دەعوەت دەچن بۆیە ھەستاو بە دوايان
کەوت، دوايي بۆی دەرکەوت کە ئەوانە شاعیرن و پویشتنە لای
فەرمانرەواو ھەریەکەیان ھۆنراوہیەکی خویندەوہو خەلاتیکي وەرگرت..
کاتیک ھەموان ھۆنراوہکەیان خویندەوہو خەلاتیان وەرگرت تەنھا ئەو
مابوو کە بەبی دەنگی دانیشتبوو، پێیان وت: دەی تۆش ھۆنراوہکەت
بخوینەوہ.

وتی: من شاعیر نیم.

وتیان: ئەی تۆ کئیت؟

وتی: من یەکیکم لە غاوون (واتا: سەرلیشیواو)، ئەوانە دواي شاعیرەکان
دەکەون کە خواي بالادەست دەریارەیان دەفەرمویت: ﴿وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ
الْغَاوُونَ﴾ واتە: سەرگەردان و سەرلیشیواوہکانیش شوینی شاعیران
دەکەون.

فەرمانرەوا پیکەنی فەرمانی کرد خەلاتیکیش بەو بدەن.

* پوڑیکیان حہ جاج لہ گہ ل ہندیک لہ ہاوہ لہ کانی پویشته دہرہ وہ بو پراو، کاتیک خواردنیان نامادہ کرد بہ ہاوہ لہ کانی وت: بزان کئی لہ و دہرہ بہرہ بانگی بکن با بیت نان بخوات، ئەوانیش ہموو چواردہ وری خویان گہ پان کہ سیان نہ دوزیہ وہ تہنہا پیاویکی دہشتہ کی نہ بیت لہ گہ ل خویان ہینایان۔

حہ جاج پیی وت: وەرہ ئە ی پیاری دہشتہ کی نان بخو۔
دہشتہ کیہ کہ وتی: یہ کیکی لہ تو بہ پیزتر بانگی کردوم وەلامم داوہ تہ وہ۔
حہ جاج وتی: کییہ؟
دہشتہ کیہ کہ وتی: خوی بالادہ ست بانگی کردم بو ئەوہ ی بہ پوژو بم،
بہ پوژوم۔

حہ جاج وتی: پوژو لہ و پوژہ گہ رمہ دا؟
دہشتہ کیہ کہ وتی: بو پوڑیکی زور گہ رمتر لہ مپو بہ پوژوم۔
حہ جاج وتی: ئەمپو بیشکینہ و پوڑیکی تر بہ پوژو بہ۔
دہشتہ کیہ کہ وتی: ئایا کہ فالہ تی ئەوہ دہ کہیت کہ زیندو دہ بم تا بہ یانی؟
حہ جاج وتی: نا توانای ئەوہ م نیہ۔
دہشتہ کیہ کہ وتی: ئە ی چوَن داوام وای لی دہ کہیت؟
حہ جاج وتی: ئەوہ خواردنیک زور خوشہ۔
دہشتہ کیہ کہ وتی: بہ خوا ئەوہ چیشتلینہ رە کانت خوشیان نہ کردوہ،
بہ لکو تہ ندروستی باشت خوشی کردوہ۔
حہ جاج وتی: دوری خہ نہ وہ لیم۔

* ده گيرنه وه كه پياويك به عبدالله كورپى عامرپى وت: داوايه كم ليټ هه يه
بوټم جيټه جيټ ده كه يټ؟

عبدالله وتى: به ليټ، وه منيش داوايه كم ليټ هه يه بوټم جيټه جيټ ده كه يټ؟
پياوه كه وتى: به ليټ.

عبدالله وتى: داواكه ت بليټ.

پياوه كه وتى: ده مه ويټ ته و خانوه ي كه هه ته پيشكه شى منى بكه يټ.
عبدالله وتى: باشه.

پياوه كه وتى: ده ي توټش داواكه ت بليټ.

عبدالله وتى: ده مه ويټ واز له داواكه ت بيټيټ.

پياوه كه وتى: باشه ته وه وازم هيټا.

* چه ند كه سيټك پياويكيان هيټا يه لاي قازى وتيان: ده هه زار درهمه ي
ئيټمه ي لايه نامانداته وه.

قازى وتى: چي ده ليټيټ ته ي پياو؟

پياوه كه وتى: ته وه ي ده يټين راسته به لام داوايان لي ده كه م كه موټه تم
بدن تا خانوه كه م و وشتره مه ره كانم ده فروشم پاشان مافى خويان پيټ
ده ده م.

پياوه كان وتيان: دروټ ده كات جه نابي قازى به خوا هيټ شتيكى نيه تا
بيفروشيټ نه زور نه كه م.

پیاوہ کہ بہ قازی وت: گویت لی بوو خویان شایہ دییان دا کہ هیچ شتیکم
نیہ ئی چون داوام لی دہکن کہ قہرزہ کہیان بدہمہ وہ؟
ہہ موانی بیڈہنگ کردو قازی فہرمانی کرد بہری بدہن.

* یہ کیک بہ پیاویکی وت: ناوت چیہ؟

وتی: دہریا.

وتی: ئی کونیہ کہت چیہ؟

وتی: أبو الفیض (باوکی لافاو).

وتی: ئی ناوی باوکت چیہ؟

وتی: فورات.

پیاوہ کہ وتی: ئوہی بیہویت بیٹہ لات دہبیٹ بہ بہلہم بیٹ.

* دہشتہ کیہک ہاتہ لای سلیمان کوری عبدالملک کہ خہریکی خواردنی

جوڑہ شیرنہ مہنیہک بوو، سلیمان وتی: فہرموو بخو ئوہی ئو جوڑہ

شیرنہ مہنیہ بخوات میٹشکی زیاد دہکات.

پیاوہ کہ وتی: ئہگہر ئوہ راست بوایہ دہبوو سہری خہلیفہ وک سہری

ئیستر بوایہ.

* پیاویکی ہہ ژار پویشتہ لای پیاویکی دہولہ مہندو پیی وت: من دراوسیتم

براکہم مردوہ یارمہ تیم بدہ بو ئوہی کفنیکی بو بکرم.

دهوله مه نده كه وتی: به خوا ئیستا هیچم لا نیه به لآم دواى چەند پوژيكي تر
وه ره وه له خزمه تدام.

پياوه كه وتی: براكه م بخه مه ناو ناو و خوئوه تا چەند پوژيكي تر تو كفنى
بو ده كريت؟

* ده شته كيه ك لای پياويك وه سستا كه نانی ده خوارد، سه لامى لى كردو
ئه ویش وه لآمى دايه وه پاشان لى نزيك بوويه وه بو ئه وهى فهرموى بكات
به لآم پياوه كه گوئى پى نه دا، ده شته كيه كه وتی: به لای مالى ئیوه دا هاتم.
پياوه كه وتی: پيگه كه ت به ویدا بووه.

ده شته كيه كه وتی: خيزانه كه ت دووگيان بوو.

پياوه كه وتی: كه هاتيشم دووگيان بوو.

ده شته كيه كه وتی: به لآم مندالى بوو.

پياوه كه وتی: هه ر ده بوو بيبیت.

ده شته كيه كه وتی: دوو كورى بوو.

پياوه كه وتی: دايكيشى وا بوو.

ده شته كيه كه وتی: يه كيكيان مرد.

پياوه كه وتی: دياره دايكى توانای نه بووه شیر بدات به هه ردوكيان.

ده شته كيه كه وتی: ئه وهى تريش مرد.

پياوه كه وتی: نه يتوانيوه دواى براكه ی بژيت.

ده شته كيه كه وتی: دايكيشيان مرد.

پیاوہ کہ وتی: لہ خہ فہ تی دوو کورہ کہ ی مردوہ .
دہ شتہ کیہ کہ وتی: خوار دنہ کہ ت چہ ند خوشہ .
پیاوہ کہ وتی: بوہ بہ تہ نہا دہ یخوّم، بہ خوا تامی ناکہ یت.

* وہ لیدی کورپی یہ زید پویشته لای ہیشامی کورپی عبدالملک، ہیشام وتی:
ئو میزہ رت بہ چہ ند کریوہ ؟
وہ لید وتی: بہ ہزار درہم .
ہیشام وتی: میزہ ریك بہ ہزار درہم .. زور زورہ .
وہ لید وتی: ئہ ی پیشہ وای باوہ پداران ئوہم بو بہ پریزترین ئندامی لاشہم
کریوہ، تو کہ نیزہ کیکت بہ دہ ہزار درہم کریوہ بو سوکترین ئندامی
لاشہت.

* پیاویکی یہ ہودی بہ علی کورپی ئوہو طالیبی وت (خوا لی پازی بیّت):
پیغہ مبرہ کہ تان نہ ناشت کہ پشتیوانہ کان وتیان: فہرمانپرہ وایہ ک لہ ئیمہ و
فہرمانپرہ وایہ ک لہ ئیوہ .
علی (خوا لی پازی بیّت) وتی: ئیوہ کاتیك خوا لہ دہریاکہ پہراندنیہ وہ
پیہ کانتان وشک نہ بوویہ وہ کہ چاوتان بہ خہ لکیك کہ وت بہ دہوری
بتہ کانیا ندا دہ خولانہ وہو دہ یانپہ رستن وتتان: ئہ ی موسا خواہ کیش بو
ئیمہ ساز بکہ وہ کو ئوہانہ چہ ند خواہ کیان ہہ یہ .

* فەرمانپەرەوايەك بە ۋەزىرەكەى وت: باشتىن شتىك كە بەندە ھەيىت چىيە؟

ۋەزىرەكە وتى: ەقلىك پىيى بژىت.

فەرمانپەرەواكە وتى: ئەى ئەگەر نەى بوو.

ۋەزىرەكە وتى: پەرەشتىك خۆى پىيى برازىنىتە ۋە.

فەرمانپەرەواكە وتى: ئەى ئەگەر نەى بوو.

ۋەزىرەكە وتى: سەرۋەت و سامانىك دايىپوشتىت.

فەرمانپەرەواكە وتى: ئەى ئەگەر نەى بوو.

ۋەزىرەكە وتى: بروسكەيەك لە ئاسمانە ۋە بىت و بىسوتىنىت و لەكۆل

خەلگەكە و شارەكەى بىكاتە ۋە و ئاسودەيان بىكات.

* پىاويك پىرسىارى لە عومەرى كوپى قەيس كرد: ئەگەر يەككە لە

مىگەوت بەردىك يان شتىكى بچوكى بىنى بە نىوچاۋانىە ۋە يان لەناو

گۆرەۋىەكانى يان لەناو جەكانى چى لى بىكات؟

عومەر وتى: با قىيى بدات.

پىاۋەكە وتى: ئاخىر دەلەين زىكرى خوا دەكات تا لە مىگەوت دەچىتە

دەرەۋە.

عومەر وتى: دەى مادام واىە با ۋازى لى بىنىت تا قورگى دەدرىت.

پىاۋەكە وتى: بو قورگىشى ھەيە؟

عومەر وتى: ئەى چۆن زىكر دەكات.

* پياويك پرسياړی له عه باس کرد خوا ليی پازی بیټ: تو گه وره تری یان پیغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم)؟
عه باس وهلامی دایه وه: پیغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) له من گه وره تره به لام من پیش ته و له دایک بووم.

* به ده شته کیه کیان وت: ده زانیت به جوانی نزا بکهیت؟
وتی: به لی.

وتیان: دهی نزا بکه.

وتی: خوايه تو ئیسلامت به ئیمه به خشى بی ته وهی داوات لی بکهین، له به هه شتیش بیبه شمان نه کهیت که ئیمه داوات لی ده کهین.

* نوسه ریکی گه نج پویشته لای ته لکسه ندهر توّماس پوّماننوسی به ناوبانگی فهره نسی داواى لی کرد به یه که وه یه کیك له چپروکه میژوییه کان بنوسن، دوّماس به خوبه گه وره زانین و گالته وه پیی وت: چوّن که رو ته سپ به یه که وه ده توانن عه پره بانه یه ک رابکیشن؟
نوسه ره گه نجه که وهلامی دایه وه: ته وه سوکایه تییه به منی ده کهیت، چوّن ریگه به خوّت ده دهیت به ته سپ وه سفم بکهیت؟

* ئەنشتاین بەردەوام چاویلکەى بەکار دەھێنا پوژیکیان پویشتە چیشخانەىەك، کاتیک شاگردەكە لیستی خواردنەکانى بو هینا بو ئەوہى بیخوینیتەوہو ئەوہى حەزى لییەتى داواى بکات ئەنشتاین بوى دەرکەوت کە چاویلکەى بىر چوہ بوہ بانگى شاگردیکى کرد بو ئەوہى لیستەکەى بو بخوینیتەوہ.

شاگردەكە وتى: بەداخەوہ بەپێزم منیش وەك تو ئەزان و ئەخویندەوارم.

* پیاویك پرسىارى لە (ئەگاڤا مێرى کلاریسا) کە نوسەرێكى ئینگلیزىە کرد: بوچى شوت بە پیاویكى شوینەوارناس کردوہ؟
وتى: لەبەر ئەوہى تا بەتەمەنتر بىم نرخم لای ئەو زیاتر دەبیت.

* بە ئیمام عەلى یان وت: چۆن خوا لیپرسینەوہ لەگەڵ ئەو ھەموو خەلکەدا دەکات، سەرەپای زۆرى ژمارەیان؟
وتى: ھەر وەك چۆن پزقیان دەدات سەرەپای زۆرى ژمارەیان.

* یەکیك پرسىارى لە عەلى کوپى ئەبو طالیب کرد: دورى نیوان پوژھەلات و پوژئاوا چەندە؟
وتى: ئەندازەى یەك پوژ پویشتنى خۆر.

* پياويك به نه بوبه كرى وت: به خوا جنيويكي وات پي ده دم له گه لت بيته گوږه كه ته وه.

نه بوبه كړ وه لامي دايه وه: به خوا له گه ل تو ديت نه وه ك له گه ل من.

* خه ليفه موعته صيم سهرداني خاقاني كرد كاتيک نه خوش كه وتبوو، خه ليفه ويستی ليها تویی و زيره كي فه تحي كوپي تاقی بكا ته وه پي وت: نه ي فه تح مالى من باشته يان مالى باوكت؟
فه تح وه لامي دايه وه: مادام پيشه وای باوه پداران له مالى باوكمه نه وه مالى باوكم باشته.

خه ليفه وتي: جوانترين وه لام وه لامي تو يه نه ي فه تح.

* به عبدالله كوپي عه باسيان وت: عومهری كوپي ره بيعه نه و شه وه له دايك بوو كه عومهری كوپي خه تاب وه فاتی كرد، به ناوی نه وه وه ناو نراوه.

وتي: وانا نه و شه وه حق به رز كرايه وه و سته م له جيگه ي دانرا.

* يه هوديه ك كه جله كانی شپرو پيس بوون به مسولماننيكي وت كه جوانترين جلی له به ردا بوو: نايا پيغه مبه رتان نه يفه رمووه دونيا به هه شتي كافرانه و زيندانی مسولمانانه؟
مسولمانه كه وتي: به لي راسته.

يه هوديه كه وتى: ئه ي بو ئه وه حالى منه و ئه وه ش حالى تو يه، ژيان ت زور له ه ي من خوشتره ؟

مسولمانه كه وتى: ئه گه ر ئه وه ببينيت كه خوا په يمانى داوه پاداشتم پيى بكات وه ئه وه ي بو تو ي ئاماده كردوه له سزا ئه وكاته بو ت ده رده كه وي ت كه من له زيندان دام و توش له به هه شتدا ي.

* پياويك به يه كيكي وت: له خه ودا بينيم له گه ل دا يكت جووت بووم، پياوه كه تو په بوو چوون به گز يه كداو پاشان پويشته لاي عه لي خوا ليى رازى بي ت پياوه كه وتى: ده بي ت هه دي لى ده ربكري ت به قامچى ليى بدري ت (هه روه ك چو ن له يه كيك ده دري ت كه زينا ي كر دي ت). عه لي خوا ي لى رازى بي ت وتى: له به رخو ر بيوه ستينه و سه د قامچى له سي به ره كه ي بده .

* سالمى كو پى عبدالله جليكي كو ن و شپى له به ر بوو هاته لاي سليمانى كو پى عبدالملك، سليمان لاي خو ي له سه ر جيگه كه ي داينيشاند، عومه رى كو پى عبدالعزيز له وى بوو پياويك كه جليكي نو ي و جوانى له به ر بوو وتى: ئه ي عومه ر خا ل ت (سالمى كو پى عبدالله) نه يده توانى جليكي نو ي و جوان له به ر بكات كا تي ك دي ته لاي پيشه واي باوه رداران ؟ عومه ر وتى: نا بينم كه جله كانى پله ي ئه ويان نزم كر دي ته وه وه ناشبينم ئه و جلانه ي توش پله ي تو يان به رز كر دي ته وه بو ئاستى ئه و.

پياوه كه ته ريق بوويه وه و هيچ وه لآميكي نه دايه وه.

* هه نديك ديليان هيئايه لاي حه جاج، يه كيئ له ديله كان وتي: ئه ي
فه رمانره وا من مافيئكم به سهرته وه هه يه.

حه جاج وتي: مافت چييه به سهر منه وه؟

ديله كه وتي: پوژيكيان (ابن الأشعث) جنيوي پيدا ي منيش وه لآمه دايه وه و
له سهرت به دهنگ هاتم.

حه جاج وتي: شايه دت هه يه؟

ديله كه وتي: به لئ ئه و پياوهش له وي بوو، پياوه كهش يه كيئ بوو له
ديله كان.

حه جاج وتي: ئه و قسه يه ي ده يلئت راسته؟

پياوه كه وتي: به لئ راست ده كات من ئاگام لي بوو.

حه جاج وتي: ئه ي تو بو له سهرم به دهنگ نه هاتي و وه لآمت نه دايه وه؟

پياوه كه وتي: له بهرئه وه ي من رقم ليته.

حه جاج فه رمان ي كرد هه ردووكيان ئازاد بكرين يه كه ميان له بهرئه وه ي
مافي به سهره وه هه بوو كه له سهر ي به دهنگ هاتبوو، دووه ميشيان له بهر
پاسگووي و نه ترسانه كه ي كه وتي رقم ليته.

* كاتيک ئيسماعيل کوپی هه مهاد کوپی ئه بو هه نیفه پویشته به صره وتی: هه ز ده کهم ئه و کهسه ته می بکه م که پیچه وانه ی ئه بو هه نیفه بکات.

یه کیك وتی: ئایا ئه بو هه نیفه ئه و که سانه ی ته می ده کرد که پیچه وانه ی ئه ویان ده کرد؟

ئيسماعيل وتی: نه خیر.

پیاوه که وتی: ده ی که واته یه که مجار خوت ته می بکه له بهرئه وه ی پیچه وانه ی ئه وت کرد.

* پیاویك زهیتونی ده فروشت، ئافره تیك هاته لای بو ئه وه ی به قهرز لئی بکریت.

پیاوه که وتی: لئی بخو بزانه تامی چونه.

ئافره ته که وتی: من به پوژوم له قهرزی پرهمه زانی سالی پار.

پیاوه که وتی: که واته به قهرز ناده می. یه ک ساله قهرزی خوات دواخستوو ده داواش له من ده که یت به قهرز پیته بدهم، که ی قهرزه که ی من ده ده یته وه.

* كاتيک عومهری کوپی خه تتاب عه مری کوپی عاصی کرد به والی میسر پرسیاری لی کرد:

ئه گه ر دزیكت هاته لا چی لی ده که یت؟

وتی: دہستی دہبرم.

عومەر وتی: بہلام ئەگەر برسپەك هاتە لای من ئەوا من دہستی تۆ دہبرم.

* مێشولەپەك لە خەلیفەى عەباسى (ئەبو جەعفەرى مەنصور) نىشت ئەویش دەرى کرد، ديسان گەراپەووە ئەویش دەرى کردەووە ديسان گەراپەووە هەتا بێزارى کرد، (جەعفەرى کوپى محمدى کوپى على) هاتە ژورەووە، مەنصور پێى وت: ئەى باوكى عبدالله بۆچى خواى (عزوجل) مێشولەى دروست کردووە؟

وتی: بۆ ئەوەى سەتەم کارانى پێى زەلیل بکات.

* پیاویك دەگێرێتەووە دەلێت: شەویکیان لە گوند چوومە دەرەووە بۆ هەندێك کارم بینیم ئافرەتیکی نابینا گۆزەپەکی لەسەرشان هەلگرتبوو چرایەکیشى بە دەستەووە گرتبوو دەپۆشت هەتا گەیشتە سەر پووبارەكە، منیش بە سەرسورمانەووە چاودێریم دەکرد، گۆزەكەى لە پووبارەكە پێ کردو بە پێگەكەدا گەراپەووە بۆ گوندەكە.

پێم وت: باشە تۆ نابینایت و پۆژو شەو لای تۆ وەك یەكە بۆچى ئەم چرایەت هەلگرتووە؟

وتی: بۆ ئەووە هەلگرتووە نەووەك دل کۆیرێكى وەك تۆ لە تاریکیدا خۆم پێدادات و گۆزەكەم بشکێنێت.

* پوژیکیان باوکیک کوپہکھی نارد بو ئوہی سہریکی برژاوی بو بکریٹ،
کوپہکھ سہرہکھی کری و لہ ریگا دانیشٹ چاوہکانی و گوئیہکانی و
زمانی و میٹشکھکھی خواردو ئوہی مایہوہ بو باوکی بردہوہ.

کاتیک باوکی سہیری سہرہکھی کرد وتی: ئوہ چییہ؟

وتی: ئو سہرہیہ کہ داوات کردبوو.

باوکہکھ وتی: ئی کوا چاوہکانی؟

کوپہکھ وتی: کویر بووہ.

باوکہکھ وتی: ئی کوا گوئیہکانی؟

کوپہکھ وتی: کہ پ بووہ.

باوکہکھ وتی: ئی کوا زمانہکھی؟

کوپہکھ وتی: لال بووہ!

باوکہکھ وتی: ئی کوا میٹشکھکھی؟

کوپہکھ وتی: بی میٹشک بووہ!

باوکہکھ وتی: ہستہ بیبہوہ دانہیہکی تربینہ.

کوپہکھ وتی: خاوہنہکھی بہم عہیانہ پیی فروشتووم تازہ لیم

وہرناگریتہوہ.

* لہ گہل خیزانہکھی دانیشتبوو خورمایان دہخوارد.

خیزانہکھی وتی: دہبینم دہنکہکان لہ دہمت ناہینیتہ دہرہوہ

دہیانخویت یان چی؟

وتی: بہائی دہنکەکانیش دہخۆم لەبەرئەوہی فروشیارەکە کاتیک خورماکە ی بۆ کیشام بە دہنکەکانەوہ کیشای وە کاتیک پارەکەم دایە پارە ی خورماو دہنکەکانیشم دایە، شتیکی پارەم پی دابیئت چۆن فری دەدەم.

* پرسیار کرا لە ابن تیمیہ: کامەیان سودی زیاترە بۆ مرۆڤ (سبحان اللہ) یان (استغفراللہ) ؟

ابن تیمیہ وەلامی دایەوہ: ئەگەر جل و بەرگ پاک بیئت ئەوا بخورو بۆی گول باشترە بۆی.

وہ ئەگەر جل و بەرگ پیس بوو سابون و ئاوی گەرم باشترە بۆی. (سبحان اللہ) بخوری پاکانە و (استغفراللہ) سابوونی تاوانباران و سەرپیچیکارانە.

* عیمرانی کورپی حیطان خیزانیکی جوانی ھەبوو، بۆ خوۆشی کورت و ناشیرین بوو. پۆژیکیان خیزانەکە ی وتی: پیم وایە من و تۆ دەچین بۆ بەھەشت.

عیمران وتی: چۆن؟

خیزانەکە ی وتی: لەبەرئەوہی تۆ یەکیکی وەک منت پیدراوہ تۆش سوپاسگوزاری، منیش تۆشی یەکیکی وەک تۆ بووم و ئارام گرم، کەسی سوپاسگوزارو ئارامگریش لە بەھەشتن.

* پوژیک له پوژان پیاویکی دہولہ مہند سہ بہ تہیہ کی پر له خوراکی خرابی دا به پیاویکی هه ژار.

پیاوه هه ژاره که پیکه نی و سہ بہ تہ کی له گهل خوی بردو کوشکه که ی جیهیشت.

داوی ئه وهی هه ژاره که سہ بہ تہ کی به تال کردو جوان پاکی کرده وه ئینجا پری کرد له گولی جوان و گه پایه وه بۆ کوشکه که و داوی به پیاوه دہولہ مہند که.

پیاوه دہولہ مہند که سہ رسام بوو وتی: من سہ بہ تہ کی پر له خوراکی خراب و تیكچوم دا به تۆ بۆچی تۆ پر له گول بۆم ده گیریته وه؟ هه ژاره که وه لامي دایه وه: هه موو مرۆفیک ئه وه دہ به خشیت که له دلی دایه.

* دوو کهس بوو به مشتومریان و چوونه لای قازی یه کیکیان وتی: ئه و پیاوه کۆلیکی قورسی هه لگرتبوو، که وته سهر زه وی و داوی له من کرد یارمه تی بده م، منیش وتم: چیم ده ده یتی ئه گهر یارمه تیت بده م، وتی هیچ منیش بازی بووم و کۆله که م هه لگرت.

ئییستاش ده مه وی هیچه که م بداتی.

قازی وتی: سکا لاکه ت ته واره کوپم، نزیك به ره وه لیم و ئه و کتیبه به رز بکه ره وه. کاتیك به رزی کرده وه پتی وت: چیت دۆزیه وه له ژیری؟

پیاوہ کہ وتی: ہیچ.

قازی وتی: دەى ھەلى گره یۆ خۆت و بړۆ.

* پیاوئیک ھەندیک ئاسنی لای بازرگانئیک جیھیشتبوو، کاتیئیک گەرایەو ھە لای بازرگانە کە و داوای ئاسنە کە ی کردەو ھە بازرگانە کە پیتی وت: ئاسنە کە مشک خواردویە تی.

پیاوہ کە وای نیشان دا کە باوہ پری کردو ھە، دواى چەند پۆژئیک پیاوہ کە کوپری بازرگانە کە ی بینى یە کسەر پفاندی و لای خۆی شار دیەو ھە، بازرگانە کە دەستی کرد بە گەپان بە دواى کوپە کە یدا کاتیئیک پیاوہ کە ی بینى پرسىاری لیکرد کە کوپە کە ی نە بینو ھە، پیاوہ کە وەلامی دایەو ھە: گویم لە جریو ھە جریوئیک بوو کاتیئیک سەیرم کرد بینیم چۆلە کە کان مندالئیکیان ھە لگرتو ھە!

بازرگانە کە وتی: جا چۆن چۆلە کە دەتوانن مندالئیک ھە لښگرن؟
پیاوہ کە وەلامی دایەو ھە: ئەو شارە ی کە مشک تییدا ئاسن دەخوات چۆلە کە شی تییدا کە مندال ھە لښگرن.
بازرگانە کە پیکە نی و ئاسنە کە ی گەپاندەو ھە بۆ پیاوہ کە.

* پۆژئیکیان دەعبول مەنجەلئیکى گەورە ی لە مالى دراوسێکە ی ھیناو خواردنی تییدا ئامادە کرد، کاتیئیک مەنجەلە کە ی گەپاندەو ھە بۆ خاوەنە کە ی مەنجەلئیکى بچوکی خستە ناو مەنجەلە کە.

دراوسیکہی پرسپاری کرد: ئو مہنجہلہ بچوکہ چیہ؟
وتی: ئوہ مہنجہلہ کەتان زاوہ و ئو مہنجہلہ بچوکہی بوہ ہی خوتانہ.
داوی چەند پۆژیک دەعبول مہنجہلہ گەرەکەیی لە دراوسیکہی وەرگرتەوہ
بەلام ئەم جارە بۆی نەگەراندنەوہ.
کاتیکی دراوسیکہی هات داوی مہنجہلہ کەیی کردەوہ دەعبول وتی:
مہنجہلہ کەتان مردوہ!

دراوسیکہی سەری سورماو وتی: چۆن مہنجەل دەمریت؟
وہلامی دایەوہ: چۆن باوہرت کرد کە مہنجەلە کەتان زا بەلام باوہر
ناکەیت کە مہنجەلە کەتان مردوہ؟!

* سولتان عبدالعزیز هاتە میسر، لەگەڵ خدیوی ئیسماعیل سەردانی
زانکۆی ئەزەریان کرد.

خدیوی بینی کە شیخی ئەزەر گرنگیان پێ نادات، پالکەوتووہ و قاچی
پاکیشاوە.

خدیوی داوی لە پیاویکی کرد کیسە یەك پاره ببات بۆ شیخ، دەیویست بۆ
لای خۆی رایبکیشیت و بارودۆخیشی بزانییت.

کاتیکی پیاوہ کە هاتە لای شیخ بۆ ئەوہی کیسە پاره کەیی پێ بدات دەستی
کیشایەوہ و پێی وت: بەو کەسە بلی کە تۆی ناردوہ: ئەوہی قاچی
پابکیشیت دەستی راناکیشیت.

* جوحا لہ نہؤمی سہرہوہی مالہکھی بوو، کہسیک لہ دەرگای مالہکھی
 دا، لہ پەنجەرہکەوہ سہری دەرہینا بینی پیاویکە.
 پیی وت: فەرموو چیت دەوئت؟
 پیاوہکە وتی: وەرہ خواریوہ با قسەت لہ گەلدا بکەم.
 جوحا ھاتە خواریوہو وتی: فەرموو.
 پیاوہکە وتی: من کہسیکی ھەژارم دەمەوئت یارمەتیم بدەی.
 جوحا لیی توورپە بوو بەلام توورپەییەکھی شار دەوہو وتی: دوام کەوہ،
 جوحا چوہ سہرہوہو پیاوہکەش دواي کەوتبوو کاتیك گەیشتنە نہؤمی
 سہرہوہ ئاورپیکی دایەوہو بە کابرای وت: خوا بتداتی.
 پیاوہکە وتی: ئەی باشە بۆ لہ خواریوہ ئەوہت پیّت نہوتم؟
 جوحا وتی: ئەی باشە تۆ بۆچی منت ھینایە خواریوہو قسەکەت پی
 نہوتم کاتیك من لہ سہرہوہ بووم.

* قوتابیەك تاقیکردنەوہی ھەبوو لہ یەکیك لہ و مادانە ی کہ تابیەت بوو بە
 جیھانی بالندەکان.
 کاتیك پوژی تاقیکردنەوہکە نزیک بوویوہ قوتابیەکە دەستی کرد بە
 پیداجونەوہی مادەکەو ھەولیکی زۆری دا ویستی نمرە ی تەواوی لی
 بیئیت، ئەوہندە متمانە ی بە خوئی ھەبوو کہ ھەر پرسیاریک بیئەوہ بە
 ئاسانی وەلامی دەداتەوہو سەرکەوتوو دەبیّت لہ تاقیکردنەوہکە.

کاتیک قوتابیہ کہ پرسپاری تاقیکردنہ وہ کہی وەرگرت توشی شوک بوو،
بینی ماموستاکه تهنه یه پرسپاری هیئاوہ تہوہ ئه ویش وینہی قاچی
چہند بالندہ یه ک بوو کہ داوای دہکرد له ریگہی وینہی قاچہ کانیاہ وہ
ناوی بالندہ کان بنوسیت.

قوتابیہ کہ وہ لامہ کہی نہ دہزانی بویہ به تورپہیی یه وہ هه ستاو وەرہ قہی
دایہ ماموستاکه و وتی: بی مانترین پرسپاریک تا ئیستا بینیبیتم ئه و
پرسپارانہ یه.. ئینجا ویستی بپرواته دہرہ وہ.

کاتیک ماموستاکه وەرہ قہ کہی له قوتابیہ کہ وەرگرت سہیری کرد
ناوہ کہی نہ نویسوه.

ماموستاکه وتی: ناوت چی یه؟ بو ناوہ کہت نہ نویسوه؟
قوتابیہ کہ ئاماژہی به قاچہ کانی کردو وتی: سہیری قاچہ کانم بکھو له
ریگہی قاچہ کانمہ وہ ناوہ کہم بزانه!

* پوژیکیان بہندہ یه ک ئاوی بہدہستی ئیمام جہ عفری صادق دا دہکرد،
هه ندیک ئاو بهرجله کانی کهوت ئه ویش به تورپہیی یه وہ سہیریکی
بہندہ کہی کرد.

بہندہ کہ وتی: ﴿والکاظمین الغیظ﴾ واتہ: وہ ئه وانہی رقی بہ تینی خویان
دہ خوئہ وہ.

وتی: ئه وہ رقم خواردہ وہ.

به نده كه وتی: ﴿والعافین عن الناس﴾ واته: وه له خه لکی ده بورن لییان خوش ده بن.

وتی: ئه وه لیّت خوش بووم

به نده كه وتی: ﴿والله يحب المحسنين﴾ آل العمران: ۱۳۴.

واته: خواش چا كه کارانی خوش ده ویت.

ئیمام جه عفر وتی: ئه وه تو ئازادیت له پئی خوا وه هه زار دیناریش له مالی من بو تو.

* مه سیحیه ك پیتشوازی له پیاویکی مسولمان کرد له ماله كه ی خوی.

مه سیحیه كه ترپی بو پیاوه مسولمانه كه هیئا و ئه ویش خواردی.

پاشان شه راب (مه ی) بو هیئا مسولمانه كه وتی: حه رامه نایخومه وه.

مه سیحیه كه وتی: سه رم سوپماوه له ئیوه ی مسولمان ئه وه حه لال ده كه ن

و ئه وه حه رام ده كه ن هه رچه نده ئه و شه رابه ش له و ترپییه دروست كراوه.

مسولمانه كه وتی: ئایا خیزانت هه یه ؟

مه سیحیه كه وتی: به لی.

مسولمانه كه وتی: بیهینه ئیره .... ئه ویش هیئای.

پاشان پئی وت: ئایا كچت هه یه ؟

مه سیحیه كه وتی: به لی.

مسولمانه كه وتی: بیهینه ئیره .... ئه ویش هیئای.

مسولمانہ کہ وتی: ئایا نابینیت کہ خوا ئہمہی (ژنہ کہ) بۆ تۆ حەلال کردوہ و ئہمہی (کچہ کہ) بۆتۆ حەرام کردوہ لہ گەل ئہوہی کہ ئہوہ لہ ئہوہیہ.

* لویسی چواردہیہم پاشای فہرہنسا بہوہ بہناوبانگ بوو کہ زۆر گرنگی بہ ئہدەب و نوسەر و شاعیران دەدا، بوالوئی شاعیر کەسیکی زۆر نزیک بو لہ پاشا، پوژیکیان پاشا بہ بیردا ہات کہ ھۆنراوہیہک بنوسیٹ و بۆ بوالوئی شاعیری بخوینیٹہوہ بۆ ئہوہی پای خوئی لہسەر بلیٹ، کاتیک ھۆنراوہکە ی بۆ خویندہوہ بوالو وتی: ئہی پاشا تۆ خوړیت ھەر کاریکت بویت دەتوانیت بیکہیت ئہستەم لہ قاموسی تۆدا نییہ بۆ نمونہ ویستت ھۆنراوہیہکی خراپ بنوسیٹ زۆر سەرکەوتو بویت.

* جاریکیان دەسەڵاتداریکی فہرہنسا بہلای کیلگہیہکدا پویشٹ کہ ھەندیک جوتیار کاریان تیدا دەکرد، سەیریکی کردن و بہ گالتہوہ پیی وتن: دە ی ئیوہ ئیستا بیچینن ئیمەش بہیانی دەیخوین. جوتیاریک وەلامی دایہوہ: بەلام ئیمە جو دەچین... (ئاشکرایہ کہ جو خۆراکی کەرہکانہ).

* دەلین بہرنادشو کەسیکی زۆر ناشیرین بوو، جاریکیان ئافرہتیکی سەماکار کہ زۆر جوان بوو پیی وت: ئہی بہرنادشو خەلک وا دادەنن کہ

تو زيره كترين كهس بيت وه من جوانترين كهسم ئه گهر من و تو
هاوسه رگريمان بكردايه ئه وا مندا له كانمان زيره كترين و جوانترين مندا له
ده بوون.

به رنادهو و تي: ئاخو ده ترسم مندا له كان شيوه يان له باوكيان چوبايه و
عه قليشيان له دايكيان چوبايه ئه و كاته شته كه پيچه وانه ده بوويه وه.

* جاريكيان نوسه ري فه په نسي بول بورجيه سو كايه تي به ئه مريكيه كان
كرد به وته كه ي كه و تي: كه سي ئه مريكي تو زيك كاتي هه بيت به دواي ره گ
و پيشه و ره چه له كي خو ي و باب و با پيرانيدا ده گه ريت.
كاتيك نوسه ري ئه مريكي مارك توين ئه وه ي خوينده وه وه لام ي دايه وه و
و تي: ئه وه راسته به لام كه سي فه په نسي هه موو كاتيكي له وه دا به سه ر
ده بات بزانيت كي باوكيه تي.

* له ئاهه نكيكا پياويك داواي له ئافره تيكي جوان كرد سه ماي له گه لدا
بكات به لام ئافره ته كه په تي كرده وه و تي ناتوانم.
پياوه كه و تي: بو چي؟

ئافره ته كه و تي: من ته نها له گه ل پياويكا سه ما ده كه م كه داهاتوي
هه بيت.. پاشان پرسيا ري لي كرد ئه ي تو بو چي له نيوان هه موو
ئافه ته كاندا منت هه لبرارد؟

پیاوہ کہ وتی: لە بەرئەوہی من حەز دەکەم لە گەڵ ئافرەتیکدا سەما بکەم
کە رابردووی ھەبێت.

* پیاویک ھاتە لای حەجاجی کوپی یوسف و ھۆنراوہیەکی خویندەوہ و
وتی:

أبا هشام ببابك قد شم ريح كبابك .

حەجاج وتی: وەہی لە ھالەت بوچی (أبا هشام) ت بە مەنصوبی خویندەوہ؟
پیاوہ کہ وتی: کونیەہی خوّمە حەزەم لێ بیت مەرفوعی دەکەم حەزەم لێ بیت
مەنصوبی دەکەم.

* پیاویک بە لای کوّمەلێکدا پویشت سەلامی لێ کردن و پاشان پرسباری
لە یەکیکیان کرد: ناوت چییە؟

وتی: غلیظ (واتە: رەق، توندوتیژ).

بە دووہمیانی وت: ئەہی تو ناوت چییە؟

وتی: خشن (واتە: زبر).

بە سییەمیانی وت: ئەہی تو ناوت چییە؟

وتی: وعر (واتە: سەخت).

بە چوارەمیانی وت: ئەہی تو ناوت چییە؟

وتی: شدّاد (واتە: زۆردار، توندوتیژ).

بە پینجەمیانی وت: ئەہی تو ناوت چییە؟

وتی: لاطم (واته: زله لیدهر).

به شه شه میانی وت: ئه ی تو ناوت چیه؟

وتی: ظالم (واته: سته مکار).

پیاوه که وتی: ئه ی مالک له کوپیه؟

وتیان: مالک کییه؟

وتی: چون نایناسن بو ئیوه پاسه وانانی دوزه خ نین؟

* پوژیکیان گه نجیک که به ناوبانگ بوو به وه ی په وشتی خراپه

گوستیله یه کی زیپی له په نجه کردبو خو ی پی ه لده کیشاو به پیاویکی

وت: ئه م گوستیله یه ت پی چونه زور جوان نییه؟

پیاوه که وتی: با وه ک ئه وه وایه گویدریژیک زینی زیپی له سهر بیت.

* فه یله سوفیکی ئافره تی به ته مه ن سهیری پیاویکی کرد که خه ریک بوو

ماله که ی ده پازانده وه به نیازی ژن ماره کردن بوو، له سهر ده رگای

ماله که ی نوی بووی هیچ شتیک له شهر نابیت له م ده رگایه بیته ژوره وه.

فه یله سوفه که وتی: ئه ی خیزانه که ت له کوپوه ده چیته ژوره وه.

* به شاعیریکیان وت: تو قسه ی نادروست له شعره کانتدا ده لیت.

شاعیره که وتی: ئه وه ی له شاعیر داوا ده کریت قسه ی خوش و جوانه،

راستگویی داوا له پیغه مبه ران ده کریت.

* پیاویکی گہمژہ گازیکی لہ (نوجانس) گرت، قوتابیه کانی دوی
پیاوہ کہہ وتن بوئہ وہی تولہی لی بکہنہ وہ کاتیک گہرانہ وہ پیی وتن:
ئہ وہ بوچی دوی کہ وتن؟

وتیان: بوئہ وہی تولہی توئی لی بکہینہ وہ.
وتی: باشہ ئیوہ ئہ گہر ئیستریک جووتہ یہ کی لیڈان ئیوہش لیی
دہدہنہ وہ؟

وتیان: نہ خیر.
وتی: ئہی ئہ گہر سہ گیگ گازی لی گرتن ئیوہش گازی لی دہ گرنہ وہ؟
وتیان: نہ خیر.

وتی: دہی ئہ و پیاوہش پەوشتی ئازہ لانی گرتوہ و خوئی بہ ئہ وان
چواندوہ و وەك ئہ وان وایہ کہ واتہ پیویست ناکات وە لآمی بدہنہ وہ.

* بہ نوجانسیان وت: فلان کہ س دہ ولہ مہندہ.
وتی: ئہ وہ نازانم تا نہ زانم بیروبوچونی چوئہ بہ رامبہر بہ مال و سامان.

* یہ کیکی پیاویکی بانگ کرد بوئانی ئیوارہ، کاتیک خواردنیان هیئا بینی
خواردنیکی خوش نییہ و بہ دللی نہ بوو بوئہ پیی وت: تو بانگت نہ کردووم
بوئانی ئیوارہ بہ لکو نانی ئیوارہت لی قہدہ غہ کردم.

* به ذوجانسیان وت: که ی واز له مه دح و ستایشی یاروس ده هیئت؟
وتی: هه رکاتیک یاروس وازی له چاکه کانی خوی هیئا.

* فه رمانپه وایه ک به لای مندالیکدا پویشته و پرسپاری لی کرد: ئایا
خوینده واریت هه یه؟
منداله که وتی: به لی.

فه رمانپه واکه وتی: ده ی شتیکم بو بخوینه.
ئه ویش توژیک قورئانی بو خویند.
فه رمانپه واکه وتی: ئافه رین، ها ئه م دیناره بگره بو خوت.
منداله که وتی: نامه ویت گه وره م.

فه رمانپه واکه وتی: بوچی؟
منداله که وتی: ده ترسم دایکم ببینیت و لیم بدات.
فه رمانپه واکه وتی: پیی بلی فه رمانپه وای پیی دام.
منداله که وتی: باوه پر ناکات گه وره م.

فه رمانپه واکه وتی: بوچی؟
منداله که وتی: له به ره وه ی واده زانیته فه رمانپه وای هه رگیز دیناریک به ته نها
نابه خشیته.

* ده لئین پوژیکیان ئه بونه واس له بازاردا شه پابی ده خوارده وه له و کاته دا
خه لیفه به بازاردا تیده په پی و له دووره وه چاوی به ئه بونه واس که وت که

خەریکی خواردنەوہیە، خەلیفە داوای کرد کە ببینیت، ئەبو نەواس ھاتە لای خەلیفە و شوشە شەپابەکە ی لە پشت خۆی شاردبوویەوہ خەلیفە وتی: ئەو دەستە ی پشتم وەتم نیشان بدە بزاتم چی تێدایە، ئەبو نەواس شەپابەکە ی خستە دەستەکە ی ترو دەستی نیشانی خەلیفە دا، خەلیفە وتی: دەستەکە ت ترم نیشان بدە، ئەبو نەواس شەپابەکە ی خستەوہ دەستەکە ی ترو ئەو دەستەشی نیشاندا، خەلیفە توپە بوو وتی: ھەردوو دەستەکانتم نیشان بدە، ئەبو نەواس ھەردووک دەستەکانی نیشان دا، خەلیفە وتی: ئەوہ چیە لە دەستت دایە؟

ئەبو نەواس وتی: شیرە.

خەلیفە وتی: ئە ی بو پەنگی سورە؟

ئەبو نەواس وتی: گەورەم بەخوا شەرمی لە تو کرد بو یە پەنگی سور بوو.

* پوژیکیان دوو پیاو لە بازار شەریان بوو یەکیکیان بە دەنگیکی بەرز ھاواری دەکردو ھەپەشە ی دەکرد، یەکیک وتی: پێدەچیت ئەو پیاوہ زۆر ئازا بیت.

یەکیک وەلامی دایەوہو وتی: مەرج نییە نابینیت شیر پێدەنگە لە گەل ئەوہشدا ئازایەو خەلک لیی دەترسیت و لیی پادەکات بەلام سەگ لە گەل ئەوہ ی بەردەوام دەوہپیت خەلک بەردی تی دەگریت.

* پوژىكىيان سوفيانى كۆپى عويەينە گىيا، ئەبو موخەمەد (يىھىيى بن
اۋكەم) وتى: بۆچى دەگرىت؟

سوفيان وتى: ئەوھى من دەگرىيىنىت ئەوھىيە كە لەدوای دانىشتن لە
مەجلىسى ھاوھلانى پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) توشى دانىشتن لە
مەجلىسى ئىوھ بووم.

يەحيا وتى: كەواتە كارەساتى ھاوھلان بە دانىشتن لەگەل تۆ دوای
دانىشتن لەگەل پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) زۆر گەرەتر بووھ.

* پوژىكىيان تەيمورلەنگ پىرسىياري لە جوحا كۆرەتە كەي خەلك لە دايك
دەبىت و دەمرىت؟

جوحا وتى: ھەتا بەھەشت و دۆزەخ پىردەبن.

* يەككە لە دراوسىيكانى ھاتە لای جوحا و پىي وت: كچەكەم تۆزىك
شىتۆكەيەو بەردەوام خۆي دەپازىنىتەوھو دەچىتە. دەرەوھ ھاتووم بۆ
ئەوھى شتىكى بەسەردا بخوینى.

جوحا وتى: خویندىنى پىاويكى پىرى وەك من سودى پى ناگەيەنىت بەلكو
بپۆ بەدوای گەنجىكدا بگەپى بۆ ئەوھى بىيىتە ھاسەرى.

* بە جوحايان وت: بۆچى كاتىك يەككە داوای شتىكت لى دەكات تا پوژى
دواتر پىي نادەيت؟

وتی: بو ئه وهی قه دری شته که بزانیته.

* زانایه که به شاره کاندای ده گه پرا به دواي که سانی زانا بو ئه وهی گفتوگويان له گه لدا بکات و زال بیت به سه ریاندای هه تا گه یشته شاره که ی جوحا پرسیا ری له خه لکه که کرد: ئایا هیچ زانایه که له و شاره دای هه یه؟
وتیان به ئی، بو یان بانگی جوحا کردو به سواری که ره که ی هات.
زاناکه پرسیا ری لی کرد: ناوه پاستی زه وی کو ییه؟
جوحا وتی: نه و شو ینه یه که من نیستا لی و هستاوم، نه گه ر باوه پشیم پی ناکه یت ده توانیت زه وی بی یویت.

زاناکه دوش داماو پاشان وتی: نه ی نه ستیره کان ژماره یان چه نده؟
جوحا وتی: ژماره یان به قه د ژماره ی مووه کانی که ره که ی منه نه گه ر باوه پشیم ناکه یت ده توانیت نه ستیره کان بژمی ریت پاشان مووه کانی که ره که شم بژمی ریت.

زاناکه پرسیا ری کرد: ژماره ی مووه کانی پشیم چه نده؟
جوحا وتی: به قه د ژماره ی مووه کانی کلکی که ره که من، نه گه ر باوه پشیم ناکه یت ده توانیت هه ر مو ی که له پشی خوت ده ربکی شیت و پاشان مووی که له کلکی که ره که ده ربکی شیت هه تا هه ردووکیان ته واو ده بن پاشان بیان ژمی ریت.

زاناکه سه رسام بوو به وه لامه کانی جوحا و به په شیمانیه وه گه رایه وه.

* پوژيک به په هلوليان وت: شپته کاني شارمان بو بژميړه.
په هلول وتی: چوڼ نه وه موو شپته ده ژميړدرين، به لام نه گهر ده تانه ويت
عاقله کانتان بو ده ژميړم.

* پوژيکيان گه نجیک لای شه عبي باسی شتيکی ده کرد، شه عبي وتی:
نيمه تا نيسنا شتی وامن نه بيستوه.
گه نجه که وتی: بو تو هه موو شتيکت بيستوه؟
وتی: نه خير.
گه نجه که وتی: نه ی نيوه يت بيستوه؟
وتی: نه خير.
گه نجه که وتی: ده ی نه وه به شيکه له و شته ی که نه تبیستوه.

* ژنيک به پياوه که ی وت: شهرم ناکه يت داوین پیسی ده که يت له کاتيکدا
ژنيکی حه لال و جوان و باشت هه یه.
پياوه که وتی: حه لال راسته به لام جوان و باش نا.

* پرسياريان له نه بو حارث کرد: نه گهر پياوی ته مه ن هه شتا سال ژن
بهينيت مندالی ده بيت؟
وتی: به لی، نه گهر گه نجیکی ته مه ن بيست سالی دراوسييان بيت.

* پياويك منداليكي له گهل بوو كه له خوځي نه ده چوو پټيان وت: نه وه بو
منداله كه ت هيچ له خوټ ناچيټ؟
وتي: دراوسيكان بزائن.

* مه نصورى عه باسى بو نه بو عه بدوللاى نوسى: بو لييمان ناترسيت
ههروهك چوځ خه لك لييمان ده ترسيټ؟
نه بو عه بدوللا وه لامي دايه وه: له دونيادا هيچ شتيكمان نيه كه به هوځي
تووه ليى بترسين وه له دواړوژيښدا هيچ نيه كه دوات لي بكهين، وه له
نازوني عمه تدا نيت كه پيروژبايت لي بكهين وه نه له به لاو ناخوځشيش دايت
سه ره خوځشيت لي بكهين.
مه نصور وتي: نهى نه بو عه بدوللا هاورپيه تيمان بكه بو نه وهى
ناموژگاريمان بكهيت.

نه بو عه بدوللا وه لامي دايه وه: نه وهى دونياى بوټ ناموژگاريت ناكات وه
نه وهى دواړوژيښى بوټ هاورپيه تيت ناكات.

* موعاويه راويژى به نه حنه فى كوپى قهيس كرد دهر باره ى كردنه
خه ليفه ى يه زيد، نه حنه ف بيدهنگ بوو هيچ قسه يه كي نه كرد دهر باره ى
نه وهى پرسيارى لي كرا بوو، موعاويه پټى وت: چيه نه حنه ف بو
بيدهنگيت راى خوټ بللى.

ئه حنه ف وتی: به خوا ئه ی پیشه وای باوه پداران ئه گهر راستیه که ی بلین
توپه ده بیت وه ئه گهر دروش بکه یین ئه و خوا له خو مان توپه ده که یین،
توپه بوونی پیشه وای باوه پداران سوکتره لاما له توپه بوونی خوا.

* پیاویک پویشته لای ئیاس کوپی موعاویه قازی به صره و پرسیری لی
کرد: ئایا ئه گهر خورما بخوم هیچ کیشه یه کی تیدا یه.
وتی: نه خیر.

پیاوه که وتی: ئه ی ئه گهر ئاوم به سه ردا خوارده وه؟
وتی: ئاساییه، دروسته.

پیاوه که وتی: ئه ی که واته بوچی شه راب حه رام ده که م له کاتی که له وه یه
که باسم کرد.

ئیاس وتی: ئه گهر هه ندیک ئاوت به سه ردا بکه م ئایا زیانت پی ده که یه نیت؟
پیاوه که وتی: نه خیر.

ئیاس وتی: ئه ی ئه گهر هه ندیک خو ئت به سه ردا بکه م زیانت
پی ده که یه نیت؟

پیاوه که وتی: نه خیر.

ئیاس وتی: ئه ی ئه گهر ئاو و گله که تی که ل بکه م و بلوکی قورینی لی
دروست بکه م پاشان بلوکه کان به سه رتدا ده م زیانت پی ده که یه نیت؟

پیاوه که وتی: به لی وه له وانه یه بمکوژیت.

ئیاس وتی: ده ی ئه ویش وه کو ئه وه وایه.

* به ئيبن عه باسيان وت: كي هه موو زانسته كان ده زانيت؟
وتى: هه موو خه لك.

* جاحظ ده لئيت: پياويكي ره زاقورسم هاته لا وتى: بيستومه كه تو هه زار
وه لامي بيدهنگه رت هه يه هه نديكيانم فير بكه.
وتم: باشه.

وتى: نه گهر پياويك پيى وتم ره زاقورس چي پيى بلئيم؟
وتم: پيى بلئى راست ده كه يت.

* ئافره تيگ لاي قازي شكاتي له هاوسه ره كه ي كرد به وه ي كه كه م
سه رجيني له گهل ده كات.

قازي وتى: من شهرم ده كه م كه ئافره ت باسي شتيكي وا بكات.
ئافره ته كه وتى: بوچي چه زم له شتيك نه بيت ئه ي قازي كه دايكت چه زي
لي بووه، به لكو خوا كورپكي باشي وهك تووم بداتي.

* يه كيگ به ئيياسي كورپي موعاويه ي وت: بوچي سه رساميت به قسه كانى
خوت؟

ئيياس وتى: تو سه رسام نيت به قسه كانى من؟
پياوه كه وتى: به لئى سه رسام.

ئىياس وتى: دهى من له پيش ترم كه سهرسام بم به قسه كانى خوم.
 پياوه كه وتى: نهى بوچى په له ده كه يت له برياردندا؟
 ئىياس پى وت: ده ست چەند په نجهى هه يه؟
 پياوه كه وتى: پينج.

ئىياس وتى: بو په له ت كرد له وه لامدانه وه؟
 پياوه كه وتى: نه وه شتيكه. لى دانيام پيوست ناكات بوه ستم.
 ئىياس وتى: دهى نه وه وه لامى منيشه بو تو.

* دادوهر به تاوانباريكي وت: باشه شهرم ناكه يت نه وهنده ديت بو
 دادگا؟

تاوانباره كه وتى: به لام جه نابت له من زياتر ديت؟

* پياويك داواى له ئافره تيک كرد داوين پيسى له گه ل بكات به لام
 ئافره ته كه پازى نه بوو، داواى نه وهى پياوه كه ئاوميد بوو به ئافره ته كه
 وت: من ته نها ده مه ويست تامت بكم بزانم تو خوشترى يان خيزانم.
 ئافره ته كه يه كسهر وتى: بپو پرسىار له هاوسهره كه م بكه نه و تامى
 هه ردوكماني كردووه.

* هه ژاريك له ده رگاي مالى زانايه كى نه حوى دا، زاناکه وتى: كييه؟
 وتى: هه ژاريكه.

زاناکه وتی: (لینصرف) واته: بابروات.

هه ژاره که وتی: ناوم (أحمد)ه، وه أحمد (ممنوع من الصرف)ه.

زاناکه به خزمه تکاره که ی وت: که سره یه ک بده به سیبویه.

* به ئیبن موباره کیان وت: بوچی غه ییبه تی که س ناکه ییث؟

وتی: ئه گه ن غه ییبه تی که سم کردبا غه ییبه تی باوکی خوّم ده کرد ئه و له

هه موو که س له پیشتیره چاکه کانی منی بوّ بچن.

* پیاویک له گوندیک و تاریکی خوینده وه بوّ پشتیوانی کردنی حیزبی

کریکاران له کوتاییدا وتی: ئایا له دوا ی ئه وه هیچ که سیّک هه یه به رپه رچی

ئه وه بداته وه که حیزبی کریکاران باشتیره له پاریزگاران؟

دوا ی ئه وه ی ئه و قسه یه ی کرد یه کسه ر که ریک زه پاندی هه موو

ئاماده بووان پیکه نین.

پیاوه که وتی: ئیستا بوتان سه لما که ته نها که ره کان به رپه رچی ئه وه

ده ده نه وه.

* موعاویه به (سعید بن مرّة) ی وت: توّ سه عیدیت؟ (سعید واته:

ئاسوده، خوشحال).

سه عید وتی: سه عید پیشه وای باوه پدارانه (موعاویه)، من کوپی (مرّة)م.

* مہ ئمون بہ سہ یید کوپی ئہ نہ سی وت: تو سہ ییدیت؟ (سید واتہ: گہ ورہ، بہ رین).

سہ یید وتی: سہ یید پیشہ وای باوہ پدارانہ (مہ ئمون)، من کوپی ئہ نہ سم.

* ہیشامی کوپی عبدالملک لہ کہ عہی پیروز بہ پایویکی وت: پیوستیت چییہ بو بوت جیبہ جی بکہم؟

پیاوہ کہ وتی: لہ مالی خوا داوا لہ کہ س ناکہم جگہ لہ خوا.

* یہ کیک بہ ہاوپیکہ ی وت: تو باخچہ ی دنیایت.

ہاوپیکہ ی وتی: تو ش ئو روبرہ ی کہ ئہم باخچہ ی ئاوی لی دہ خواتہ وہ.

* پاشای روم نامہ یہ کی دریزی بو ریشید نارد کہ تییدا ہہ رہ شہ ی لہ ریشید کردبوو، ریشید وہ لامی دایہ وہ: وہ لامہ کہ ئوہ یہ کہ دہ یبینیت نہ کہ ئوہ ی دہ یخوینیتہ وہ.

* پایویک جہ مازی وت: حہ ز دہ کہم شہ یتان ببینم.

جہ ماز وتی: برو سہ یری ئاوینہ بکہ دہ یبینیت.

* عبدالرحمن کوپی حہ سان بہ عطاء کوپی ئہ بو صہ یفی وت: ئہ گہ ر لہ بہ قیغ گوژہ یہ کی پر لہ شہ پابت دوزیہ وہ چی لی دہ کہ یت؟

عطاء وتی: له ناو بازرگانه كاندا به دواى خاوه نه كهيدا ده گه پریم نه گه ر هی نه وان نه بوو نه وا هی توپه.

* پوژيكيان مه منصور به سوفيانى كوپى سه عيد گه يشت و پيى وت: نهى باوكى عبدالله چى وات ليده كات نه يه يته لاماڼ؟

سوفيان وتی: خواى بالاده ست قه ده غه ی كردووه ليماڼ كاتيک ده فهرمويت: ﴿وَلَا تَرْكُتُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ﴾ الهود: ۱۱۳. واته: نه كهڼ مه يلى دلتان له گهل نه وانه بيت كه سته ميان كردووه، چونكه نه و كاته ناگر ده تانسوتينيت.

پوژيكي تر مه منصور به دواى سوفيانيدا نارده وه نه ویش هات بو لای، مه منصور وتی: داواكاريت چپيه بو تی جپيه جی بکه م؟

سوفيان وتی: جی به جپی ده كهڼ؟

مه منصور وتی: به لی.

سوفيان وتی: داواكاريم نه وه يه جاريكى تر نه نيرن به دوامدا تا بو خوّم ديم وه هيچم بو نه نيرن تا بو خوّم داواى ده كه م، پاشان پويشته دهره وه.

* پياويك به به تليموسى وت: چهند باشه مروؤ نارام بگريت له سر نه وهى حه زى ليپه تى.

نه ویش وه لامى دايه وه وتی: وه له وه باشت نه وه يه حه زى له شتيك نه بيت جكه له وهى پيوستى پيپه تى.

* پیاویک مہدحی ہیشامی کوری عہ بدولمہ لیکی کرد.
ہیشام وتی: ئہی پیاو باش نییہ مہدحی کہ سیک بکہی لہ پوی خویدا.
پیاوہ کہ وتی: مہدحم نہ کردویت بہ لکو بیرى نیعمہ تہکانی خوام خستیه وہ
کہ بہ سہرتدا پڑاندوونی بوئہ وہی سہر لہ نوئ سوپاسی بکہیتہ وہ.
ہیشام وتی: ئہ وہ لہ مہدح و ستایش باشتہ، لہ سہر ئہ وہ پیزی لی گرت.

* لہ پیاویکی پڑوانبیژیان پرسى: باشتین قسہ چییہ؟
پیاوہ کہ وتی: ئہ و قسہ یہی خیرا بہ گویت دہگات، مہروہا ماناکہشی بہ
دلّت دہگات.

* مہئمون پیاویکی ہیئا کہ سزای مردنی لہ سہر واجب بوو بوو، پیاوہ کہ
وتی: دہمکوژیت ئہی پیشہ وای باوہ پداران؟
مہئمون وتی: راستی (الحق) دہتکوژیت.
پیاوہ کہ وتی: بہ زہیت پیما بیتہ وہ.
مہئمون وتی: لہ وہ بہ سوژو بہ زہیی تر نیم کہ ئہ وہی بہ سہردا واجب
کردوی.

* دہگینہ وہ کہ کاتیت سلیمانی کوری عبدالملك فہرمانی کرد بہ
پوخاندنی کہ نیسہی مہریہم لہ دیمہ شق ہرقل بوئی نوی: فہرمانت

کردوو به پوخواندنې که نېسه ی مهربه م، باوکت ئه م که نېسه یه ی بینې و نه پوخواند، ئه گهر تو پاست بیت ئه و باوکت هه له ی کردوو وه ئه گهر باوکت پاست بیت ئه و تو هه له ی ت که ئه م که نېسه یه ی پوخی نیت.

سلیمان وهلامی دایه وه و بو ی نوی: ﴿فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا﴾ الأنبياء: ۷۹.

واته: ئیمه چاره سهری کیشه که مان له سوله یمان گه یاند، وه هه ریه که (له داود و سلیمان) به هره وه رمان کردبوو له حکمه ت و دانایی و زانست.

* به ده شته کی یه کیان وت: چه ند مندالت هه یه ؟

وتی: پینچ کوپم لای خوایه و سی دانه شی لای منه. (مه به سستی ئه وه بوو پینچ کوپی مردوو وه سینی زیندوشی هه یه).

* ده گێر نه وه که ئیمپراتوړیکې نه مسا بیستی که له ئیتالیا پیاویک هه یه زوړ له خو ی ده چیت بو یه بانگه یشتی کرد بو ئیه ننا، کاتیک پیاوه که هات و ئیمپراتوړ چاوی پیکه وت زوړ سه رسام بوو له بهر ئه وه ی زوړ له یه ک ده چوون.

ئیمپراتوړ به پیاوه که ی وت: تا ئیستا دایکت له ئیه ننا ژیاوه ؟
پیاوه که وتی: نه خیر به لام باوکم ماوه یه کی زوړ له ئیه ننا ژیاوه.

* علی کوپری عیسا کہ وہ زیر بوو حزی لی بوو زیادہی بہ سہر ہہ موو کہ سیکہ وہ ہہ بیت، پوژیکیان قازی ٹہ بوو عہ مر ہاتہ لای کہ کراسیکی نوئ و بہ نرخى لہ بہر بوو، وہ زیر ویستی شہرمہ زاری بکات وتی: ٹہی ٹہ بوو عہ مر ٹہم کراسہت بہ چہند کریوہ؟
وتی: بہ سہد دینار.

وہ زیر وتی: من کراسم بہ بیست دینار کریوہ.
ٹہ بوو عہ مر وتی: وہ زیر خوئی جلہکان جوان دہکات پیویستی بہ زیادہ پڑوی نییہ، بہ لام ٹیمہ بہ جلہکانمان خویمان جوان دہکہین بوئیہ پیویستمان بہ وہیہ زیادہ پڑوی تیدا بکہین.

* سوقرات لہ تہمہنی پیریدا خوئی فیتری موسیقا دہکرد پییان وت: باشہ شہرم ناکہیت بہ پیری خوٹ فیتری موسیقا دہکہیت؟
سوقرات وتی: شہرمم لہ وہ زیاترہ کہ بہ پیری نہزان بم.

* وتیان: باشہ بوچی داوا لہ خوا دہکہین وہ لاممان ناداتہ وہ؟
وتی: لہ بہر ٹہ وہی بانگی ٹیمہی کرد وہ لاممان نہ دایہ وہ.

* دوو ٹہ مریکی چہ پکہ گولیکیان لہ سہر گوپری ہاوریکہیان دانا کاتیك ویستیان بروئن چاویان بہ یابانیہک کہوت کہ مستیک برنجی لہ سہر گوپری

يه كيک له نزيكه كانى دانا، ئه مريكيه كان به گالته وه پييان وت: پيٽ وايه
كه ي مردووه كه هه لده ستيت بو ئه وه ي برنجه كه بخوات؟
يه كسه ر وه لآ مآ دانه وه: ئه و كاته ي هاورپكه تان هه لده ستى بوئى گوله كان
بكات.

* پياويك بانگى مه ئموني كرد وتى: ئه ي عبدالله.
مه ئمون تورپه بوو وتى: به ناوى خو مه وه بانگم ده كه يت؟
پياوه كه وتى: ئيمه به رده وام به ناوى خويه وه بانگى خوا ده كه ين.
مه ئمون بيده نگ بوو پيوستيه كه ي بو جيبه جى كرد.

* جاريكيان فهره زده ق به لاي (زياد الأعجم) دا تيپه پرى كه گوراني
ده وت، پيى وت: قسه ت كرد ئه ي سونه ت نه كراو.
زياد وتى: دايكت چه ند خيرا ئه مه ي پيى وتى.
فهره زده ق وتى: به خوا وه لآ ميكي ده مكوتكه ر بوو.

* ده گيرنه وه پوژيک چه جاج له سه ربازه كانى دوور كه وته وه و چاوى به
پياويكى ده شته كي كه وت و ليى پرسى: چه جاج كه سيكي چونه؟
ده شته كيه كه وتى: سته مكارو زورداره.
چه جاج وتى: سكالآت لاي عه بدولمه ليكي كورپى مه پوان لى نه كردووه؟

ده شته كيه كه وتی: ئه و سته مكار ترو زۆردارتره نه فره تی خوا له هه ردوکیان بیّت.

کاتیك پیاوه كه له و قسانه دا بوو سه ربازه كانی چه جاج گه یشتنه لای ده شته كیه كه بوئی ده ركه وت كه ئه وه چه جاجه پیی وت: ئه ی فره مانپه وا ئه و نه یینه له نیوان خوّم و خوّت دایه كه س نایزانیت ته نها خوا نه بیّت. چه جاج پیكه نی و چاكه ی له گه لّ كردو پاشان جیی هیشت.

* پاشایه ك به لای سوقراتدا پویشته كه خه وی لی كه وتبوو، به قاچی خه به ری كرده وه و وتی: هه سته.

سوقرات به بیّ ترس و بیّ ئه وه ی لا بكاته وه به لایدا هه ستا.

پاشاكه وتی: ئایا نامناسیت؟

سوقرات وتی: نه خیر به لآم سیفه تیکی ئاژه لانت تیّدایه له به ره ئه وه ی وه ك ئاژه لّ به قاچ خه به رت كردمه وه.

پاشا توپه بوو پیی وت: ئه م قسه یه م پیّ ده لیّیت له كاتیكدا توّ به نده ی منیت.

سوقرات وتی: توّ به نده ی به نده ی منی.

وتی: چوّن؟

سوقرات وتی: توّ به نده ی ئاره زووه كانتی منیش به سه ر ئاره زووه كانمدا زالم و كردویم به به نده ی خوّم.

* کچیک بہ دہست کوریکہ وہ دہینالاند بو ہر کوئی برپویشتایہ دواى
دہکەوت، پوژیکیان کچہکە وەستا تا کورہکە لیى نزیک بوویہ وہ پاشان
پیى وت: بوچی دوام دہکەویت؟

کورہکە وتی: من دہتناسم، توخوا یەکەمجار توّم لە کوئی بینی؟
کچہکە یەکسەر وتی: لە نەخووشخانەى دەرۈنى لەبەرئەوہى من لەوئ
پەرستارم.

* پیاویک بہ عومەرى کورپى عەبدولعەزیزى وت: ئیمە باشین تا خوا تو
بھیلت.

عومەر وتی: توّ باشیت تا ئەوکاتەى لە خوا بترسیت.

* عەبدولمەلیکی کورپى مەرۋان دەرگاہەکی بوّ مزگەوتی ئەقصا دروست
کرد، حەججیش دەرگاہەکی تری لە بەرامبەر دروست کرد، ھەرە
تریشقەيەك ھات و دەرگاکی عەبدولمەلیکی سوتاندو دەرگاکی حەجج
وہك خوئى مایەوہ، عەبدولمەلیك ئەوہى لەسەر دلی گران بوو، حەجج
بوئى نوسی: نمونەى من و نمونەى گەرەم. پيشەواى باوەرداران وەك
نمونەى کورەکانى ئادەم وایە کە قوربانیان کردو لە یەکیکیان وەرگراو
لەوہى تریان وەرئەگیرا، ئەمە خەم و پەژارەى لە عەبدولمەلیك دوور
خستەوہ.

(كورپه كانى ئادهم هابيل و قابيل قوريانيان كرد، قوربانیه كه ی هابيل
وه رگيراو ئاگرېك دابه زى و قوربانیه كه ی خوارد، قوربانیه كه ی قابيليش
قبول نه كراو وهك خو ی مایه وه).

* ده گيړنه وه كه ئه شعبه ب به لای چهند كه سيكدا تيپه پى كه خه ريكى نان
خواردن بوون پيى وتن: السلام عليكم ئه ی په زيله كان.
وتيان: به خوا ئيمه په زيل نين به لكو به خشنده ين.
وتى: خوايه من دروژن بم ئه وان پاستگو بن، له گه ليان دانىشت و وتى ئه وه
چى ده خو ن وه يه كسهر ده ستى كرد به نان خواردن.
وتيان: ژه هر.
وتى: ژيان له دواى ئتوه تامى نيه، هر به رده وام بوو له خواردن و وازى
نه هينا.

وتيان: باشه تو هيچ يه كيك له ئيمه ده ناسيت؟
وتى: به لى ئه وه، ئاماژه ی به خواردنه كه كرد.

* باقلانى ئه و كه سه په وانبيژه يه كه زورېك له سه رچاوه كان باسى زمان
پاراوى و زيره كى و خيړايى وه لآمدانه وه و ده مكو تكدنى به رامبه ره كه ی و
به هيژى به لگه كانى ده كه ن.

(عضد الدولة) سالى ۳۷۱ى كوچى به سه ردانيكى په سمى ناردى بو لای
پاشاى پوّم، كاتيك گه يشته لای پاشا پييان وت ده بيت له به رده مى پاشا

زہوی ماچ بکہیت ٹہویش پرتی کردہ وہ، وتیان: پڙگہیہ کی ترت نییہ بو
چوونہ لای پاشا دہبیت ٹہوہ ہر بکہیت بہ لام ٹہوہ ہر سوور بوو لہ سہر
ٹہوہی کہ نایکات، پاشا فہرمانی کرد کہ دہرگاہیہ کی بچوک دروست بکہن
و لہ وٹوہ بیتہ ژورہ وہ بو لای پاشا بو ٹہوہی کاتیک دیت خوئی نہوی
بکات و لہ شیوہی رکوع بیتہ ژورہ وہ و نامادہ بووان و ابزانن کہ زہوی ماچ
کردوہ، باقلانی کاتیک دہرگاہیہ بینی زانی کہ پاشا مہ بہستی چییہ
بوہ پشتاوپشت پویشٹہ ژورہ وہ، پاشا تیگہ یشت کہ کہ سیکی زیرہ کہ و
فیلی لینا کریت.

پاشان دانیشتنیکی بو پڙکخرا لہ گہل گہورہی قہ شہکان، باقلانی پی
وت: چونت مال و مندالت چونن؟

گہورہی قہ شہکان سہرسام بوو پی وت: ٹہوہی توئی ناردوہ لہ
نامہ کہیدا نامارہی بہوہ کردوہ کہ تو زانیہ کی گہورہیت چون نازانیت
کہ قہ شہکان خویان بہ دور دہگرن لہ ہاوسہرگیری کردن و مندال بوون
نیمہ پیمان وایہ ہاوسہرگیری پیسییہ؟

باقلانی وتی: چون دہلین ہاوسہرگیری پیسییہ وہ دہلین خوا
ہاوسہرگیری لہ گہل مہریہ مدا کردوہ و عیسا کوپی خواہ، ئایا ٹیوہ
پاکترن لہ خوای بالادہست؟

گہورہی قہ شہکان ہیچ وہ لامیکی پی نہ بوو، پاشان وتی: ئایا دہزانیت
چی و تراوہ دہربارہی خیزانی پیغہ مہرہ کہ تان، ویستی تانہ لہ عائشہ

بدات له سهر ئه و گومانه ی که دووپوه کان دروستیان کرد بو دایکی باوه پداران.

باقلانی وتی: عائشه خیزانی پیغه مبه ره که مان و مهربه م دایکی پیغه مبه ره که تان هه ردوکیان بوختانیان بو کراوه، به لام خیزانی پیغه مبه رمان مندالی نه بوو وه دایکی پیغه مبه ره که تان له گهل ئه وه ی که شووی نه کردبوو به مندالی که وه هاته وه که هلی گرتبوو، خوا هه ردوکیانی به پاک دانا و ئیمهش هه ردوکیان به پاک داده نیین به لام سهیر له وه دایه که ئیوه تاوان ده خه نه پال ئه وه ی که مندالی نه بوو وه ئه وه به پاک داده نیین که مندالی بوو.

که وره ی قه شه کان بیده نگ بوو هیچ قسه یه کی تری نه کرد.

* یه کیک له پاشاکان به یانیه کی زوو له مال پویشته دهره وه، له ریگه دا ئه سپه که ی هه له نگوت و پاشا له سهر پشتی ئه سپه که که وته خواره وه، کاتی که سواری ئه سپه که ی بوویه وه پیاویکی بینی که به ره و لای دیت، پاشا وتی: ئه و پیاوه که سیکی شومه کاتی که بینیم له ئه سپه که م که وتمه خواره وه بویه ده بیت سهری بپه رینریت.

کاتی که پیاوه که گوئی له مه بوو به پاشای وت: قسه یه کم هه یه ده توانم بیلیم؟

پاشا وتی: بیلی.

پياوه كه وتى: توخوا كاممان شومترین من يان تو، تو منت بينى له
نه سبه كه ت كه وتيته خواره وه به سه لامه تى هه ستايت وه منيش تو من بينى
فرمانى كوشتنم بو ده رچوو، دهى كاممان شومترین؟

* به ده شته كى يه كيان وت: نه م وشتره هى كييه؟
وتى: هى خوايه له ده ستنى مندايه.

* پوژيكيان ره شيده له حومه يدي طوسى تورپه بوو بانگى پياو كوژيكي
کرد، حومه يد ده ستنى كرد به گريان.
ره شيده وتى: بوچى ده گريت؟
حومه يد وتى: به خوا نهى پيشه وای باوه پداران له مردن ناترسم
له به رته وهى سه ره نجامى هه موومانه، به لام له به رته وه گريام پيم ناخوشه
كه دونيا جى بهيلىم و پيشه وای باوه پداران ليم تورپه بيت.
خه ليفه پيكه نى و ليى خوش بوو.

* خه ليفه به پياويكى نابيناى وت: چ شتيك له سهرت قورسه به هوى
نابينا يه كه ته وه؟

نابينا كه وتى: نه بينى تو نهى پيشه وای باوه پداران.

* يه كيك به هاوپيكيه وت: تو هيچ نازانيت ته نها قسه كردن نه بيت.

ھاۋپىكەى ۋەلامى دايە ۋە ۋتى: تو ھەر ھىچ نازانیت.

* قوتابىك بە ماموستاكەى ۋت: ئايا كەس سزا دەدەيت لەسەر شتىك كە
نە يگردىت؟

ماموستاكە ۋتى: بىگومان نە خىر.

قوتابىكە ۋتى: باشە كە ۋاتە لەمە ۋدوا ئەركى مالا ۋە نانوسم.

* لە چاۋپىكە ۋتنىكى تەلە فیزیونیدا لەگەل شىخىك كە لە كە نالىكى
ئەمرىكى پىشكەش كرا، پىشكەشكارە كە پرسىياری كرد: بوچى ئىۋە پىگە
بە ئافرەت نادەن ئوتۇمبىل لى بخورپىت؟

شىخەكە ۋتى: ئايا سەرۋكى ئەمرىكا ئوتۇمبىل لىدە خورپىت؟

پىشكەشكارەكە ۋتى: نە خىر، ئەگەر خوشى بىە ۋىت پىگەى پى نادرىت.

شىخەكە ۋتى: بوچى؟

پىشكەشكارەكە ۋتى: بو پارىزگار يكردن لى ۋە ھەرۋە ۋەك پىزىك بوى
يە كىك ئوتۇمبىلەكەى بو لىدە خورپىت.

شىخەكە ۋتى: ئىمەش لەبەرئەۋە پىگە بە. ئافرەت نادەن ئوتۇمبىل

لى بخورپىت بو ئەۋەى پارىزراۋ بىت ۋە ھەرۋە ۋەك پىزىك بوى براكەى
يان ھاۋسەرەكەى يان باۋكى بوى لىدە خورپىت.

* خیزانی ئەسكەندەری سییەم قەیسەری روسیا بپاریکی پەسمی خویندەوه که به خەتی هاوسەرەکهی نوسرا بوو (لێبوردن ئەستەمه، نەفی بکریت بوو سیبریا)، خیزانەکهی شوینی فاریزه کهی گوپی و بپیارە که بهم شیۆه یە لێهات: (لێبوردن، ئەستەمه نەفی بکریت بوو سیبریا) به هوئی ئەمه زیندانیە که ئازاد کرا که بپیار بوو نەفی بکریت و دوور بخریته وه بوو سیبریا.

* پوژیکیان موعاویە وتی: ئەی خەلکینە خوای بالادەست ئیمە ی قورەیشی خوشووستوو به سی شت، به پیغەمبەرە کهی فەرموو: ﴿وَأَنْذِرْ عَشْرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ﴾ واتە: خزم و کەسه زۆر نزیکە کانت بترسینه. ئیمە خزم و کەسه زۆر نزیکە کانی ئەوین.

وه فەرمویە تی: ﴿وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ﴾ واتە: وه بیگومان ئەو قورئانە هوئی ناوداریه بوو خۆت و بوو گەله کهت. ئیمە گەله کهی ئەوین.

وه فەرمویە تی: ﴿إِلَّا لِفِ قُرَيْشٍ إِنْ هُمْ﴾ واتە: (له شکری ئەبەرە هە ی له ناو برد) له بەر هوگری قورەیش. ئیمە ی قورەیش.

پیاویک له پشتیوانە کان وه لآمی دایه وه وتی: وه خوای بالادەست به پیغەمبەرە کهی فەرموو: ﴿وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ﴾ واتە: گەله کهت باوه پریان بهم قورئانە نه کرد که هەر ئەوه حەق و پاست.

ئيوه گه له كه ي ئه ون.

وه فهرموى: ﴿وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ﴾ واته: وه كاتى عيساي كورپى مهريه م به نمونه هينرايه وه ده ست به جى گه له كه ت ده يكه نه هاوارو قيره ي خوشى (وا ده زانن قسه ي ئه وان به سهر قسه ي پيغه مبه ردا صلى الله عليه وسلم سهر كه وتوه).

وه ئيوه گه له كه ي ئه ون.

وه فهرمويه تى: ﴿وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا﴾ واته: وه پيغه مبه ر صلى الله عليه وسلم وتى: ئه ي په روه رديگارم به راستى قه ومه كه م (قوره يش) ئه م قورئانه يان واز لى هيناوه و گوئى پى ناده ن. وه ئيوه ن گه له كه ي ئه و (قوره يش).

پاشان وتى: سى به سى ئه گه ر زياتر بلئى ئيمه ش زياتر ده لئين.

* له سه رده مى خه ليفه موته وه كيل ئافره تيكيان هينا بانگه شه ي ئه وه ي

ده كرد كه پيغه مبه ره، خه ليفه پى وت: تو كييت؟

ئافره ته كه وتى: من فاتيমে ي پيغه مبه رم.

خه ليفه وتى: ئايا باوه رت به وه هه يه كه پيغه مبه ر محمد (صلى الله عليه

وسلم) هيناويه تى؟

ئافره ته كه وتى: به لى.

خه ليفه وتى: ده ي محمد (صلى الله عليه وسلم) فهرمويه تى: (لا نبى من

بعدي) واته: هيج پيغه مبه ريك له دواى من نيه.

ئافره ته كه وتی: ئه وه مه بهستی پیغه مبهری پیاوه، ئه گهر مه بهستی
ئافره ت بوايه ده یفه رموو (لا نبیه من بعدی).

خه لیفه ئه وه نده پیكه نی كه ده موچاوی خوئی داپۆشی پاشان به وانه ی وت
كه له ده وروبه ری بوون: من قسم نه ما ئه گهر ئیوه شتیكتان هه یه بیلین.

* ده گێر نه وه كه خزمه تکارێك گهره كه ی شتیکی پێدا بو ئه وه ی بیخوات
پاشان پێی وت: پارچه یه كم بده یه بیخۆم، کاتیك خواری بینی تاله، به
خزمه تکاره كه ی وت ئه وه زۆر تاله چۆن خواریت؟

خزمه تکاره كه ی وتی: گهره م شتی شیرینم زۆر له دهستی تو خواریدوه،
ته نها ئه م جاره تال بووه حه زم نه کرد نیشانتی بده م كه تاله و رقم
لییه تی.

* پیاویك پویشته لای خه لیفه، خه لیفه سه یری قاچه کانی کردو وتی: ئه وه
چ قاجیکن، ئای ئه گهر ئه وه هی كه نیه کیك ده بوون.
پیاوه كه وتی: به لام له سه ر سمتی وه ک سمتی تو ده بوون.
خه لیفه وتی: یه ک به یه ک به لام تو ش بی ویزدانتر بوویت.

* هاپونه ره شیدو خیزانه كه ی له سه ر هه ندیک شت بوو به مشتومریان،
هاپون له کاتی قسه کردندا وتی: ته لاقم كه وتبیت ئه گهر من یه کیك نه یم له
ئه هلی به هه شت، دواتر هاپون په شیمان بوویه وه له قسه که ی و ترسا

لہ وہی تہ لاقی کہ وتبیت ہمووان دلگران بوون، پەشید زانایانی ئایینی کوکرده وەو پرسپاری لی کردن هیچ یەکیک نہیتوانی بلایت تہ لاقیت نہ کہ وتووہ، پەشید بو ہموو شارەکان نوسراوی ناردو بانگہیشتی زانایانی کردو هاتن و ہەرکەیان وەلامیکی جیای دایەوہ، یەکیک لہ زاناکان ناوی لیث کوپی سەعد بوو کہ خەلکی میسپ بوو وتی: ئە ی پیشەوای باوەرداران قورئانیك بینەو سوپەتی (الرحمن) بخوینە، خەلیفە دەستی بە خویندن کرد کاتیك گەیشتە ئەم ئایەتە ﴿وَلَمِنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ﴾ واتە: وە بو ئەو کە سەش کە لہ مەقامی پەرورەدیگاری خوئی ترسابی دوو باخی خوشە یە.

زاناکە وتی: بوەستە ئە ی پیشەوای باوەرداران، کاتیك خەلیفە وەستا وتی: ئە ی پیشەوای باوەرداران تو لہ مەقامی پەرورەدیگارت دەترسیت؟ خەلیفە وتی: بە لی سویند بە خوا.

زاناکە وتی: کە واتە تو بە هەشتیت هەرۆک چۆن خوا لہ کتیبی خویدا باسی کردووە.

ئەمە هەموانی دلخوش کردو پەشید خەلاتیکی گەورە ی کرد.

* عائشە خوا لئی پازی بیٹ مەریکی سەربری و هەموو گوشتەکە ی کرد بە خیر تەنہا شانیکی نہ بیٹ.

پیغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) پی فەرموو: چیت هەلگرتووہ؟ عائشە وتی: هیچی نہ ماوہ تەوہ تەنہا شانیکی نہ بیٹ.

پيغه مبه ر (صلى الله عليه وسلم) فهرمووى: هه مووى ماوه ته وه ته نها
شانىكى نه بيت؟

* به سوقراتيان وت: بوچى تويان به داناترينى يونان هه لېزار دووه؟
سوقرات دهستى به پيشيدا هيناو به ئاراميه وه وتى: له وانه يه له به ره وه
بيت كه من تاكه كه سيانم كه ده زانيت كه هيچ نازانيت.

* باوك: كورم بوچى درو ده كه يت.. درو كردن عه يبه.. ده زانيت داهاتوت
چى ده بيت نه گه ر يه كيك بيت له درو زنان؟
كور: به لى باوكه ده بمه به پړوه به رى به شى پيكلام له كو مپانيا كه تدا.

* ماموستا: پايته ختى هيندستان ده كه ويته كوى؟
قوتابى: ده كه ويته سهر نه و نه خشه يه ي كه له ژورى به پړوه به ر
هه لو اسراوه.

* فه رمانږه وايه ك پياويكى هينا كه تاوانىكى كردبوو فه رمانى كرد لى
بدرت.

پياوه كه وتى: توسه رى دايكت ليم خوشبه.
فه رمانږه واكه پازى نه بوو، به قامچى وه شينه كه ي وت: ليده.
پياوه كه وتى: توخاترى چاوى دايكت ليم خوشبه.

فہرمانپرہ واکہ وتی: لییدہ.
 پیاوہ کہ وتی: توخاتری پومہ تی دایکت لیّم خوشبہ.
 فہرمانپرہ واکہ وتی: لییدہ.
 پیاوہ کہ وتی: توخاتری مہمکی دایکت لیّم خوشبہ.
 فہرمانپرہ واکہ وتی: لییدہ.
 پیاوہ کہ وتی: توخاتری ناوکی دایکت لیّم خوشبہ.
 فہرمانپرہ واکہ وتی: بہسہ وازی لیبّینہ تا زیاتر نہ چوتہ خوارہ وہ.

* لہ کوفہ پیاوئک ہاتہ لای خلیفہ مہمّون وتی: ئہی پیشہ وای
 باوہ پداران گہلہ کہم ناردومی بوّ ئہوہی شکات لہ فہرمانپرہ وای
 شارہ کہمان بکہم کہ کہ سیکی ستہ مکارہ و لای بدہیت.
 خلیفہ وتی: درویہ فہرمانپرہ واکہ تان کہ سیکی باش و دادپہ روہرہ.
 پیاوہ کہ وتی: پیشہ وای باوہ پداران راستی فہرموو من درؤم کرد، پاشان
 وتی: پیشہ وای باوہ پداران کہس لہ توّ لہ پیشتر نییہ کہ دادپہ روہر بیّت
 ئہوہ ماوہیہ کہ لای ئیمہ فہرمانپرہ وایہ بیگوازہ وہ بوّ شاریکی تر با
 ئہوانیش لہ باشی و دادپہ روہریہ کہی بیبہش نہ بن.
 خلیفہ وتی: باشہ ہستہ ئہوہ لامبرد.

* ئافرہ تیّک بہ هاوسہرہ کہی وت: توّ میّشکی کچہ کہ تیّک دہدہیت، من
 پیّم وتووہ بنچینہی مروّف مہیمونہ، کہچی توّ وتووتہ مروّف لہ ئادہمہ.

هاوسەرەکهی وتی: توو دەربارەهی که سوکاری خوٓت هەواڵت پێداوه و منیش دەربارەهی که سوکاری خوٓم هەواڵم پێداوه.

* به دەشتهکی یهکیان وت: بوچی ناچیت بو جیهاد؟
وتی: به خوا من له سەر جیگه له مردن دهترسم جا چوون بو خوٓم به رهو لای دهچم.

* کړپار: تاکه ی چاوه پړی ئه و نیو مریشکه بکه م که دوام کردوه؟
فروشیار: تا ئه و کاته ی کړپاریکی تر دیت داوای نیو مریشک دهکات،
له بهرئوه ی ناتوانین نیو مریشک سهربرپین.

* ماموستا به قوتابیەکانی وت: ئیوه داهاتووی ئه م گه له ن، ئیوه گلۆپن
داهاتوو پوناک دهکه نه وه.

قوتابیەك به پێزه وه دهستی بهرز کرده وه پاشان ئاماژه ی به قوتابیەکه ی
ته نیشتی کرد که خهوی لیکه وتبوو وتی: به لام ماموستا ئه م گلۆپه
سوتاوه.

* ماموستا: چه زت له چ شتیکی قوتابخانه یه؟
قوتابی: زهنگ.

* به دهشته کی به کیان وت: ئایا ژنت هیناوه؟

وتی: من ئەگەر توانیbam خوّم ته لاق بدهم ئەوا خوّم ته لاق ده دا.

* جاحظ ده لیت: که نیزه کیکم بینی له بازایی به غدا که خالیکی رهشی

له سه رکولمهی بوو، پیم وت: ناوت چیه؟

وتی: مه ککه.

وتم: الله أكبر چه ج نزيك بوه ته وه ئایا پێگه م ده دهیت به رده ره شه که ماچ

بکه م؟

وتی: دوور که وه لیم، ئایا ئەم وته یه ی په روه ردیگارت نه بیستوو ه که

ده فهرمویت: ﴿لَمْ تَكُونُوا بِالْغِيَةِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ﴾.

واته: ئیوه پێی نه ده گه یشتن ته نها به ناره حتییه کی زۆر نه بیئت.

* پیاویک سهیری خیزانه که ی کرد که به قادرمه کاندای سه رده که وت پێی

وت: ته لاق دراویت ئەگەر سه ربکه ویت وه ته لاق دراویت ئەگەر دابه زیت وه

ته لاق دراویت ئەگەر بوه ستیت.

ئافره ته که خیرا خوئی هه لدا یه سه ر زه ویه که.

پیاوه که وتی: ئەگەر ئیمام مالک مرد خه لکی مه دینه پێویسیان پیت

ده بیئت.

* پياويك لاي خهليفه واثيق وه ستاو پي و ت: ئه ي پيشه واي باوه پداران به زهيت به خزمه كانتدا بيته وه سيله ي ره حم جي به جي بكو به زهيت به پياويكدا بيته وه له كه سو كاري خوت.

خهليفه وتي: تو كيي.. من ناتناسم؟

پياوه كه وتي: من نه وه ي باپيرتم ئا ده م.

خهليفه وتي: خزمه تكار دره ميكي بده يه.

پياوه كه وتي: ئه ي پيشه واي باوه پداران چي له دره ميك بكه م.

خهليفه وتي: ئايا وا نازانيت ئه گه ر پاره و سامان به سه ر براكانت نه وه كاني باپيرمدا دابه ش بكه م له وانه يه ده نكه گه نميكت به رنه كه وييت.

* كومه ليك دز به شه و چوونه مالي پياويكي هه ژار.

هه ژاره كه پي و تن: ئه وه ي ئيوه به شه و به دوايدا ده گه پين ئيمه به پوژ به دوايدا گه رايين نه ماندوزيه وه.

* پياويك پرسيا ري له عه بدوللاي كوپي عه باس كرد: چي ده لييت ده رباره ي گوواني و تن ئايا هه لاله؟

عبدالله وتي: نالييم هه لال ته نها به و شته نه بييت كه له قورئاندا باس كراوه كه هه لاله.

پياوه كه وتي: ئه ي هه رame؟

عبدالله وتی: نالیم حه رام ته نها به وشته نه بیئت که له قورئاندا باس کراوه که حه رامه.

عبدالله سهیری پیاوه که ی کرد که نیشانه ی شپرزه بوون به سه ر پوخساریه وه دیار بوو پیی وت: نه گهر ره وا (الحق) و نارپه وا (باطل) له پوژی دوایدا بهینن ئایا گورانی وتن له گهل کامیان ده بیئت؟ پیاوه که وتی: له گهل نارپه وا (باطل).

عبدالله وتی: که واته برۆ بوۆ خوۆت فه توات بوۆ خوۆت دا.

* ئافره تیك به هاوسه ره که ی وت: تا ئیستا که سم له براکانی توۆ ناپیاوتر نه بینیه.

پیاوه که وتی: بوچی؟

ئافره ته که وتی: له بهرئه وه ی نه گهر بینیان بارودوخت باشه ئه وا سه ردانت ده که ن وه نه گهر زانیان نه داریت ئه وا وازت لیّ ده هیئن و هه ر به لاشتا نایه ن.

پیاوه که وتی: به خوا ئه وه له گه وره بیانه ئه و کاته ی زانیان ده توانین پیشوازیان لیّ بکهین سه ردانمان ده که ن، وه نه گهر زانیان توانانمان نیه پیشوازیان لیّ بکهین سه ردانمان ناکه ن.

* پوژيكيان مه ئمون سهرى له سهر كووشى هاوسهره كهى داناو خهوت،
كاتيك خهوى لى كهوت هاوسهره كهى به هيمنى سهرى بهرز كرده وه
خستيه سهر سهرينيك و پويشته دهره وه.

كاتيك مه ئمون له خه وهستا ترساو بانگى هاوسهره كهى كرد، له تزيكه وه
وه لامي دايه وه.

مه ئمون وتى: من سهرى خووم ته سليمي تو كرد كه چى توش پويشتيت و
جيت هيشتيم.

هاوسهره كهى وتى: له بهرئه وهى باوكم وا پهروهردهى كردووم كه له گه
كهسى خه وتودا دانه نيشم وه له لاي كهسى دانيشتو نه خه وم.

* قوتابيه ك هيچ پوژيك دهرسى له بهر نه ده كرد ماموستا كه زورى پيدهوت
بى سود بوو، پوژيكيان ماموستا كه له سهر كلاوى قوتابيه كه نوسى حمار
(كه) پاشان خستيه ناو كه وانه يه كه وه به قوتابيه كهى وت: پهشى
نه كه يته وه تا كه سوگارت ده يينييت.

قوتابيه كه زور له سهرى گران بوو زور داواى له ماموستا كه كرد كه پهشى
بكات وه به لام بى سود بوو وتى: ئه وه سزاي ئه وه يه كه چهند پووژه
وانه كه له بهر ناكه يت ئه وه ندهى پيت ده ليم بى سوده وه كه ئه وهى ميشت
نه بيت.

کاتیک قوتابیہ کہ ناٹومید بوو لہ وہی ماموستاکہ پازی بکات کہ پەشی
بکاتہ وہ وتی: کیشہ نییہ ئەگەر لہ مالہ وہ وتیان ئەوہ چییہ دەلیم ئەوہ
واژوی ماموستایہ.

ماموستاکہ خیرا هیرشی کردہ سەر کلاوہ کہ و لئی وەرگرت و پەشی
کردہ وہ.

* سەرۆکی پیشوی جەزائیر کاتیک لہ گەل پوژنامەنوسی ک گفتوگوئی
دەکرد، پوژنامەنوسە کہ وتی: پوژئاوای عەرەبی وەک بالندەییە ک وایە
مەغریب سەرەکەییە تی تونس بالەکانیە تی موریتانیا سنگیە تی لیبیا
قاچەکانیە تی لہ کوتاییدا وتی جەزائیر کلکە کەییە تی.
سەرۆکی جەزائیر وەلامی دایە وەو وتی: بیرت چوو بلیتیت بالندە کە
تاووسە.

* مەنصور دەلێت: یەحیای کورپی اکثم کرا بە والی بە صرە کە تەمەنی
بیست و یەک سالان بوو، خەلکە کە بە لاوازیان زانی و گالتهیان پێ هات و
ویستیان تاقی بکەنە وە پێیان وت: تەمەنت چەندە؟
وتی: تەمەنی عتاب کورپی ئەسیدم هە یە کاتیک پیغەمبەر صلی اللہ علیہ
وسلم کردی بە والی مە کە.

* پیاویک پویشته کتیبخانہ یەك بو ئوہی کتیبیک بکریت، کتیبیکی بہ دہستہ وہ گرت و بہ خاوہنی کتیبخانہ کی وت: ئەم کتیبہ باسی چی دہکات؟

کتیب فروشہ کہ وتی: نازانم.

پیاوہ کہ وتی: چۆن کتیبیک دہ فروشیت کہ نہ تخویندۆتہ وہو نازانیت چی لەناو دایہ؟

کتیب فروشہ کہ وتی: بو ئەگەر دەرمان فروش بم دہبیت تامی ھەموو دەرمانەکان بکەم تا بزانم چی لەناو دایہ؟!

* کاتیک حەجاج ملی ھاوہ لانی عبدالرحمن کوپی ئەشعەشی پەراند پیاویک لە بەنی تەمیم ھات و وتی: بەخوا حەجاج ئەگەر ئیمەش خراپەمان کردبیت بەوہی کہ تاوانیکمان کردبیت تۆش چاکەت نہ کرد بەوہی لیبورده بیت و بمان بەخشیت.

حەجاج وتی: ئەو کہ لاکانہ پیاویکی تیدا نہ بوو قسە یەکی وا بکات. وازی لە پیاوہ کہ ھیناوی پیکە ی دا بپوات.

* دہلین پیاویک لە مەجلیسی مەنصوردا وتی: ئەو ئایەتە ی پەروردیگار کہ دہ فەرمویت: ﴿يَخْرُجُ مِنْ بَطْنِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ﴾ النحل: ۶۹. واتە: جا لەناو سکی ئەو ھەنگانہ وە شلە یەکی پەنگ جیاواز دیتە دەرەوہ.

مه به ست پئی ئه هلی بهیت (به نو هاشم)ه، ئه وان ههنگن و شه پابیش
قورئانه.

پیاویک وتی: خوا خواردن بکاته ئه وهی که له زگی به نو هاشم دیته
ده ره وه.

ئاماده بوان هه موو پیکه نین و پیاوه که چه په ساو هیچ دهنگیکی نه کرد.

* باوکیک به کوپه که ی وت: ناپلیوئ کاتیک له ته مه نی توڊا بوو
سه رکردایه تی جه یشیکی که وره ی ده کرد.

کوپه که ی وه لامي دایه وه: کاتیک له ته مه نی توڊا بوو ئیمپراتور بوو.

* پیاویک به موته نه بی شاعیری وت: له دووره وه بینیمیت وامزانی ژنیت!
موته نه بی وتی: منیش له دووره وه تووم بینی وامزانی پیاویت!

* ده گێر نه وه که دوو پیاو باوه پداریکیان هیئایه لای فیرعه ون و وتیان:
ئه و پیاوه باوه پی به موسا هیئاوه.

فیرعه ون به دوو پیاوه که ی وت: کی خواتانه؟
وتیان: تو.

پاشان به پیاوه باوه پداره که ی وت: کی خواته؟
وتی: خوای من خوای ئه وانه.

فیرعون وای زانی کہ مہ بہستی ئہوہ، بہ دوو پیاوہکە ی وت: پیاویکتان
 هیناوه کہ باوہ پی بہوہیہ کہ من خوام و دہ تانہ ویت بیکوژم، پاشان
 ہر دووکیانی لہ سیدارہ داو باوہ پردارہ کہ پژگاری بوو. ئہمہ وەك مانای
 ئہم ئایہ تہیہ کہ خوای بالآدہست دہ فہرمویت: ﴿فَوَقَّاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا
 مَكُرُوا وَحَاقَ بِالْفِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ﴾ الغافر: ۴۵

واتہ: جا خوای گہورہ ئہم ئیماندارہ ژیرہ ی پاراست لہ پلانی خراپ و
 درپندانہ یان، دارو دہستہ ی فیرعونیش سزایہ کی زور سہختیان تووش
 بوو.

* پیاویکی ئاگرپہرست مرد و قہرزیک ی زوری خەلکی لہ سہر بوو، ہەندیک
 پیاو چوونہ لای کوپہکە ی و پێیان وت: خانوہکە ت بفروشە و ہەندیک لہ
 قہرزہکانی باوکت بدہوہ.

کوپہکە ی وتی: ئہگەر خانوہکەم فروشت و قہرزہکانی باوکم دانہوہ ئایا
 دہچیئہ بہہشت؟

وتیان: نہ خیر.

وتی: دہی لی گہرین با ئہوہر لہ جیگہ ی خو ی بیت و منیش لہ جیگہ ی
 خوّم (لہ ناو خانوہکەم) بم.

* پوژیکیان موعاویہ وتاری دہدا وتی: خوای پەرہر دیکار دہ فہرمویت: ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ﴾ الحجر: ۲۱.

واته: هيچ شتيك نيه مه گهر خه زينه كانی لای ئيمه يه وه ناينيرين و نايدەين به ئەندازەي پيويست نه بيت.

پاشان وتی: ئەي له سەر چي لومەم ده کهن ئە گهر کهمم پي به خشين؟
ئەحنەفي کورپی قەيس وه لامي دايه وه وتی: به خوا ئيمه له سەر ئە وه لومەت ناکهين که له خه زينه كانی خوادايه، به لکو له سەر ئە وه لومەت ده کهين که خوا له خه زينه كانی بوئی دابه زاندوينه خواره وه تووش خستوته ناو خه زينه ي خوته وه ناهيئت ده ستمان پي بگات.
موعاويه بيدهنگ بوو هيچ وه لامیکی نه دوزيه وه.

* دواي ئە وه ي (غضبان القبعثري) له لای (ابن الأشعث) که رايه وه به سەر لمی کرماندا هاته وه له و پەري گهرمادا خيوته بچوکه که ي هه لدا کاتيک له و بارودوخه دا بوو ده شته کی يه ک به سواری وشتره که ي به ره و لای هات کاتي نيوه پۆ قرچه ي گهرما بوو زۆر زۆر تينوي بوو وتی: السلام عليكم.
غضبان وه لامي دايه وه وتی: ئە وه سونه ته و وه لامدانه وه ي واجبه، سه رکه وتوو ئە و که سه يه بيليت وه دوپاو ئە و که سه يه وازی لی بهيئيت، پيويستيت چيه؟

ده شته که يه که وتی: توشي قرچه ي گهرما بووم وه زۆر تينومه پووم کردوته خيوته که ت به هيوای به ره که ته که ي.

غضبان وتی: خيوه تيکی گهره ترو باشرت نيشان بدهم؟

ده شته که يه که وتی: مه به ستنت کامه يانه؟

غضببان وتی: خێوه ته که ی فه رمانږه وا (ابن الأشعث).

ده شته کیه که وتی: نه وه زه حمه ته پئی بگم.

غضببان وتی خێوه ته که ی من زور زه حمه تتره پئی بگه ی.

ده شته کیه که وتی: ناوت چیه؟

غضببان وتی: وه رگر.

ده شته کیه که وتی: نابه خشیت؟

غضببان وتی: رقم له وه یه دوو ناوم هه بیټ.

ده شته کیه که وتی: تو له کوږوه هاتوویت؟

غضببان وتی: له م سهر زه ویه وه.

ده شته کیه که وتی: بو کوی ده رویت؟

غضببان وتی: به ریگا کانیدا ده پوم.

ده شته کیه که وتی: ریگم ده دهیت بیمه ژیر خېوه ته که ته وه زور که رمایه.

غضببان وتی: دواي خوټ فراوانتره.

ده شته کیه که وتی: تیشکی خوړ سوتاندمی.

غضببان وتی: ده سه لآتم به سه ریدا نییه.

ده شته کیه که هر پییه کی به رز ده کرده وه و دانه یه کی داده ناوه له بهر

که رمی زوری ژیر پئی پاشان وتی: قاچه کانم سوتان.

غضببان وتی: میزیان پیدا بکه سارد ده بڼه وه.

ده شته کیه که وتی: من خواردن و خواردنه وه ی توّم ناوټ.

غضببان وتی: نه وه شتی که نه که ر پوحت بیته دهر ده ستت پئی ناگات.

دهشته کیه که وتی: تا ئیستا پیاویکم نه بینووه له تو دلپه قتر بیټ په نام
بو هینای دهرت کردم وه ماوه یه کی زور به قسه کردن له بهر گهرما رات
گرتم.

غضببان وتی: من هیچ پیویستیم به قسه کردن نییه له گهلت، تو بو خوټ
هاتیت.

دهشته کیه که وتی: توخوا پیم بلی ناوت چیه؟

غضببان وتی: غضبان القبعثري.

دهشته کیه که وتی: دوو ناوی ناپه سه ند که له توپه یی دروست بوون،
به خوا من گومان ده به م که ره گ و پیشه و ره چه له کیشیت خراپ بیټ.

غضببان وتی: ناتوانم چاکی بکه م وه من پیی پازیم.

دهشته کیه که وتی: خوا لیت پازی نه بیټ و ته مه نت دریز نه کات، پاشان
پویشیت و ئه م ئه م شعره ی وت:

إني أضنك - والرحمن - شيطاناً	لا بارک الله فی قوم تسودهم
فأضهر الشيخ ذو القرنين حرمانا.	أتيت قبته أرجو ضيافته

* پیاویک پویشیت بو بازار بو ئه وه ی که ریک بکریټ له ریگه دا گه یشته
هاوپیه کی پرسپاری لی کرد بو کوی ده چیت؟
وتی: ده چم بو بازار بو ئه وه ی که ریک بکرم.
وتی: بلی ان شاء الله.

پياوه كه وتی: لیږه دا پیویست به إن شاء الله ناکات، پاره م له گیرفاندایه و
که ریش له بازار زوړه.

کاتیک خه ریکی کړینی که ره که بوو پاره که ی لی دزراو به ناښومیدی
که رایه وه ماله وه.

له ریځه دا که یشته وه هاوړیکه ی و پیی وت: چیت کرد؟

وتی: إن شاء الله پاره که م لی دزرا.

هاوړیکه ی وتی: لیږه دا پیویست به إن شاء الله ناکات.

* بیباوه ریځ هاته لای پیشه وا نه بو حه نیفه و وتی: نه ی پیشه وا خوی
خوت بینوه؟

وتی: پاک و بیځه ردی بو په روه ردیگارم هیچ که سیځ ناتوانیت بیبینیت.

بیباوه په که وتی: ئایا گویت له دهنگی بووه؟

ئایا هه ست پئ کردووه؟

ئایا بونت کردووه؟

ئایا ده ست لی داوه؟

پیشه وا وتی: پاک و بیځه ردی بو په روه ردیگارم ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ

السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ الشوری: ۱۱

واته: هیچ شتیځ نیه له ویڼه ی نه و زاته، هیچ شتیځ له و ناچیت هر

نه ویش بیسرو بینایه.

بيباوه پره كه وتى: نه گهر نه تبينيوه و هه سست پى نه كردووه و بونت
نه كردووه و ده سست لى نه داوه، چون بوت سه لما كه هه يه؟

پيشه وا وتى: ئايا عه قلتي خوتت بينيوه؟

وتى: نه خير

وتى: ئايا هه سست به عه قلت كردووه؟

وتى: نه خير.

وتى: ئايا گويت له عه قلت بووه؟

وتى: نه خير.

وتى: ده سست له عه قلت داوه؟

وتى: نه خير.

وتى: دهى تو عاقليت يان شيتيت؟

وتى: عاقلم.

وتى: كوا عه قلت؟

وتى: هه يه.

پيشه وا وتى: دهى به م شيوه يه ش خوا هه يه، خوا له سه روى هه موو شتيكه
و هيچ شتيكيش له ژير نه و نيه.

* شاي ئيران بانگهيشتي زاناياني سونه و شيعه ي كرد بو نه وهى له يه كيان
نزك بكاته وه و پروانيته جياوازيه كاني نيوانيان، زاناياني شيعه هه موويان

هاتن، بهلام زاناياني سونه نه هاتن تهنها يه كيكيان نه بيت دواي هه موويان هات.

كاتيك هاته ژوره وه پيلاوه كاني خستبووه ژير بالي، زانا شيعه كان سهيريان كردو وتيان: بوچي دييته ژوره وه بو لاي شا و پيلاوه كانت خستوته ژير بالي؟

زانا سونه كه وتي: بيستومه كه شيعه له سهرده مي پيغه مبه ر (صلي الله عليه وسلم) پيلاويان ده دزي.

زاناياني شيعه وتيان: له سهرده مي پيغه مبه ردا (صلي الله عليه وسلم) شيعه نه بووه !

زانا سونه كه وتي: كه واته گفتوگويه كه كوئاي هات ده ي ئيوه له كوئوه هاتوون به م دين و مه زه به تانه وه ؟ !

* برايە کي خاوه ن متمانه بو ي گي پامه وه وتي: له پياز پويشتمه مزگه وتيک کاتيک سونه تي چوونه ناو مزگه وتم ده کرد له ته نيشتمه وه پياويک نويزي ده کرد بو ن جگه ره يه کي زوري ليده هات كه ته واو بي زاري کردم و خشوع له ناو نويزه که مده نه ما. دواي نه وه ي سه لامم دايه وه سه یرم کرد پياويکه له بهر زوري جگه ره کيشاني ليوه کاني رهش بوون، له دلي خو مده وتم چاوه پي ده که م هه تا نويزه که ي ته واو ده کات پاشان قسه ي له گه لدا ده که م و ناموزگاري ده که م به لام له پر بينيم منداليک که ته مه ني نزیک نو

سالان بوو ہاتھ ناو مزگوت و لہ تہ نیشٹ تہو پیاوہ دانیشٹ و تہم
گفتوگو یہ لہ نیوانیاندا پرویدا.

مندالہ کہ: مامہ تو خہ لکی میسریت؟

پیاوہ کہ: بہ لئی خہ لکی میسریم.

مندالہ کہ: شیخ عبدالحمید کشک دہناسیت؟

پیاوہ کہ: بہ لئی دہیناسم.

مندالہ کہ: تہی شیخ محمد غہ زالی؟

پیاوہ کہ: تہویش دہناسم.

مندالہ کہ: گویٰ لہ شریٹ و فہ تواکانیان دہگریٹ؟

پیاوہ کہ: بہ لئی.

مندالہ کہ: ہہ موو تہو زاناو شیخانہ دہلین جگہرہ کیٹشان حہرامہ بوچی

دہیکیشیت؟

پیاوہ کہ کہ پہ شوکاوی پیوہ دیار بوو وتی: نا نا جگہرہ کیٹشان حہرام
نییہ.

مندالہ کہ وتی: با حہرامہ تہوہ نیہ خوای بالادہست دہفہرمویٹ: ﴿وَيَحَرِّمُ
عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ﴾ الأعراف: ۱۵۷.

پیاوہ کہ وتی: من ئایہ تیکم دہویٹ بلئیٹ جگہرہ کیٹشان حہرامہ.

مندالہ کہ وتی: جگہرہ کیٹشان حہرامہ ہر وک چوئن سیو حہرامہ.

پیاوہ کہ بہ تورہییہ وہ وتی: سیو حہرامہ! تو بہ حہزی خوٹ شت حہلال
و حہرام دہکہیت.

منداله كه وتی: ئایه تیكم بو بینه وه بلیت سیو حه لاله.

پیاوه كه شیرزه بوو نه یده توانی قسه بکان پاشان دهستی کرد به گریان و پاشان به گریان وه نویژی ده کرد، دواي ئه وهی نویژه که ی ته واو کرد پووی کرده منداله که و پئی وت: سهیرکه کوپم سویند به خوا جاریکی تر له ژیاندا جگه ره ناکیشمه وه.

ئه مه به سه رهاتیکی راستیه.. ئه وهی منی سه رسام کرد ئه وه بوو که چوئن ئه و منداله توانی ئه م قسه به میزانه بکات به تاییه تی له م سه رده مه دا.

* وه زیریک به لای جوتیاریکی پیردا تیپه پی که خه ریکی چاندنی دار خورمايه ك بوو، سه لامی لی کردو پئی وت: به ته مای له به ری ئه م دارخورمايه بخویت؟

جوتیاره پیره که وه لامی دایه وه وتی: چاندیان و خواردمان ده چینین و ده خوئن.

وه زیره که سه رسام بوو به قسه که ی بوئه دیاریه کی پێدا.

جوتیاره که وتی: سهیرکه گه وره م ئه م دار خورمايه چه ند زوو به ری گرت.

وه زیره که سه رسام بوو به قسه که ی و دیاریه کی تری پێدا.

جوتیاره که وتی: گه وره م دارخورماكه ئه م سال دوو جار به ری گرت.

وه زیره که جاریکی تر سه رسام بوو به قسه که ی، زه رده خه نه یکی کردو جوتیاره که ی جیهیشت.

* ده گيرنه وه كه پاشايه كي فارس چيشٚت ليٚنه ره كه ي خواردني بۆ هيناو ليٚي نزيك كرده وه، دلوپيٚك له چيشٚته كه ي پڙا به سهر پاشادا، پاشا تووره بوو فرماني كرد كه بيكوژن.

چيشٚت ليٚنه ره كه قاپيٚكي هه لگرت و قلبي كرده وه به سهر پاشاو سفره كه داو هه مووي پشت.

پاشا وتي: بۆ نه وه ت كرد كه ده زاني پڙاني دلوپيٚك به سهرمدا به سه بۆ كوشتنت.

چيشٚت ليٚنه ره كه وه لآمي دايه وه و وتي: شهرمم كرد نه ي پاشا خه لك ببستن كه من چند ساله خزمهتت ده كه م و پيژت ده گرم ته نها به هو ي به هه له پڙاني دلوپيٚك به سهرتدا فرمانت كرد كه بمكوژن، ويستم تاوانه كه م كه وره تر بكه م و خه لك لومهت نه كات و نه لين پاشا له سهر پڙاني دلوپيٚك به هه له چيشٚت ليٚنه ره كه ي كوشت.

پاشا كه نه مه ي بيست ليٚي خو ش بوو وه فرماني كرد كه خه لاتيٚكي پي بدهن.

* پياويٚكي دلته نگ پرسيا ري له دانايه ك كرد: نه ي پياوي دانا هاتوم بۆ لاي تو بزانيت چاره ي نه م خه م و په ژاره يه ي من چيه؟
دانا كه وتي: دوو پرسيارت لي ده كه م تو وه لآمم بده ره وه.
پياوه كه وتي: بپرسه.

داناكە وتى: كاتىك ھاتىتە سەر دونيا ئەم خەم و پەژارەيەت ھەبوو؟

پياوھەكە وتى: نەخىر.

داناكە وتى: كاتىك كە دونيا جى دەھىلىت ئەم خەمە لەگەل خۆتدا

دەبەيت؟

پياوھەكە وتى نەخىر.

داناكە وتى: كارىك كە لەگەلتدا نەھاتىيت و لەگەلئىشتدا نەپوات بۆ خەمى

بۆ دەخۆيت.. واز لەم بىرکردنەوانەت بىنەو ئارامگىرە لە كارەكانى

دونياتدا، وە با پوانىنت بۆ ئاسمان درىژترو زياتر بىت لە پوانىنت بۆ زەوى

ئەوھى دەتەوئىت بە دەستى دەھىنىت.

* دەگىرپنەوھە كە يەكئىك پرسىيارى لە دانايەك كرد: باشە ئىمە لە كوى

بووين كاتىك ئەو سامان و كۆشك و ئوتۆمبىلانە دابەش كران؟

داناكە وتى: لەگەلەم وەرە وەلامەكەت پى بلىم، دەستى گرت و لەگەل

خوى بردى بۆ نەخۆشخانە و وتى: ئەى پياو ئىمە لە كوى بووين كاتىك ئەو

نەخۆشى و نەشتەرگەرييانە دابەشكران؟

ئىمە لەكوى بووين كە ئەم ئىفلىجى و ژىرپەنجەيە دابەش كران؟

پياوھەكە زۆر گريا وتى خوايە گيان پەنات پى دەگرم و زۆر شوكرم بەوھى

پىت بەخشيوم.

* پياويك پويشتە لای پزىشك و پى وى سگم ئازارى زۆرى ھەيە.

پزیشکە کہ وتی: چیت خواردووہ؟
 پیاوہ کہ وتی: کولیرہ یە کی سوتاوم خواردووہ.
 پزیشکە کہ داوای کلی کرد بۆ ئەوہی لە چاوی نہ خوڤشە کہ ی بکات.
 نہ خوڤشە کہ وتی: من ئازاری سگم ھە یە نہ ک ئازاری چاو.
 پزیشکە کہ وتی: دہ زانم بە لام کلت لە چاو دہ کہ م بۆ ئەوہی چاوت بە ھیز
 بیٹ و کاتیك شتیکی سوتاوت بینی نہ یخۆیت.

* پرسیاریان لە دکتۆرہ یە کی ئەوروپی بالاپۆش کرد دہ بارہی بالاپۆشی
 کہ ئایا نیشانہی دواکە وتن نییە؟
 ئەویش زۆر بە سادہیی و زیرہ کی وەلامی پرسیارہ کہ ی دانەوہ و وتی:
 بیگومان مروؤ لە سەدەکانی یە کہ م نیمچە پووت بوو، بە پئی پۆشتنی کات
 و پیشکە وتنی بیرو فکری دەستی کرد بە پۆشتنی جلو بہرگ وە ئەوہی
 من ئەمروؤ لە سەریم و ئەو جلو بہرگە ی دەپپۆشم لوتکە ی پیشکە وتنہ کہ
 مروؤ پئی گە یشتووہ، وە پووتی نیشانہی دواکە وتویی و گە رانەوہ یە بۆ
 سەدەکانی یە کہ م، ئەگەر پووتی نیشانہی پیشکە وتن بیٹ ئەوا ئازەلە کان
 زۆر پیشکە وتووترن.

* کاتیك عومەری کورپی خەتتاب ویستی ھورمزان بکوژیت، ھورمزان داوای
 ئاوی کرد کاتیك ئاویان بۆ ھینا بە دەستەکانی گرتی و دەترساو دەستی
 دہ لەرزی، عومەر وتی: تا ئاوہ کہ دەخویتەوہ ترست لە سەر نییە.

ہورمزان پەرداخە کە ی بەردایە وە و ئاوە کە ی نە خواردە وە، عومەر فەرمانی
کوشتنی کرد، هورمزان وتی: ئایا نەتوت ژیا نەت ترسی لە سەر نیە تا
ئاوە کە نە خوێتە وە خو ئاوە کە م نە خواردە وە.

عومەر خوا لێی پازی بی ت وتی: خوا بتکوژی ئە و دنیایێ ت لە من وەرگرت
بێ ئە وە ی هەستی پێ بکە م، بڕۆ ئە وە ئازاد م کردی.

* پەزلیک بە خزمە تکارە کە ی وت: ئە و خواردنە بی نە و دەرگا کە ش داخە.
خزمە تکارە کە ی وتی: گە ورم ئە وە هە لێ یە دە بی ت بلێی دەرگا کە داخە
پاشان خواردنە کە بی نە.

* کو مە لێ ک کە س لە دە وری سفرە دانیشتبوون چە ند ماسیە کی گە ورم و
بچوکیان برژاندبوو خە ریک بوو دە ست بە خواردنیان بکە ن لە نا کاو
ئە شە ب لە دوورە وە بە دیار کە وت، یە کێکیان وتی: ئە وە ئە شە ب بە خێرا
ماسیە گە ورمە کان بشارنە وە تە نها بچو کە کان بە یلنە وە تا دە پروات ئە و کاتە
بە ئیسرا حە ت دە یان خوین، ئە شە ب لە دوورە وە بی نی کە ماسیە
گە ورمە کانیا ن شار دە وە، کاتێ ک هات یە کسەر لە سەر سفرە دانیش ت، وتیان:
ئە شە ب پات چۆ نە دە ربەرە ی خواردنە کە ؟

وتی: بە خوا من زۆر رقم لە ماسیە لە بەر ئە وە ی با وکم لە دە ریادا نقوم بوو
ماسیە کان خواردیان.

وتیان: دە ی مادام وایە ئە وە ماسی ت لە بەردە مە تو لێ ی خو تێ لێ بکە وە.

ئه شعبه بيه كيڤك له ماسيه بچوكه كانى به رده مى هه لگرت و نزيكى كرده وه
له گوڤى به سيله ي چاويشى سه يري ئه و شوڤينه ي ده كرد كه ماسيه
گه وره كانيان لى دانا بوو پاشان وتى: ده زانن ئه و ماسيه ده لئيت چى؟

هه مووان به يه كه وه وتيان: ده لئيت چى؟

وتى: ده لئيت من باوكتم نه خواردوو له بهر ئه وه ي من بچوكم ئه و كاته ي
باوكت نقوم بوو له دايك نه بوو بووم، به لآم ماسيه كي گه وره ليڤه دانراوه
ئه و باوكتى خواردوو توڤه ي خوڤت له و بكه وه ئه و بخوڤ.

* نوڤينه رى ده وه لته ي عوسمانى له گه ل گه وره كانى ده وه لته ي ئينگليز
كوڤوڤه، يه كيڤك له گه وره كانيان پڤى وت: بوڤچى ئيوه سورن له سه ر
ئه وه ي كه ئافره تى مسولمان له پوڤژه لآتى ئيسلامى دواكه وتوو بيڤت
به وه ي كه داپوڤشراو بيڤت و پياوان نه توانن بيڤينن؟

ئه ويش وه لآمى دايه وه و وتى: له بهر ئه وه ي ئافره تان له پوڤژه لآت هه ز
ناكه ن كه جگه له پياوى خوڤيان مندا ليان له كه سى تر هه بيڤت.
هه مووان بيڤه نك بوون و سه رسام بوون به و وه لآمه ژيرانه يه.

* هه جاج هه وت سه د قامچى له پياويڤكدا، هه ر قامچيه كي ليڤه دا پياوه كه
ده يوت سوپاس بوڤ خوا (الحمد لله).

ئه شعبه ب پڤى گه يشت و پڤى وت: ده زانيت بوڤچى هه جاج هه وت سه د
قامچى ليڤايت؟

وتى: نەخىر.

ئەشەب وتى: لەبەرئەوھى زۆر سوپاسى خواتە کرد، خوا دەفەر مویت ﴿لَإِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾. واتە: سویند بى بىگومان ئەگەر ئیوھ سوپاسى (چاکەى) من بکەن بوۆتان زیاد دەکەم.

* پوۆژیکيان پەشىد بە پەهلوكى وت: کیت خوش دەویت؟

پەهلول وتى: ئەوھى تیرم بکات.

پەشىد وتى: من تیرت دەکەم خوشت دەویم؟

پەهلول وتى: خوشەویستی بە دواخستن نابیت.

* کەشتیهك لەناو دەریا توشى چەند شەپۆلیكى گەورە بوو خەرىك بوو

نقوم ببیت، هەموو ئەوانەى لەسەر کەشتیهكە بوون زۆر ترسان تەنها

پیاویك نەبیت بەبى دەنگى دانیشتبوو جۆلەى نەدەکرد، هەندىك پیاوان

وت: باشە توۆ ناترسیت؟

وتى: نەخىر من نوشتهیهكم بوۆ خۆم نویسوه کە لە نقوم بوون

دەمپاریزیت.

هەموان رایان کردو وتیان بوۆ ئیمەشى بنوسه.

وتى: هەر نوشتهیهك بە دوو دینار دەنوسم، ئەوھى ویستی نوشتهکەى بوۆ

نوسى و پارەکەى لى وەرگرت.

دوای ئەو دەى پزگارىيان بوو يەكك زانى كە ئەو كەسكى فیلبازە لىي نزيك بوو يەو پىي وت: ئايا نە دە ترساييت بە درۆكەت بزنان و فیللەكەت ئاشكرا ببیيت؟

وتى: نە خیر ئەگەر كەشتیەكە نقوم ببوايە ئەوا ھەموومان دە خنكاين، بەلام ئەو پزگارمان بوو وە فیللەكەم سەرى گرت.

* ئىبن جەوزى دەلیت: پياويك ھاتە لای ئەبو حازم پىي وت: شەیتان دیتە لام و دەلیت تو خیزانەكەت تەلاق داو، گومانم بو دروست دەكەت. ئىبن جەوزى وتى: ئەى تەلاقت نە داو؟

پياوھەكە وتى: نە خیر.

ئىبن جەوزى وتى: ئەى دوینی نە ھاتیتە لای من و لیترە تەلاقت نە دا؟ پياوھەكە وتى: نە خیر سویند بەخوا ئەمرو نە بیٹ ھەر نە ھاتومە لای تو وە بە ھیچ شیوہیەك تەلاقم نە داو.

ئىبن جەوزى وتى: دەى ئەگەر ئەم جارە شەیتان ھاتە لات سویندى بو بخو ھەر وەك چۆن سویندت بو من خوارد ئەوا پزگارت دەبیٹ.

* لەبەرنامە یەكدا گەنجك پرسىارى لە شیخك كرد وتى: موبایلەكەم قورئانی تیدا خەزن كراو و لەگەل خوشم دەیبەم بو ئاودەست ئايا كیشەى ھە یە؟

شیخەكە یەكسەر وەلامى دا یەو وتى: نە خیر زۆر ئاساییە.

گہنجہ کہ وتی: ئاخر قورئانی تیدا خہ زن کراوہ.

شیخہ کہ وتی: کیئشہ نییہ براکہم قورئانہ کہ لہ ناو میموریہ کہ دا خہ زنہ.

گہنجہ کہ وتی: ئاخر ئو میموریہ ش لہ ناو مؤبایلہ کہ دایہ.

شیخہ کہ وتی: تو ہیچ قورئانت لہ بہرہ.

گہنجہ کہ وتی: بہ لئی زورم لہ بہرہ.

شیخہ کہ وتی: دہی قورئانہ کہ لہ ناو میشتکتا خہ زنہ، ئہ گہر وا بی دہ بیٹ

میشتکت لہ دہرہ وہ دانییت تا لہ ئاودہ ست دییتہ دہرہ وہ لہ بہرئہ وہی

قورئانی تیدا خہ زن کراوہ.

گہنجہ کہ قسہ ی نہ ما یہ کسہر تہ لہ فونہ کہ ی داخستہ وہ.

* روژیکیان ئیمامی شہ عبی وتی: پیغہ مہر (صلی اللہ علیہ وسلم)

دہ فہرمویت: پارشیو بکہن ئہ گہر بہ وہ ش بیٹ کہ پہنجہ بخہیتہ ناو گل و

پاشان بیخہیتہ ناو دہمتہ وہ.

یہ کیئ وتی: ئہی شیخ کام پہنجہ یہ؟

شہ عبی پہنجہ گہرہ کہ ی قاچی گرت و وتی: ئہ وہ یان.

* کوئمہ لئیک کہ سی سہر بہ هوژیک ہاتنہ لای خہلیفہ ہیشامی کوپی

عبدالملك بو ئہ وہی یاسی ہہ ژاری و نہ بوونی و حالی خرابی خوئیانی بو

بکہن، خہلیفہ قہناعہ تی بہ قسہ کانیاں نہ کرد، گہنجیک لہ ناویاندا

ہہ ستاو وتی: ئہی پیشہ وای باوہ پداران ئہ گہر ئو مالہ ہی خواہیہ ئہ وہ

دابه شی بکه به سهر به نده کانیدا وه ئه گهر هی خوته ئه وا خیری پی بکه
وه ئه گهر هی نیمه شه ئه وا لیمانی مه گره وه .
خه لیفه وتی: به خوا بیانویه کت بو نه هی شتمه وه .

* عوسمانی کوپی حه فص به لای ئه بو نه واسدا پویشته که نه خوش بوو
پهنگی زهره هه لگه را بوو، عوسمان که سیکی زور ناشیرین بوو به ئه بو
نه واسی وت: ئه وه چیه بو وا پهنگت زهره بووه .
ئه بو نه واس وتی: کاتی که تو بمینی بیری تاوانه کانی خوتم که وته وه .
عوسمان وتی: جا بو به بینینی من بیری تاوانه کانت که وته وه ؟
ئه بو نه واس وتی: ترسام که خوا به هوئی تاوانه کانه وه سزام بدات و وه ک
تو بمکات به مه یمون .

* بوحتوری شاعیر ده لیت: پوژیکی زستانی زور سارد لای خه لیفه
موته وه کیل بووین پیاویکی لا بوو ناوی عوباده بوو فه رمانی پی کرد که
خوئی فریداته ناو گوومه ئاوویکی سارد ئه ویش خوئی فریداو خه ریک بوو له
سه رما بمریت پاشان له گوومه که هینایانه دهره وه و له لایه کی مه جلیسه که
دانیشته، خه لیفه وتی: ئه ی عوباده حالت چیه ؟
وتی: ئه ی پیشه وای باوه پرداران له قیامهت که راومه وه .
خه لیفه وتی: حالی براکه م واثیق چوون بوو؟
وتی: سه ردانی دوزه خم نه کرد .

خهليفه زور پيکه نی و فره مانی کرد خه لات بکريت.

* پياويک بانگه شهی پيغه مبهرايه تی ده کردو دهیوت من موسای کوپی عیمرانم، هه واله که ی که یشته لای خهليفه و داوی کرد بیهین، کاتيک هینایانه لای خهليفه پی و ت: تو کيت؟

وتی: موسای کوپی عیمران.

خهليفه وتی: ئوه ئه و گۆچانه یه که بوو به مار؟
پیاوه که وتی: به ئی.

خهليفه وتی: دهی گۆچانه که ت فریده با بییت به مار هه روه ک چۆن موسا پيغه مبه ر کردی.

پیاوه که وتی: تو بلی من په روه رديگاری هه ره به رزو بلندی ئیوه م هه روه ک چۆن فیرعه ون وتی هه تا منیش گۆچانه که بکه م به مار هه روه ک چۆن موسا کردی.

* پياويکیان هینایه لای خهليفه مه ئمون که بانگه شهی پيغه مبهرايه تی ده کرد، مه ئمون پی و ت: به لگه ت چیه؟
پیاوه که وتی: ده زانم چیت له ناو دلدايه.

مه ئمون وتی: چیم له ناو دلدايه؟

پیاوه که وتی: تو پیت وایه که من درۆ ده که م.

خهليفه پيکه نی و ريگهی دا بروت.

* دهگيرنه وه كه پياويك سوارى ولاخيڪ بوو بوو وه موحه مه دى كورى
عهلى به پى له گهلى دهرويشت، چهند كه سيك بينيان پتيان وت: چون تو
سوار دهبيت و موحه مه ديش به پى بروات؟
وتى: نه و فه رمانى نه وهى پى كردم، نه گهر به قسهى بكه م و سوار بم
باشتره له وهى به پى بروم و سه رپيچى بكه م.

* پياويك نيوهى شه و هاته لاي نه بو حه نيفه و پتى وت: نهى پيشه وا
فريام كه وه پيش نه وهى پروژ ببيتته وه ده نا ته لاقم ده كه ون.
نه بو حه نيفه وتى: بوچى؟

پياوه كه وتى: نه م شه و له گه ل خيزانم له يه ك توپه بووين و قسهى له گه ل
نه ده كردم پيم وت: نه گهر تا به يانى قسه م له گه ل نه كه يت نه وا سى به سى
ته لاق دراويت دواتر زور داوام لى كردو لى پاپامه وه كه قسه م له گه ل بكات
كه چى رازى نه بوو.

نه بو حه نيفه وتى: برو لاي بانگبيژى مزكه وت و پتى بللى بانگ بدات پيش
نه وهى كاتى به يانى دابيت، خيزانه كه ت كاتى گوئى له بانگ بوو قسه
ده كات.

پياوه كه نه مهى كردو رويشته وه ماله وه، كاتيڪ بانگبيژ بانگى دا
خيزانه كهى پتى وت: نه وه روژيش داهات و له ده ستت پزگارم بوو.

پياوه كه وتی: سوپاس بو خوا قسه ت له گهل كردم پيش نه وهی پوژ
ببيته وه و له و كيشه يه پزگارم بوو.

* ده شته كيه ك له كوپه كه ی توپه بوو سه رزه نشتی كرد به دايكي و پيی
وت: سه رپيچيم ده كه يت و لوتت به رز ده كه يت له كاتيكا تو كوپي
كاره كه ره يه كيت؟

كوپه كه ی وتی: به خوا نه و كاره كه ره يه باشته بو من له تو.
باوكی وتی: چون باشته له كاتيكا نه و كه سيكي كويله يه و من كه سيكي
نازادم؟

كوپه كه وتی: له بهر نه وهی نه و له پياويكي نازاد منی هينايه سه ر دونيا
به لام تو له ئافره تيكي كويله منت هينايه سه ر دونيا.

* كوومه ليك پياو له كوفه وه هاتنه لای عومهری كوپي خه تقاب و سكالايان
له سه عدي كوپي نه بي وه قاص كرد.

عومهر وتی: خه لكي كوفه نه گهر پياويكي له خوا ترسم كرده فه رمانپه وا
به سه رياندا نه وا به لاوازی داده نين وه نه گهر يه كيكي به هيژم كرده
فه رمانپه وا به سه رياندا نه وا به خراپه كاری داده نين.

موغه يره پيی وت: نه ی پيشه وای باوه رداران كه سی له خوا ترسی لاواز
ته قوايه كه ی بو خويه تی و لاوازيه كه ی له سه ر توپه، وه كه سی به هيژي
خراپه كار خراپه كه ی بو خويه تی و به هيژيه كه ی بو توپه.

عومہر وتی: راست دہکھیت، موغہیرہی کردہ فرمانپہوایان لہسہردہمی
عومہرو عوسمان و موغاویہش ہر فرمانپہوایان بوو ہتا مرد.

* دہگپنہوہ کہ گورانی بیژیکی ئافرہت ہاتہ لای سولتان مہلیک شا
گورانیہکہی زور پی خوش بوو وہ زور پی سہرسام بوو پاشان چووہ ناو
دلہوہو نیازی (تیکہلی ژن و میردی) کرد.

ئافرہتہکہ وتی: ئہی سولتان من بہ پەرۆشم بو ئہو دہم و چاوہ جوان و
شوخ و شہنگہت کہ بہ ئاگر سزا بدریت، وہ حہلال ئاسانترہ وہ لہئیوان
حہلال و حہرامدا یہک وشہ ہہیہ.

سولتان وتی: راست دہکھیت، بانگی قازی کرد بو ئہوہی لہیہکیان مارہ
بکات، لہیہکی مارہ کردن و ہتا مرد ہر لای بوو.

* کاتیک ئہبو نہواس نہخوش بوو جہماز ہاتہ لای و پی وت: ئہی ئہبو
نہواس لہ خوا بترسہ داوین پیسیت لہگہل چہندہا ئافرہتی داوین پیس
کردووہ وہ چہندہا تاوانی ترت کردووہ تو ئیستا لہو بارودوخہ دایت
تہوبہ بکہ پیش ئہوہی ہمریت.

ئہبو نہواس وتی: راست دہکھیت بہلام نایکہم.

جہماز وتی: بوچی؟

ئہبو نہواس وتی: لہبہرئہوہی دہترسم تہوبہم لہسہر دہستی یہکیکی
وہک تو بیت.

* کاتیڭ پیغہمبہر (صلی اللہ علیہ وسلم) لہ گہلؑ ئہ بوبہ کر لہ مہ کہ وہ کوچیان کرد بوؑ مہ دینہ کافرہکانی قورپیش دویان کہ وتن و سہر و شتریان کردہ خہ لات بوؑ ئہ و کہ سہی بتوانیت سہری پیغہمبہریان (صلی اللہ علیہ وسلم) بوؑ بینیت.

کاتیڭ لہ ریگادا بوون بہرہو مہ دینہ کافرکی قورپیش کہ بہ دوی پیغہمبہردا دہ گہرا ہاتہ لایان ئہ و کافرہ پیغہمبہری نہ دہناسی وہ نہ یدہ زانی کہ لہ گہلؑ ئہ بوبہ کر بہیہ کہ وہ بہ ریکہ وتوون بہرہو مہ دینہ بہ ئہ بوبہ کری وت: ئہ و پیاوہ کییہ لہ گہلؑتہ؟

ئہ بوبہ کر نہ یویست دروؑ بکات بوؑ ئہ وہی نہ لینؑ ہاوہ لانی پیغہمبہر (صلی اللہ علیہ وسلم) دروژنن وتی: ئہ وہ ریؑ نیشاندہرمہ، ئہ بوبہ کر مہ بہستی ئہ وہ بوو کہ ریگای راستی ئیسلام نیشان دہدات پیاوہ کہش وای زانی مہ بہستی ئہ وہیہ کہ ریگای مہ دینہی نیشان دہدات.

* خہلیفہ یہ ک ماوہ یہ ک ہاورپیہ کی دیار نہ ما پرسپاری کرد دہربارہی وتیان: نہ خوشہ، پاش ماوہ یہ کی تر پرسپاری کردہ وہ دہربارہی وتیان: مرد.

خہلیفہ پرسپاری دہربارہی ہوکاری نہ خوشیہ کہی کرد وتیان: توشی خوشہ ویستی کہ نیزہ کیڭ بوو بہو ہو یہ وہ نہ خوش کہوت پاشان مرد.. خہلیفہ ویستی ئہ و کہ نیزہ ببینیت بو یہ داوای کرد بیہینن، کاتیڭ ہیئایان

بيني چاويكي كويړه خليفه پيى وت: ئه وه به كام چاوه سه يري كردوى
وا له خوشه ويستيت مردوه؟

وتى: به و چاوه ي كه خه لك تو يان پي بينيوه و كردويانيت به خه ليفه
به سهر خوياندا.

خه ليفه سهرسام بوو به وه لآمه كه ي وتى: حه قى بووه بمرىت، دياره
سهرسام بووه به زمانپاراويه كه ي.

* ماموستايه كي هونه ر له گه ل قوتابيه كانى له پيشه نگاهيه كي وينه دا
ده سوړانه وه به قوتابيه كانى وت: با وا دابنيين له ناكاو ئه م هو له ئاگرى
گرت هه ليكتان بو پړك كه وت كه پينج تابلو له و تابلويانه ي نمايش كراون
بو خوتان پزگار بكن، كام وينه يه هه لده بژيرن بو ئه وه ي پزگارى بكن؟
يه كيك له قوتابيه كان يه كسهر وه لآمى دايه وه و وتى: كامه يان له ده رگاكه
نزىكتر بوو.

* ئه صمه عى ده لىت فه رمانپره وايه ك پياويكي ده شته كي پاسپارد بو
ئه وه ي كاريك بكات، ده شته كيه كه خيانه تى له كاره كه دا كرد
فه رمانپره واش له ئيشه كه دوورى خسته وه و داواى كرد بيهيئنه لاي، كاتيك
هينايان پيى وت: ئه ي دوژمنى خوا پارو مالى خوا ده خويت؟
ده شته كيه كه وتى: ئه ي پارو ي كي بخوم ئه گهر پارو مالى خوا نه خوم..
زور ده وره ي شه يتانم دا فلوسيكم بداتى نه يدامى.

فه زمانه واکه پیکه نی و پیکه ی دا بپوات.

* یه کیك پرسپاری له شیخ محمد غه زالی کرد وتی: ئه ی شیخ حوکی که سی نویژنه که رچییه؟
وه لآمی دایه وه و وتی: حوکی ئه وه یه که دهستی بگریت و له گه ل خوت بیهینی بو مزگه وت، بانگخواز به نه ک قازی.

* خه لیفه ئه بو جه عفه ری مه تصور پرسپاری له پیاویک کرد که شه ری درژی سوپاکه ی کرد بوو: پیم بلی کام سهریازه م له هه موان ئازاتر بوو وه خیراتر به ره و پوتان هه نگاوی هه لده گرت؟
پیاوه که وتی: ده موچاویان ناناسم به لآم پشته وه یان ده ناسمه وه، پیمان بلی پشتم تیکه ن بو ئه وه ی پیت بلیم کامه یان.

* (ابن سلام) ده لیت: فه ره زده قی شاعیر به لاماندا تیپه ری به عه نه سه ی وت: ئه ری که ی ده چیه قیامه ت؟
عه نه سه وتی: ئیشت چیه له وی؟
فه ره زده ق وتی: نامه یه کم هه یه ده مه ویت بو باوکی بنیرم.
عه نه سه وه لآمی دایه وه: پیکه م به دۆزه خدا نییه، به دوا ی یه کیکا بگه ری بجیته دۆزه خ.

* ده شته كيهك له بهردهم مه ئمون دا وهستا كه تاوانيكي كردبوو، مه ئمون وتی: سویند به خوا ده تكورم ئه ی ده شته كي له سزای ئه و تاوانه ی كه كردووته.

ده شته كيه كه وتی: بمبوره ئه ی پیشه وای باوه پداران. مه ئمون وتی: ئه گه ر لیت ببورم چۆن به خوا بگه م. ده شته كيه كه وه لآمی دایه وه: به خوا ئه گه ر به تاوانباری به خوا بگه ی باشته ره له وه ی كه به خوینپرێژی پتی بگه ی.

* ئیمام صالح كورپی موحه مه د ده لیت: چوومه ناو میسر بینیم ئالقه یه كي گه وره به ستراره وتم: ئه وه كتییه؟ وتیان: ئه وه مامۆستای نه حوه، لی ئی نزیك بوومه وه گویم لی بوو ده یوت: ئه وه ی پیتی صاد بیت ده توانیت به سین ده ری بپریت منیش چوومه لایان و وتم: الصلاام علیکم یا ابا صالح اُسلیتم؟ راسته كه ی (السلام علیکم یا ابا صالح اُسلیتم)؟

پتی وتم: بی شهرم ئه وه چ قسه کردنیكه؟ وتم: ئه وه قسه ی خوته ئیستا وتت ئه وه ی پیتی صاد بیت ده توانیت به سین ده ری بپریت.

* ئه شعب ده لیت كه نیزه كێك دیناریكي هیئایه لام وتی: ئه م دیناره م بو هه لگه ره منیش لیّم وه رگرت و خسته مه ناو نوینه كانه وه، دوا ی چەند پوژێك

داواي دیناره که ی کرده وه وتم: دیناره که ت مندالئیکی بووه دره میکم له وی
دانا بوو وتم نه وه منداله که یه تی هالی بگره نه ویش دره مه که ی ه لگرت و
پویش، دواي چهند پوژیکی تر گه پایه وه و داواي دیناره که ی کرده وه وتم:
دیناره که ت مندالئیکی تریشی بووه نه م جاره ش دره میکی ه لگرت و
پویشت جاری سییه میش نه مه دووباره بوویه وه، جاری چواره م گه پایه وه
کاتیك بینیم ده ستم کرد به گریان، وتی: نه وه بوچی ده گریه؟

وتم: دیناره که ت مرد به هوئی زه یستان (خوینی دواي مندال بوون).

وتی: چوَن دینار زه یستانی هیه؟

وتم: نه ی گه مژه چوَن باوه پ ده که یه که مندالی ده بیته به لام باوه پ
ناکه یه که زه یستانی هیه.

* زوبه یری کوپی به کار ده لیته: ئافره تیك هاته لای ئیبن زوبه یر شکاتی له
هاوسه ره که ی کرد به وه ی له گه ل کاره که ره که ی ده سته تی که ل کردووه،
نه ویش فه رمانی کرد بیهینن، کاتیك هیئایان پرسپاری لی کرد: چی
ده لیته دهر باره ی نه وه ی خیزانه که ت ده لیته.

پیاوه که وتی: خیزانه که م په شه و کاره که ره که شی هر په شه منیش
چاوم کز بووه به تاییه ت شه وانه تارمایان دپته سه رو لیکیان جیا
ناکه مه وه بویه نه وه ی لیتم نزیک بیته وه حیسابی خیزانمی بو ده که م.

* فه رمانپه وايه كي كوفه خيزانه كه ي كچيكي بوو زور پي ناخوش بوو له بهرته وه ي حه زى له كور بوو بويه وازى له خواردن هينا، په هلول كه شيتيكي نه و سهرده مه يه هاته لاي و پي وت: نه م خه م و خه فه ته ت له چيه .. دلته نگيت به منداليكي ساغ كه په روه رديگار پي به خشيوييت..
 نايا حه زت ده كرد له جيگه ي نه و منداليكي وهك منت بوايه ؟
 فه رمانپه واكه كاتيک گويي له مه بوو پي كه ني و خه م و په ژاره ي نه ما.

* كاتيک (حاطب بن أبي بلتعة) نامه ي پيغه مبهري (صلى الله عليه وسلم) بو فه رمانپه واي پومه كان له ميسر برد فه رمانپه واكه وتي: نه گهر موحه مه د پيغه مبهري چي ريگري لي دهكات كه نزا بكات له وانه ي دژايه تي دهكهن و له شاره كه ي دهري دهكهن؟

حاطب وتي: نه ي چي ريگري له عيسا پيغه مبهري كرد (سهلامي خوي لي بيت) كاتيک يهوديه كان گرتيان كه له سيداره ي بدهن نزيان لي بكات و له ناويان بهريت؟!

* پياويكي پير پويشته لاي سولتان سليمني قانوني و سكالاي له سهربازه كاني كرد كه مه پومالاته كه يان دزيبوو كاتيک خوي لي كه وتبوو.
 سولتان پي وت: پيويست بوو له سهرت چاوديري مه پومالاته كه ت بكهيت نه وهك بخهوييت.

پیاوہ کہ وہلامی دایہ وہ: گہ ورہم وامزانی تو بہ ٹاگایت بوہ بہ ہیمنی
خہ وتم.

* سوالکھ ریگ لہ دہرگای مالیکی داو داوای یارمہ تی لی کردن پییان وت:
خوا پرقت بدات.

وتی: پارچہ نانیک.

وتیان: نیمانہ.

وتی: کہ میگ گہ نم یان جو یان پاقلہ.

وتیان: نیمانہ.

وتی: کہ میگ پوئن یان شیر یان کہرہ.

وتیان نیمانہ.

وتی: دہی باشہ پەرداخہ ئاویکم بو بیئن.

وتیان: ئاویشمان نییہ.

وتی: ئہی بو لیترہ دانیشتون ہستن سوال بکہن ئیوہ لہ من شایستہ
ترن.

* دہشتہ کیہک لہ بہر دہم فرمانرہ وایہک وہستا بوو بو ئہوہی لہ سہر
تاوانیک دادگایی بکریٹ کہ پیی توئمہ تبار کرا بوو، لہ ناکاو کاغہ زیکی
دہرہینا کہ کیشہ کہی تیدا نوسرا بوو بو فرمانرہ وای پاکرت بو ئہوہی

لئی وهریگریت و وتی: (هاکم اقرأوا کتابیة) ها نامه کهم بگردن و بیخویننه وه.

فهرمانرپه واپی وت: ئەمه پوژی دواپی دهوتریت.
دهشتهکیه که وتی: ئەمپۆ له پوژی دواپی خراپتره، له بهرئه وهی پوژی دواپی خراپه کانم و چاکه کانیشم دینن، به لام ئیوه ئەمپۆ ته نها خراپه کانی منتان هیناوه وازتان له چاکه کانم هیناوه.
فهرمانرپه واپیکه نی و لئی خوش بوو.

* دهشتهکیه کاته لای پاشایه ک و مه دح و ستایشی دهکردو نزای بو
دهکرد له و بارودوخه دا بوو له ناکاو دهنگیکی لیوه هات و هه موو ئەوانه ی
له وی بوون گوئیان لی بوو، دهشتهکیه که هیچ خوئی تیك نه داو شهرمی
نه کرد به لکو ئاوپی دایه وه بو دواوه ی خوئی و سهیری سمته کانی خوئی
دهکردو پیی دهوتن: ئەم پاشا گه وره یه شایسته ی ئەوه یه به هه موو
ئهندهامه کان سوپاس و ستایشی بگریت به لام ئەگه ر بینیت زمان قسه
دهکات تو بیده نگ به.

پاشا زۆر پیی پیکه نی و داواکاریه که ی بو جیبه جی کرد.

* پیاویك له نزیك جوحا دانیشتبوو له ناکاو دهنگیکی لیوه هات زۆر
شهرمی کرد، داریکی هه لگرت و خشه خشی پیی دهکرد بو ئەوه ی وانیشان

بدات کہ دہنگہ کہ ہی ئو دارہ بوو، جوحا پیئی وت: باشہ ئوہ گریمان
دہنگہ کہ شت شاردہ وہ ئہی چی لہ بۆنہ کہی دہ کہیت؟

* پوژیکیان ئیبن سہماک قسہی دہ کردو خزمہ تکاریکی گوئی بو گرتبوو،
کاتیئک لہ قسہ کردن تہواو بوو بہ خزمہ تکارہ کہی وت: پیئت چون بوو؟
خزمہ تکارہ کہ وتی: زۆر جوان چاک بوو بہ لام قسہ کانت زۆر دووبارہ
دہ کردہ وہ.

ئیبن سہماک وتی: بۆیہ دووبارہ م دہ کردہ وہ ہتا ئوہی باش تیئی
نہ گہ یشتووہ تیئی بگات.

خزمہ تکارہ کہ وتی: ئاخر ہتا ئوہ تییدہ گات کہ باش تیئی نہ گہ یشتووہ
ئوہ بیزار دہ بیئت کہ تیئی گہ یشتووہ.

* لہ سہ ردمی خہلیفہ مہ ئموندایاویک داوای پیغہ مہ رایہ تی دہ کرد

کاتیئک ہینایانہ لای خہلیفہ پیئی وت: موعجزہ ت چییہ؟

پیاوہ کہ وتی: چیت دہ ویت داوا بکہ.

خہلیفہ قفلایکی لا بوو وتی: ہا ئو قفلہ بکہرہ وہ.

پیاوہ کہ وتی: من وتم پیغہ مہ برم نہ موتووہ ئاسنگہ رم.

خہلیفہ پیکہنی و پڑگہی دا بروات.

* کوزہ کہریک زور لیہاتوو بوو له دروستکردنی گوزہ دا خلیفه حەزی لی بوو سەیری بکات و بیبینیت که چۆن کار دہکات بوہ بانگہیشتی کردہ کوشکہ کہی ئەویش هات و هەموو ئەو کہلوپە لانە ی کہ پیویستی بوون بو دروستکردنی گوزہ له گەل خوی هینانی، کاتیک خەریک بوو دەست به کارە کہی بکات خەلیفه هاتە لای و ئەویش له بەری هەستا خەلیفه پیی وت: دانیشەو بەردەوام به له کارە کەت من بو ئەوہ نەهاتوم له بەرم هەستیت، بەلکو بو ئەوہ هاتوم کہ ببینم چۆن کار دہکەیت. گوزە کہرە کہ وتی: وه من بو ئەوہ نەهاتوم کہ پەوشتم خراپ بکەم بەلکو بو ئەوہ هاتوم کہ پەوشتم زیاد بکات لەلات. خەلیفه سەرسام بوو به وەلامە کہی.

* شاعیریک وتی: من ئەگەر له کوتایی هەموو شاعیرە کانیشەوہ هاتیم شیعرێ وا دەنوسم کہ هەرگیز شاعیرانی پیش خۆم نەیاننوانی بیت شیعرێ وا بنوسن. یەکیک وتی: ئەگەر راست دہکەیت بەو پیتانە مەنوسە کہ ئەوان پییان نوسیوہ.

* له سەردەمی موعتە صیمدا پیاویک داوی پیغە مەرایە تی دہکرد هینایانە لای خەلیفە و پیی وت: تو پیغە مەربیت؟ پیاوہ کہ وتی: بەلی.

خەلیفە وتی: بۆ سەر کی پەوانە کراویت؟

پیاوہ کە وتی: بۆ سەر ئیوہ.

خەلیفە وتی: من شاہدە دی دە دەم کە تو کەسیکی گیل و گە مژەیت.

پیاوہ کە وتی: بۆ ھەر گەلیک یەکیکی وە ک خوێان دە نێردیت.

خەلیفە پێکەنی و فەرمانی کرد شتیکی پی بدەن.

* یەکیک بە پیاویکی وت: تو خەلکی شاریکی سوک و پرسیوایت.

ئەویش وەلانی دایەوہ و پی وت: من بەھوی شارە کە مەوہ عەبیدار

دە کریم، بەلام تو خۆت مایە عەبیداری بۆ شارە کەت.

* حەجاج بە پیاویکی وت: من درێژترم یان تو؟

پیاوہ کە وتی: تو عەقڵت درێژترە و منیش بالام.

* مۆتەوہکیل بە ئەبو عەینائی وت: سە عیدی کوپی عبدالملک پیت

پێدە کە نیت.

ئەبو عەیناء وتی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ﴾

المتطففين: ۲۹.

واتە: بێگومان ئەوانە ی تاوانیان دە کرد گالته یان بە ئیمانداران دە هات و

پێیان پێدە کە نین.

* خەلیفە رەشید بە ئیسماعیلی نوسەری وت: خەز دەکەم وەک توۆ خەتم خوش بوایە.

ئیسماعیل وتی: ئەی پێشەوای باوەرداران ئەگەر خەت خوشی پایە بەرزى بوایە ئەوا پێغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) لە ھەموو کەس خەتی خوشتر دەبوو.

* ئەبو جەعفەری مەنصور بانگی ئەبو حەنیفەى کرد بۆ ئەوێ بێتە قازی بەلام ئەبو حەنیفە پازى نەبوو ئەویش زیندانى کرد، پاشان بانگی کردەوێ پێى وت: ئایا پازیت لەوێ کە ئێمە تێیداين؟ ئەبو حەنیفە وتی: ئەی پێشەوای باوەرداران من گونجاو نیم بۆ دادوێرى. خەلیفە وتی: درۆت کرد.

ئەبو حەنیفە وتی: پێشەوای باوەرداران حوکمی دا کە من گونجاو نیم بۆ دادوێرى لەبەرئەوێ بە درۆزنى دانام، ئەگەر من درۆزن بێم ئەوا گونجاو نیم بۆ دادوێرى وە ئەگەر راستگۆ بێم من راست دەلێم کە گونجاو نیم بۆ دادوێرى.

* خەجاج بە سەعیدی کوپى جوبەیری وت: کام کوشتنەت پێى خوشە بۆ خۆتێ ھەلبژێرە. سەعید وتی: توۆ بۆ خۆتێ ھەلبژێرە لەبەرئەوێ توۆلە لیکردنەوێت لەپێشە.

* عہ لی کوپی جہ عد کہ نیزہ کیکی بہ سی دینار کری ابن قادم پی وت:
چی لہ و کہ نیزہ کہ دہ کہ یت؟
عہ لی وتی: ئە گەر ئەوہ شتیک بواہ لہ سەر براکان تاکی کراباہ وە ئەوا
لہ سەرم تاکی دہ کردیہ وە.

* گەنجیک لہ بہنی ہاشم ہاتہ لای خەلیفہ مەنصور، خەلیفہ پرسیاری لی
کرد دەربارہی مردنی باوکی، گەنجہ کہ وتی: باوکم خوا لی پازی بیت لہ
فلان پوژەدا نەخووش کەوت، وە لہ فلان پوژەدا مرد خوا پەحمی پی
بکات، وە ئەوہندە مال و سامانہی لہ دواي خویدا بە جیہیت خوا لی
خووش بیت وە ئەوہندە مندالہی لہ دواي خویدا بە جیہیت پەحمەتی
خواي لی بیت.

پەبیعی کوپی یوسف (کہ بہ مندالی دۆزرا بوویہ وە) لی توپہ بوو وتی:
لە بەردەم پیشەوای باوەرداران ئەوہندە نزا بۆ باوکت مەکە.
گەنجہ کہ وتی: لۆمەت ناکەم لە بەرئەوہی باوکت نازی ھەلنە گرتوی و تامی
باوکایەتیت نەچەشتووہ.

مەنصور ئەوہندە پیکەنی کہ پیشتر نەیانبینی بوو ئەوہندە پیکەنیت.

* پیاویک ویستی کہ نیزہ کییک بفروشت پیمان وت: قاچەکانی باریکن.

وتی: بۆ دہتانە ویت ژوریک لە سەر سەری دروست بکەن؟

* پیاویک لہ سہردہ می خلیفہ مہدی بانگہ شہی پیغہ مہرایہ تی دہ کرد
ہینایانہ لای مہدی و پیی وت: تو پیغہ مہریت؟
وتی: بہ لی.

وتی: بو لای کی پرهوانہ کراویت؟
پیاوہ کہ وتی: بو نیوہ ہیششتان بچمہ لای ئەوانہ ی کہ بویان پرهوانہ
کرابووم، نیوہ پو پرهوانہ کرام و نیوارہ زیندانیتان کردم.
مہدی زور پیکہ نی خەلاتیکی کردو پیگہ ی دا بپوات.

* بہ عہدوللای کوری سلیمان وترا: پہلہ مہکہ پہلہ کردن لہ
شہیتانہ وہیہ.

عہدوللا وتی: ئەگەر بہم شیوہیہ بواہ موسا نہیدہ وت: ﴿وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ
رَبِّ لَتَرْضَى﴾ طہ: ۸۴.

واتہ: بویہ بہ پہلہ ہاتم بو لات ئە ی پەرہردیگارم بو ئەوہی لیم پازی
بیت.

* جاریکیان پیاویکیان ہینایہ لای فەرمانرہوای شار کہ کوندہیہ کی
بہ تالی پی بوو فەرمانی کرد لی بدریت پیاوہ کہ وتی: بوچی لیم بدریت؟
فەرمانرہواکہ وتی: لہ بہرئوہی ئامرازیکی شہرابت (مہی) پییہ.
پیاوہ کہ وتی: ئەگەر وا بیت تووش ئامرازیکی زینات پییہ.

* ئەبو هيندى داواى كچى پياويكى هۆزى تەمىمى كرد، پياوھ كە پىي وت: ئەگەر وەكو باوكت بوای ئەوا كچە كەم پىي دەدايت.

ئەبو هيندى وتى: ئەگەر وەكو باوكم بوام داواى كچى تۆم نەدە كرد.

* فەرمانرەوايەك شمشىرى بە سەر سەربازەكانيدا دابەش دەكرد، شمشىرىكى كۆن و خراپى دا بە سەربازىك و پىي وت: ھا ئەم شمشىرە فەرمان پىكراوھ.

سەربازەكە وتى: فەرمانى پىي كراوھ كە هېچ شتىك نەبرىت.

فەرمانرەواكە شمشىرەكەى بۆ گوڭرى و بە زیادەوھش شتى پىدا.

* ئافرەتتىكى خەواريجيان هېنايە لای حەجاج، حەجاج بە وانەى وت كە لە دەورەى بوون: پاتان چىيە؟ وتیان بىكوژە.

ئافرەتەكە وتى: ھاوھلانى براكەت باشتەر بوون لە تۆو لە ھاوھلانى تۆ.

حەجاج وتى: براكەم كىيە؟

ئافرەتەكە وتى: فیرعەون، كاتىك پاوڭزى بە ھاوھلەكانى كرد دەربارەى

موسا وتیان: ﴿قَالُوا ارْجِهْ وَآخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ﴾

الأعراف: ١١١

واتہ: جاری وازی لی بیئہ لہ گہل براکەیداو چەند پیاویک بنیرہ لہ
شارەکاندا ھەموو جادوگەرەکان کۆ بکەنەوہ.

* فەرمانرەوای ئەندەلوس نامە یەکی بۆ فەرمانرەوای میسر نارد کە
جنیوی بە خووی و بە باوکی دا، ئەویش وەلآمی دایەوہ و بۆی نوسی:
ئیمەت ناسی جنیوت پیداین، ئەگەر ئیمەش تو مان ناسیبا وەلآمان
دەدایەوہ.

* پیاویکی دەشتەکی لہ مەجلیسیک دانیشتبو لہ ناکاو دەنگیکی لیوہ ھات
ھەندیک مندال و گەنج کە لہ وی بوون پیکەنین، پیاوہ کە وتی: گەنجینە
ئایا گویتان لہ شتیک بوو کە لہ شوینی خویدا نەبیئت؟

* دەلین ریوی سەرزنشتی دیلە شیریکی کرد بەوہی کە لہ تەمەنیدا
تەنھا یەک بەچکە ی بوو، ئەویش وەلآمی دایەوہ و وتی: راستە بەلام شیر
بوو.

* کاتیک رەشید تەوافی دەکرد پیاویک پیی وت: ئەی پیشەوای باوەرداران
دەمەویت قسە یەکی رەقت پی بلیم لیم قبول بکە.

رەشید وتی: خوا کە سیکی لہ تو باشتری نارد بۆ لای کە سیکی لہ من
خرابترو پیی وت: ﴿فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لِّیْنَا لَعَلَّہُ یَتَذَكَّرُ أَوْ یَحْشَى﴾ طە: ۴۴.

واتە: جا قسە لە گەڵ (فیرعەون) بکەن بە نەرمونیانی بە لکو بیر بکاتەوہ
یان بترسی (لە سزای خوا).

* پیاویک بە موعاویە ی وت: بە خوا بە یەتەم پێدای هەرچەندە زۆریش پێم
ناخۆشە.

موعاویە وتی: خوا خێریکی زۆر بخاتە ئەو پێ ناخۆش بوونەت.

* شەویکیان ڕەشید بانگی ئەبو یوسفی کردو دەربارە ی بابەتێک پرسیاری
لی کرد ئەویش وەلامی دایەوہ، ڕەشید فەرمانی کرد سەد ھەزار درھەمی
پێ بدەن، وتیان: خەزنەدار لە مالھەکی خۆیەتی و دەرگاکانیش داخراون.
ئەبو یوسف وتی: منیش لە مالھەوہ بووم و دەرگاکانیش داخرا بوون کاتیکی
بانگی کردم کرانەوہ.

* بە فەیلەسوفیکیان وت: بۆچی ژن ناھینیت بۆ ئەوہی منداڵت ھەبیت؟
وتی: لەبەر خۆشەویستیم بۆ منداڵ، بە خوا من بۆ خۆم حەزم لە دنیا نیە
تا بۆ ئەو حەزم لیتی بیت.

* صالحی کوپی عەلی لە عەبدولمەلیکی کوپی تورپە بوو پێی وت: ئە ی
کوپی سۆزانی.

عەبدولمەلیک وتی: ﴿الزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ﴾ النور: ۳.

واتہ: وہ ٹافرہ تی (سوڑانی) زیناکہر مارہی ناکات پیای زیناکہر یان
پیای موشریک نہ بیٹ.

* عہ مپی کوری عاص بہ موعاویہ ی وت: ئای چہ ند مال و سامانت خویش
دہ ویٹ.

موعاویہ وتی: بۆ خویشم نہ ویٹ کہ سی وەك توئی پی دہ کہ م بہ کویلہ.

* پیایوئیک بہ نابینایہ کی وت: تاکہ ی چاوت ناکہ یتہ وە؟

وتی: چاوم بکہ مہ وە تا کی پی ببینم؟!

* پیایوئیک بہ شہریکی وت: پیم بلّی کاتیک پیشہ واعلی بہ حہ سہ نی کوری
وت: خوژگہ باوکت بیست سال پیش ئیستا دہ مرد، ئایا گومانی لہ
فہرمانرہ وایہ تہ کہ ی خوئی ہہ بوو بۆیہ ئەمہ ی وت؟

شہریک پیی وت: پیم بلّی ئایا مہریہ می دایکی عیسا پیغہ مہر سہ لامی
خوایان لی بیٹ گومانی لہ داوین پاک ی خوئی ہہ بوو کاتیک وتی: ﴿يَا
لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًا مَّنْسِيًا﴾ مریم: ۲۳.

واتہ: ئای خوژگہ پیش ئەو (پوداؤ) ہہ مردمایہ، وە من شتیکی لہ بیر
چوہ ی باسنہ کراو بومایہ.

پیاوہ کہ بیڈہ نگ بوو هیچ قسہ یہ کی تری نہ کرد.

* جاريكيان ئه شعبه نويسي زور كورت كرده وه پييان وت: نويزه كهت زور كورت كرده وه.

وتی: له بهر ئه وه ی پيای تیدا نه بوو.

* ده شته كيهك داواي يارمه تي له خليفه عبدالملك كرد ئه ويش پيی وت: داوا له خوا بكه.

ده شته كيه كه وتی: داوام لی كرد حه والهی لای توی كردم. خليفه پيکه نی و يارمه تی دا.

* يه كيك سه رزه نشتي سوقراتي كرد به شاره كه ی، سوقرات پيی وت: په چه له كي من له منه وه ده ستي پی كرد به لآم په چه له كي تو له تو کوتايی پيها ت.

* به عوباده يان وت: خوشكه كهت چي له ميژده كه يه وه بو به جي ماوه ؟ وتی: چوار كچ و چوار مانگ و ده پوژ.

* ئافره تيک پينج ميژدي كرد هه موويان مردن کاتيک ميژدي شه شه می كرد ئه ويش نه خوش كه وت، ئافره ته كه له لای سه ري ميژده كه ی دانيشتبوو ده گرياو ده يوت: لای کی جيم ده هيليت؟

پياوه كه وتی: لای ميژده چاره پesh و به دب خته كه ی حه وته مت.

* پاشايه كي فارس له سهر ده رگاي كوشكه كه ي نوسي بوو: ده رگاي پاشاكان پيويستي به ژيري و سامان و ئارام گرتن هه يه.
 دانايه ك له ژيره وه نوسي: ئه وه ي يه كي له م سيپانه ي هه بييت پيويستي به وه نيه بيته بهر ده رگاي پاشاكان.
 ئه م هه والّه به پاشا گه يشته وه فهرمانى كرد داناكه خه لات بكرىت و نوسراوه كه ش له سهر ده رگاكه ره ش بكرىته وه.

* ئافره تيگ له گه ل ميترده كه ي بوو به مشتومريان له سهر ئه وه ي كه مه سروفى ماله وه ناكات و هيچ خوارده مه نيه كيان له مالا نيه و وتى:
 سويند به خوا مشكه كان له ماله كه تدا ناميننه وه له بهر خوشه ويستيان بو نيشتييمان نه بييت دهنه هه ر له مالى دراوسيكان خواردن ده خون.

* فه رمان په وايه ك ماوه يه كي زور موچه ي نه دا به سه ربازه كانى، يه كي له سه ربازه كانى وتى: تو پيويسته سه ربازى به ردت هه بييت نه بخوات و نه بخواته وه.

فه رمان په واكه وتى: بيدهنگ به ئه ي سه گ.
 سه ربازه كه وتى: من سه ربازى تو م نه گه ر من سه گ بم ئه وا تو سه ركرده ي سه گه كانى.

* كەنیزە كىكيان ھىنايە لاي مۈتەۋەكىل و پىيى: تۆ ھەر كچىت يان چى؟
وتى: يان چى.

* مەنصور بە سەر كىردەكانى سوپاي وت: زۆر پاستە كە دەلەين سەگەكەت
برىسى بىكە دوات دەكە وئىت.
ئەبو عەباسى طوسى وتى: ئاخىر دەترسم يەكك كولىرە يەكى بۆ رابگرىت
ئەوئىش دواى بىكە وئىت و واز لەتۆ بھىنئىت.

* بە ئەبو عەينائىيان راگە ياند كە خەلىفە وتوئەتى: ئەگەر ئەبو عەيناء
نابىنا نەبوئە ئەوا ھاورپىيە تىمان دەكرد.
ئەبو عەيناء وتى: ئەگەر پىشەۋاى باۋەرداران چاۋپوئشىم لى بىكات لە
بىننىنى مانگ و نەخشى گوستىلەكان ئەوا من گونجاوم بۆ ھاورپىيەتى.

* ھارون لە گوندىك ئافرەتىكى پىرى بىنى سەلامى لى كىردو پىيى وت: تۆ
لە كام ھۆزەيت؟

ئافرەتەكە وتى: لە ھۆزى (طىء).

ھارون وتى: چى پىگرى دەكات لە ھۆزەكەتان كە يەككى ۋەك حاتمىيان
تېدا بىت؟

ئافره ته كه وتى: ئه وهى رېنگرى دهكات له خهليفه كان كه يه كيكي وهك
تويان تيدا بيت.

هارون زور سه رسام بوو به وهلامه كهى و پارهيه كي زورى دايه.
وتيان ئه و پارهيه زور بوو.

وتى: به خوا ئه گهر خهلافه تم پى بدابايه مافى خويم به ته واوه تى
نه ده دايه وه.

* ده لالېك هاته لاي پياويك و پى وت: ئافره تيكم لايه ده لى كه له
نيرگزه و لى ماره كرد، كاتيک پياوه كه سه يري ئافره ته كهى كرد بينى
پيرو ناشيرينه به ده لاله كهى وت: فيلت لى كردم.
ده لاله كه وتى: به خوا فيلم لى نه كردويت من وتم: وهك كه له نيرگز وايه
له بهرئه وهى قزى سپى يه و ده موچاوى زهرده و قاچه كانيشى سه وزن
به وهى كه ده ماره كانى ده ركه وتوون.

* پياويك سه يري دوو براى كرد كه له يهك دايك و باوك بوون و يه كيكيان
جوان و بالا بهرز بوو ئه وهى تريشيان كورت و ناشيرين بوو وتى: دايكتان
دره ختيكه ساليك بهرى مؤز ده گريت و ساليك بهرى مازو.

* ده شته كيهك ويستى خزمه تكارىك بكرىت وتيان: عه يبيكي ههيه.
وتى: عه يبه كهى چيه؟

وتیان میز لە جیگە دەکات.

وتی: ئەگەر جیگە ی بینی با میزی تی بکات.

* موحەمەدی کۆری عبدالرحمن دەلیت: جاریکیان پیاویک بانگهێشتی
برایەکی کرد بۆ مالهەکی خووی و تا عەسر داینیشاندا بێ ئەوەی هیچ
خواردنێکی پێ بدات و زۆر برسی بوو، خاوەن مالهەکی عودیکی هیناو بە
میوانەکی وت: حەزەت لە چ ئاوازیگە بۆتی بژەنم؟
میوانەکی وتی: ئاوازی تاو (مەقلی).

* چەند کەسیکی ھۆزی تەمیم چوونە لای شیتێکی ھۆزی ئەسەدو زۆر
گالتهیان پێ کرد، شیتەکی پێی وتن: ئەی ھۆزی تەمیم هیچ ھۆزێک ناناسم
لە ھۆزی ئێوە باشتەر بێت.
وتیان: بۆچی؟

وتی: ھۆزی ئەسەد هیچ شیتێکیان تێدا نییە جگە لە من منیشیان
بەستووەتەو، ئێوە ھەمووتان شیتێکە چی هیچیشتان نەبەستراونەتەو.

* فەرمانرەوایەکی لە پیاویک تورە بوو فەرمانی کرد پێشی بتاشن،
پێشتاشەکی بە پیاوہەکی وت: دەمت بکەو.

پیاوہەکی وتی: فەرمانرەوای فەرمانی پێ کردی پێشم بتاشی یان فیروی
شمشال لێدانم بکە؟

* مندالیک له گهل چەند کەسیک نانی دەخوارد له ناکاو دەستی کرد بە

گریان وتیان: بوچی دەگریت؟

وتی: خواردنە کە گەرە.

وتیان: دەی بوەستە تا سارد دەبیتهوه.

وتی: جا بۆ ئیوه لی دەگەرین سارد ببیتهوه.

* پرسیاریان له پیاویک کرد دەربارەیی دەعوەتیک کە ئامادەیی بوو بوو.

وتی: هەموو شتیکی سارد بوو تەنھا ئاوەکەیی نەبیته.

* چەند کەسیک بە لای پەهلولا رویشتن کە له ژێر درەختیک دانیشتبوو

پێیان وت: ئەی پەهلول ئەگەر بتوانیت سەر ئەم درەختە بکەویت دە

درەمەت دەدەینی.

وتی: دەتوانم بێنن سەرەتا پارەکەم بدەنی.

پارەکەیی وەرگرت و هەلی گرت پاشان وتی: قادرمە یەکەم بۆ بێنن.

وتیان: ئەو له مەرگی ئیمەدا نەبوو.

وتی: له مەرگی مندا هەبوو.

* پیاویکیان هیئا بۆ ئەو هی له سیدارەیی بدەن پێیان وت: تەنھا ئاواتیکت

بلی پیش ئەو هی له سیدارە بدرییت بۆت جی بە جی بکەین؟

وتی: ئەگەر بیلێم بۆم چی بەجی دەکەن؟

وتیان: بەلێ.

وتی: ئاواتم ئەوەیە کە وازم لی بهێنن و ئازادم بکەن.

ئەوانیش ئازادیان کرد.

* سێ سەد دیلیان هێناوە لای فەرمانرەوایە ک فەرمانی کرد سەری
هەموویان بپەرێنن، کاتی ک خەریک بوو سەری گەتێک بپەرێنن هاواری
کرد: ئەی فەرمانرەوایە دیلەکانت بە برسیتی و تینویتی مەکوژە.

فەرمانرەوایە وتی: باشە نان و ئاویان پێ بدەن.

کاتی ک نانیاں خوارد گەنجە کە وتی: ئەی فەرمانرەوایە میوانەکانت مەکوژە.

وتی: باشە، فەرمانی کرد هەموویان ئازاد بکەن.

* پیاوی ک بانگەشە ی پێغەمبەراییەتی دەکرد پێیان وت: کالە کمان بۆ لە
زەوی بێنە دەرەووە.

وتی: سێ پوژ مۆلەتم پێ بدەن.

وتیان: ئێستا دەمانەوێت.

وتی: خوای بالادەست بەسێ مانگ کالە ک پێدەگەیهێت کەچی ئێوە سێ

پوژ چاوەرپێ من ناکەن؟!

* رۆژيكيان خهليفه يه كي عه باسي له گه ل وه زيره كه ي به لاي پياويكي ده شته كي پيردا رۆيشتن كه له سهر پشتي ولاخه كه ي بوو چاوه كاني كه م بينا بوو بوون، وه زيره كه ويستي تۆزىك گالته ي پى بكات و دلى خهليفه ش خوش بكات، به ده شته كيه كه ي وت: ده رمانىكت ده ويّت بۆ چاوه كانت؟ ده شته كيه كه وتى: به لى، خوا پاداشتي خيّر بداته وه. وه زيره كه وتى: مه لى مه واو توۆزى ئاو تيكه ل بكه له گه ل دوو كه لى به فرو پاشان چاوتي پى برپژه سودى ده بيت بۆت. ده شته كيه كه خوى دانه واند له سهر پشتي ولاخه كه و ده نكيكي به هيزى ليوه هات و وتى: ئه وه بگروه له پيشتي بده له پاداشتي ئه وه سفه ي كردت، ئه گه ر زيادت كرد ئيمه ش بۆت زياد ده كه ين. خهليفه ئه وه نده پيكه ني خهريك بوو له سهر پشتي ولاخه كه ي بكه ويته خواره وه.

* پياويك پرسىاري له شه عبي كرد: كاتىك ده ستنويز هه لده گرم هه ست ده كه م پيشم ته ر نابيّت. شه عبي وتى: به ده سته كانت توۆزىك بيگوشه. پياوه كه وتى: ده ترسم هه ر ته ر نه بيت. شه عبي وتى: ده ي كه واته شه وانه پيش ئه وه ي بخه وي بيخه ناو ئاوه وه بۆ ئه وه ي تا به ياني باش بخوسى.

* عبدالرحمن کوری مەخلەد دەلێت: ئافرەتێک کولێرە یەکی دا بە پیاویک
کە لە گۆرستان قورئانی دەخویندو پێی وت: هەندیک قورئان لەسەر گۆری
کۆرە کەم بخوینە، ئەویش ئەمە ی خویند ﴿يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى
وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ﴾ القمر: ٤٨.

واتە: ئەو پۆژە ی کە لە ئاگری دۆزەخدا بەسەر پوختساریاندا پادەکیشرین،
(پێیان دەلێن) بچەژن ئازاری دۆزەخ.

ئافرەتە کە وتی: بەم شیوە یە قورئان لەسەر گۆرستان دەخوینرێت؟
پیاو کە پێی وت: دەتەوێت بە کولێرە یە ک ئەمە بخوینم ﴿مُتَكِّينَ عَلَى
فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ﴾ الرحمن: ٥٤ ؟
واتە: پالێان داووە تەووە لەسەر جوۆرە فەرشێک کە بەرەکانیان لە ئاوریشمی
ئەستورد، وە میووە لێکردنەووە ی ئەم دوو باخە نزیکە دەستە.

* هەژاریکیان لە گوندیک بینی وتیان: ئەووە چی دەکەیت لێرە؟

وتی: ئەووە ی موسا و خضر دەیانکرد.

مەبەستی ئەمە بوو ﴿فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا
أَهْلَهَا﴾ الكهف ٧٧.

واتە: پاشان پویشتن هەتا گەیشتنە ناو خەلکی شارۆچکە یە ک (برسیان
بوو) داوای خۆراکیان لە خەلکە کە کرد.

* پیاویک لہ گہل کاروانیک پویشٹ بۆ بازرگانی هیچ قازانجیکی نہ کرد کاتیك هاته وه پییان وت: سه فہرہ کت چۆن بوو. وتی: هیچ قازانجیکم نہ کرد تہنہا نویژ کورت کردنہ وه.

* دوو کہ نیزہک خرانہ پوو بۆ پیاویک یہ کیکیان ہەر کچ بوو ئہ وهی تریشیان کچیئی لہ دہست دا بوو، ئہ وهی کچیئی لہ دہست دابوو وتی: لہ نیوان من و ئہ ودا تہنہا پوژیک ہہیہ. ئہ وهی کہ ہەر کچ بوو وتی: ﴿وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ﴾ الحج: ۴۷.

واتہ: بیگومان پوژیک لای پەرہردیگارت وەك هەزار سال وایہ لہو سالانہی ئیوہ دہیژمیرن. پیاوہ کہ یہ کسەر ئہ وی ہہ لہژارد.

* مہدی کورپی سابق دہلیت: دہشتہ کیہک ہاتہ لای پیاویک کہ قاپیک ہہنجیری لہ پیش بوو کاتیك دہشتہ کیہک ی بینی قاپہ ہہنجیرہک ی لہ ژیر جلہکانیدا شارده وه دہشتہ کیہک ش چاوی لی بوو کاتیك هات و لای دانیشٹ پیاوہ کہ پیی وت: ہیچت قورئان لہ بہرہ؟ دہشتہ کیہک وتی: بہ لی.

پیاوہ کہ وتی: دہی شتیک بخوینہ.

دہشتہ کیہک وتی: ﴿وَالزَّيْتُونِ (1) وَطُورِ سِينِينَ﴾

پياوه كه وتى: ئەى كوا ﴿التَّيْنِ﴾؟ واتە: ھەنجىر
دەشتە كىيە كه وتى: لە ژێر جەلەكانتە.

(ئايەتە كه بە شىۋە يەيە ﴿وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونِ (1) وَطُورِ سِينِينَ﴾.)

* سوفيانى كورپى عويەينە وتى: پوژىك سوفيانى سەورى بانگەيشتى
كردىن خورماو شيرى مەيبوى داينى كاتىك خواردمان وتى: ھەستەن با دوو
پكات نوێژ بکەين لە شوكرانەى ئەو خواردنە دا.
سوفيانى كورپى ۋەكيع وتى: ئەو ە خواردنىكى خوشى داباينى دەيوت
ھەستەن با تەپراوێج بکەين.

* پياويك بانگەشەى پيغەمبەرايەتى دەکردو دەيوت: من پيغەمبەر نوحم،
گرتيان و لە سيډارەيان دا.
پياويكى شيت بە لايدا تپپەپى و پيى وت: ئەى نوح ئەو ە چيە
كەشتيەكەت لەسەر ئەم دارە نيشتەو ە؟

* ھەفصى كورپى غياث دەلييت: ئيدريسى ئەوديم بينى ەبدوللاى كورپى
ھينايە لاى ئەعمەش و پيى وت: ئەى باوكى موھەمەد ئەو ە كورپى منە
شارەزايە لە زانستى قورئان و زانستى شەرى و لە پيژمانى ەرەبى و لە
شيعرى ەرەبيدا.

ئه عمه ش بيدهنگ بوو پاشان پياوه كه پرسياړی دهرباره ی شتيك له
ئه عمه ش كرد.

ئه عمه ش پيی وت: پرسياړ له كوپه كهت بكه.

* موعاويه به پياويكي خه لکی يه مه نی وت: گه له كهت گه مژه بوون كاتيک
ثافره تيک بوو به فرمانره وایان.

پياوه كه وتی: گه له كه ی تو گه مژه تر بوون كاتيک وتیان: ﴿اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ
هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوْ ائْتِنَا بِعَذَابٍ
أَلِيمٍ﴾ الأنفال: ۳۲.

واته: خوايه ئه گهر ئه م دين و بهرنامه و قورئانه راسته، له لايه ت تويشه وه
ره وانه كراوه، ئه وه به رد له ئاسمانه وه ببارينه به سه رماندا، يان به لاو
سزايه كي به ئيشمان بو بهينه !.

ئايا نه يانده توانی بلين خوايه ئه گهر ئه م دين و بهرنامه و قورئانه راسته
هيدايه تمان بده ؟

* وه فديک له عيراقه وه هاتنه لای عومهری کوړی عبدالعزیز، گه نجیکیان

ويستی قسه بکات عومهر وتی: ئايا به ته مه نه كان له پيشتر نين ؟

گه نجه كه وتی: ئه ی پيشه وای باوه رداران كاره كه په يوه ندي به ته مه نه وه

نييه، ئه گهر به ته مه ن بوايه ئه وا مسولمانان زور كه سی له تو به

ته مه ن تريان تيډايه .

وتی: راست ده که یت قسه بکه.

* شاعیریک قسه ی ناشیرینی به موسلیمی کوری قوته یبه فرمانره وای خوراسان وت، پاش ماوه یه ک واپیکه وت که پویشته لای موسلیم، کاتیک چاوی پی که وت یه کسه رپی وت: وه ی له حالت به کام پوه دیتته لام؟ شاعیره که وه لای دایه وه: به و پوه ی که پی ده چمه لای په روه ردیگرم، تاوانه کانم به رامبه ر به نه و زور زیاترن له تاوانه کانم به رامبه ر به تو.

* نه بو عیناء پویشته لای نیسماعیلی کوری بولبول له وه زارته که ی کاتیک پویشته ژوره وه پی وت: بچی دوا که وتیت؟ نه بو عیناء وتی: که ره که م دزرا. نیسماعیل وتی: چون دزرا؟ نه بو عیناء وتی: له گه ل نه و که سه نه بووم که دزیویه تی تا پیت بلیم چون دزی.

* پوژیک ره شید له گه ل پیاوه کانی یارییان ده کرد به یه زیدی وت: تو له گه ل عیسا به نه ویش ره تی کرده وه. ره شید وتی: وه ی له حالت سه ریچی فرمانی من ده که یت؟ یه زید وتی: نه ی پیشه وای باوه رداران من سویندم خواردوه هه رگیز دزی تو نه بم نه له راستیدا نه له گالته دا.

* (معن بن زائدة) ھزار دیناری بۆ ئیبن عیاش ناردو بۆی نوسی: ھزار دینام بۆ ناردویت و دینہ کہ تم پی کرپوہ.

ئەویش بۆی نوسی: ئەوہی ناردت گەیشت، دینی خۆم پی فروشتیت جگہ لە تەوحید نەبیت لەبەرئەوہی دەزانم کہ حەزت لێی نیە.

* تەمامە کوپی ئەشپەس دەلێت: پویشتمە لای ھاوپیەکم بانگی بکەم گویدریژەکم لەبەر دەرگا جی هیشت هیچ مندالیک یان کارەکرێکم لا نەبوو ئاگای لی بیت تا دیمە دەرەوہ، کاتیک ھاتمە دەرەوہ بینیم مندالیک سواری بووہ وتم: بی ئەوہی مۆلەت پی بدەم سواری گویدریژەکم دەبیت؟

وتی: ترسام بپروات بۆیە ئاگام لێی بوو بوۆت.
 وتم: ئەگەر پویشتبایم خوشتر بوو لەوہی ببینم تۆ سواری بوویت.
 وتی: ئەگەر وایە وا دابنێ کہ پویشتوہو لێی گەپێ با بۆ من بیت و سوپاسی منیش بە دەست بیئە.
 نەمزانی چی پی بلێم.

* پیاویک جەمەدانیکە گەورە لەسەر بوو پێیان وت: ئەو جەمەدانیکە گەورە یە چییە؟

وتی: شتیك كه گوی و چاوی تیڊا بیٽ شایه نی ئه وهیه له گهرماو سه رما
بپاریزیت.

* له کاتی جهنگی یه که می که نداودا سه ربازه ژنه کانی سوپای ئه مریکی
چوونه ناو خاکی سعودیه، یه که م جار بوو ئافره تی سفور له ناو سعودیه دا
ببینن، پیاویکی سعودی که غیره تی هه ستا بوو به یه کیك له سه ربازه
ژنه کانی وت: ئایا شهرم ناکه یت قزت داناپوشیت له کاتیكدا تو له ناو
ولاتیکی مسولمان دایت؟

یه کسه ر وه لآ می دایه وه: ئه ی تو شهرم ناکه یت کاتیك ئافره تیکی کافر
به رگریت لی ده کات؟

* سلیمانی کوری عه بدولمه لیک به ئه بو حازمی وت: باشه بۆچی رقمان له
مردنه؟

وتی: له بهرئه وه ی ئیوه دواپوژتان ویران کردوه و دونیاتان ئاوه دان
کردوته وه، رقیشتان له وه یه که له ئاوه دانیه وه بچنه که لاوه و ویرانه.

* پیاویك هاته لای داود پیغه مبه ر سه لامی خوای لی بیٽ که نانیکی ره قی
ده خوارد پیی وت: چۆن هه زت بۆ ئه و نانه ره قه ده چیٽ؟
وتی: وازی لی ده هیئم تا هه زم بوی ده چیٽ.

* پياويك داواي ئافره تيكي كرد وتيان: ئافره ته كه ده خانوي ههيه،
پاره و زپرو زيويكي زور زوريشي ههيه، ئه ي تو چيت ههيه؟
وتى: ئه گه ر ئه وه ي ئيوه ده يلين راست بيت ئه وا ماله كه ي ئه و هه تا
ده مرين به شمان ده كات و ليشمان زياده، بويه پيوست ناكات ده رباره ي
مال و ساماني من پرسيار بكه ن.

* له پياويكيان پرسى: كاميان جوانتره دايكت يان مانگ؟
وتى: ئه گه ر دايكم بينى مانگم بير ده چيته وه، وه ئه گه ر مانگم بينى
دايكمم بير ده كه ويته وه.

* شيخيك لاي هه نديك له هارپيكانى بوو جبه كه ي به ديوارى
مه دخه له كه وه هه لواسى بوو، كاتيک ويستى بروت بينى يه كيک گالته ي به
جبه كه ي كردوه و ويته ي ده موچاوى گويدريژيكي له سه ر كيشاوه،
شيخه كه به هيمنى جبه كه ي له به ر كرده وه و وتى: كي ده موچاوى به
جبه كه ي من سريوه؟!

* پوژيكيان چه جاج مه له ي ده كرد خه ريکبوو بخينكييت، له و كاته دا
زانايه ك كه به وه به ناوبانگ بوو زور پقى له چه جاجه چاوى پيکه وت خيرا
جله كاني داناو خوي فريدايه ناو ئاوه كه و پزگارى كرد، كاتيک له ئاوه كه
هيئايه دهره وه چه جاج وتى: باشه ئه ي بو ده يان وت تو زور پقت له منه؟

زاناکه وتی: ئه وهی ئه م قسه یه ی کردووه پاستی کردووه.
حه جاج به سه رسورمانه وه وتی: که واته بۆ پزگارت کردم و نه تهیشت
بخینکیم؟

زاناکه وتی: به خوا له خوشه ویستیان پزگارم نه کردوونی، به لکو ترسام به
شه هیدی بمریت و بچیت به ههشت!

سەر جاوه كان

- الأجوبة المسكّنة / ابن أبي عون
- الأجوبة المسكّنة / محمد سعيد العاني
- الأجوبة والأسئلة المسكّنة / د. حسين حسن طلافحة
- الأذكياء / ابو الفرج ابن الجوزي
- التذكرة الحمدونية / ابن حمدون
- قصص العرب / إبراهيم شمس الدين
- من نثر الدر. / منصور بن الحسين الآبي
- نوادر ظرفاء العرب / محمد فتحي عيسى حماد
- المجتنى / أبوبكر محمد بن الحسين بن دريد الأزدي
- روض الأخيار المنتخب من ربيع الأبرار / ابن الخطيب
- لباب الآداب / اسامة بن منقذ
- المراح في المزاح / ابو البركات الغزي
- أخبار الظراف والمتماجنين / ابن الجوزي
- المحاسن والمساوي / ابراهيم بن محمد البيهقي
- أمالي المرتضى غرر الفوائد و درر القلائد / الشريف المرتضى
- بهلول ومواقفه المشرفة / ناصر الباقرى البيدهندي
- أخبار جحا / عبدالستار أحمد فراج

- الکشکول / البہاء العاملي
- نوادر البخلاء / مصطفى علي
- نوادر أشعب / مصطفى علي
- ۱۰۰۰ قصة و قصة / د. مصطفى مراد
- قصص علمتني الحياة / محسن جبار
- ساعة و ساعة / محمود المصري
- صحيفة الإستقامة
- ملتقى أهل الحديث
- شبكة الفصيح للعلوم العربية

PDF ساجدہ کونڈی

محمد پشیمان احمد

2017-10-1